

**Сумський державний педагогічний університет
ім. А. С. Макаренка**

БІБЛІОТЕКА

**Громадянське виховання: нові
виклики сучасних реалій в умовах
трансформації суспільства**

**Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик**

**Суми
2011**

УДК 016:37.017:316.422(477+1-4)
ББК 74.200.51
Г87

Укладачі: **Горова З. М.**, директор бібліотеки;
Косенко В. В., завідувача науково-бібліографічним та інформаційним відділом

Відповідальний за випуск проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор **А. А. Сбруєва**

Г87 **Громадянське виховання: нові виклики сучасних реалій в умовах трансформації суспільства** : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / уклад.: З. М. Горова, В. В. Косенко ; передмова В. В. Косенко. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 128 с.

Виховання громадянськості – досить актуальне питання. Воно не може бути турботою тільки педагогічних колективів шкіл і ВНЗ. Це турбота всієї країни!

Виховати громадянина – означає передати досвід попередніх поколінь у суспільному житті.

Бібліографічний посібник широко висвітлює сучасні тенденції громадянського виховання та громадянської освіти в умовах державотворення.

Належна увага приділена соціалізації, громадянській спрямованості, позиції, активності та політичній культурі особистості.

Упорядкований покажчик має за мету створити інформаційне поле для ефективного задоволення потреб фахівців усіх ланок освітянської мережі.

Видання розглядається укладачами як важливий чинник щодо формування національної свідомості.

Для науковців, аспірантів, магістрантів, викладачів та студентів, управлінців, бібліотечних працівників, вчителів шкіл різного типу, лекторів, усіх, хто цікавиться проблемами освіти в різних її аспектах.

УДК 016:016:37.017:316.422(477+1-4)
ББК 74.200.51

Передмова

Людина без національного почування нездатна до розумового духовного життя.

Віра кожної благородної людини... стоїть на вірі у вічне життя того народу, що з його він сам виріс, в його духовну самостійність...

Бо життя його народу – частина вічного життя світового.

(Зінківський Т. Фіхте старший // Писання Трохима Зінківського : у 2-х т. – Львів, 1896. – Т. 2. – С. 293.

Освіта нації має бути метою держави, а досягнення успіху в житті – метою освіти.

Професійні педагоги – уповноважені суспільства, держави, творці духовної сутності людини.

Кожен громадянин повинен володіти відповідними знаннями в царині виховання як обов'язковим освітнім мінімумом та мати бажання брати участь у суспільно-політичному житті країни.

Зміст виховання – система загальнолюдського ціннісного ставлення до глобальних державних проблем, соціальних груп, окремих особистостей, їхньої діяльності, до явищ громадянського життя і свідомості.

Виховання українського громадянина і патріота має цільову орієнтацію на реалізацію таких суттєвих чинників, як повага до минулого своєї Батьківщини, традицій та обрядів свого народу, знання історії свої землі та її законів; почуття єдності й унікальності життя на Землі; повага до інших народів, їхніх прав, інтересів і цінностей, культури, нетерпимість до расової та національної неприязні; активна громадянська позиція особистості, громадянське самовизначення, готовність до захисту Вітчизни, дієвість стосовно розвитку України, враховуючи особисті й суспільні інтереси.

Громадянська освіта та громадянське виховання, покликані не лише підтримувати, а й закладати основу демократичного світогляду, формувати у громадян ідеї та поняття про права та обов'язки людини, виховувати здатність до критичного мислення, уміння відстоювати свої права, інтереси, переконання, виявляти толерантність до поглядів іншої людини, вирішувати всі соціальні питання демократичними методами.

Громадянське виховання – процес формування громадянськості як інтегрованої якості особистості, що дає людині можливість почуватися морально, соціально, політично, юридично дієздатною.

Головна мета громадянського виховання, як стверджує академік НАПН України О. Сухомлинська, – це підготовка молоді до життя в громадянському демократичному суспільстві, у взаємопов'язаному світі; визнання та прийняття цінностей, що виступають головними, визначальними для даного суспільства.

Одним із головних завдань громадянського виховання має бути розвиток патріотизму – любові до свого народу, до Батьківщини, до її національних героїв і історичного минулого.

Виховання патріотизму особистості передбачає прищеплення національної самосвідомості.

Важливим показником громадянської зрілості є збереження української мови, досконале володіння нею.

В умовах глобалізації людського суспільства громадянське виховання передбачає ознайомлення з методами та технологіями суспільно-політичної активності, набуття навичок участі в громадянському житті, через практичний досвід співпраці з місцевою громадою (школа, вулиця, мікрорайон, населений пункт) та владними структурами, здобуття досвіду громадянських дій та демократичної поведінки у розв'язанні соціально важливих проблем.

Складові громадянського виховання – це інтегративна єдність політичних, правових, соціальних, духовних проблем.

Це може відбуватися як у рамках навчально-виховного процесу в позакласній та позашкільній, позааудиторній роботі, так і бути складовою роботи молодіжних громадських організацій, клубів тощо.

Однією з важливих складових змісту громадянського виховання є розвиток політичної культури. Вона передбачає політичну компетентність, знання про державу, політичні організації та інститути, принципи, процедури й регламенти суспільної взаємодії, порядок виборів.

Громадянкість – це реальна можливість втілення в життя сукупності соціальних, політичних і громадянських прав особистості, її інтеграція в культурні й соціальні структури суспільства.

Громадянська освіта – навчання, спрямоване на засвоєння знань про права та обов'язки людини.

Зміст громадянської освіти ґрунтується на основних ідеях демократичного суспільства, є цілісним і системним, спрямованим на трансформування знань, умінь в громадянські компетенції: громадянські знання, громадянські вміння та досвід, громадянські чесноти.

В умовах українського державотворення важливим є виховання розвиненої правосвідомості – усвідомлення своїх прав, свобод, обов'язків.

Школа громадянської активності (ГАШ) є носієм найкращих надбань національної та світової культури, яка здатна до саморозвитку.

«Активна школа» – це безпечний (у фізичному та моральному розумінні) простір, це відкрита шкільна громада з позитивним навчальним і професійним кліматом, з гнучкою демократичною системою управління, здатністю до самовдосконалення, це громадський центр мікрорайону.

Місією школи громадянського становлення є створення освітнього простору, який забезпечує процес навчання, розвитку та виховання гармонійно розвиненої, високоосвіченої, соціально активної й національно свідомої людини, наділеної глибокою громадянською відповідальністю й патріотичними почуттями.

Разом з цими питаннями, розглянутими в посібнику, укладачами приділено увагу й людині як особистості із певними ціннісними орієнтаціями, яка в змозі вільно обирати світоглядні позиції процесу соціалізації, тобто засвоєнню індивідом цінностей, норм, притаманних певному суспільству, групі, історичній добі.

Загальнолюдські цінності та аспекти громадянського виховання мають на меті формування в особистості свідомого прагнення до захисту і збереження світової духовної культури.

Результативність громадянського виховання великою мірою залежить від того, наскільки ті, чи інші форми й методи виховної діяльності стимулюють розвиток активності, свідомості, цілеспрямованості, самоорганізації, самоврядування.

Підібраний матеріал науково-допоміжного бібліографічного покажчика літератури акцентує увагу на те, що організаційно-педагогічний супровід управління процесом громадянського виховання та інноваційна діяльність у ЗОШ та ВНЗ суттєво формує нове мислення, адекватність поведінки в суспільстві, повагу до традицій цивілізованого співжиття, усвідомлення українцями своєї ідентичності, утвердження національної самоцінності, сприяє створенню нових підходів і методів досліджень у діяльності вчителів, викладачів та учнівської молоді.

Всі частини бібліографічного видання не тільки інформаційні та науково-пізнавальні за змістом, але й мають виховну та соціальну дію, а сам посібник – світоглядну, культурозберігаючу та культуроформуючу, самоосвітню функції.

Зміст науково-допоміжного бібліографічного покажчика **«Громадянське виховання: нові виклики сучасних реалій в умовах трансформації суспільства»** дає підстави характеризувати його як видання актуальне, конче необхідне в умовах сучасності для використання у навчально-виховному процесі та науково-практичної реалізації як могутнього імпульсу до усвідомлення себе українцем.

Належна увага приділена ролі бібліотеки та музею в становленні особистості громадянина України, що дає підстави розглядати їх не як пасивних інституцій збереження знань, а як активних учасників процесів громадянської освіти та виховання, наукової комунікації.

У пропонованому користувачеві посібнику, представлено документальний масив (1 311 бібліографічних записів), який згруповано в 29 розділів та 2 підрозділи.

Бібліографічний посібник є серйозною джерельною базою для подальшої роботи науковців, педагогів, вчителів, вихователів та методистів,

сприяє професійному зростанню кадрів, формує єдиний комунікативний простір, є запорукою передачі досвіду.

Об'єктом бібліографування стали бібліографічні джерела, опубліковані українською та російською мовами.

До науково-допоміжного бібліографічного покажчика *«Громадянське виховання: нові виклики сучасних реалій в умовах трансформації суспільства»* увійшли книги, монографії, підручники, навчальні посібники, хрестоматії, наукові та науково-методичні збірники, матеріали конференцій, автореферати, тези доповідей, програми, статті з періодичних видань та видань, що мають подальше продовження, а також наукові напрацювання викладачів СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

Зазначена література вишикувана в певній послідовності: в зведеному російсько-українському алфавітному порядку; спочатку подано книги, потім – статті.

Деякі матеріали видання знайшли своє повторне відображення в інших розділах бібліографічного покажчика. Це, у свою чергу, допоможе користувачеві вибрати швидку форму пошуку необхідних публікаційних джерел.

Опис здійснений на основі ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання».

На інформаційну повноту даний бібліографічний посібник не претендує. Видання по можливості надає широкий огляд ключових питань стосовно громадянської освіти та виховання.

Пропонований бібліографічний посібник, який відзначається виразним національним спрямуванням, стане при нагоді науковцям, аспірантам, магістрантам, викладачам та студентам вишів, управлінцям, бібліотечним працівникам, вчителям шкіл різного типу, методистам, лекторам. Розрахований також на всіх, хто цікавиться проблемами виховання та освіти.

1. Політична система і розбудова громадянського суспільства в Україні

Бойко, О. Д. Політичне маніпулювання [Текст] : навчальний посібник / О. Д. Бойко. – К. : Академвидав, 2010. – 431 с. – (Альма-матер).

Габермас, Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості [Текст] : дослідження, категорії, громадянське суспільство : переклад з німецької мови / Ю. Габермас. – Львів : Літопис, 2000. – 318 с.

Гелей, С. Д. Політико-правові системи світу [Текст] : навчальний посібник / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – К. : Знання, 2006. – 668 с.

Гриценко, О. „Своя мудрість”: національні міфології та „громадянська релігія” в Україні [Текст] / О. Гриценко. – К. : УЦКД, 1998. – 184 с.

Громадянське суспільство в Україні [Текст]. – К. : Молодіжна Альтернатива, 2004. – 57 с.

Демократія [Текст] : антологія / НАН України ; Інститут європейських досліджень, Наукове товариство ім. В. Липинського ; упоряд. О. Проценко. – К. : "Смолоסקип", 2005. – 1108 с. – (Серія "Політичні цінності" ; вип. 1).

Демократія в Україні: минуле й майбутнє [Текст] : матеріали наукової конференції. – М. : Український письменник, 1998. – 119 с.

Д'юї, Дж. Демократія і освіта [Текст] : перекл. з англ. / Дж. Д'юї. – Львів : Літопис, 2003. – 289 с. – (Освіта).

Емельянов, В. П. Гражданское право Украины [Текст] : практическое пособие / В. П. Емельянов. – 3-е изд., стереотипное. – Х. : Консум, 2000. – 235 с.

Законотворчість: участь громадськості у законодавчому процесі [Текст] : інформаційно-аналітичне дослідження / [авт.: А. М. Євгенєва, Ю. Г. Шкарлат]. – К. : Заповіт, 2008. – 96 с.

Калініченко, М. Влада громадянського суспільства [Текст] : монографія / М. Калініченко. – Суми : Університетська книга, 2006. – 174 с.

Кимлічка, В. Лібералізм і права меншин [Текст] : перекл. з англ. / В. Кимлічка. – Х. : Центр освітніх ініціатив, 2001. – 173 с. – (Демократична освіта).

Козоріз, В. П. Хто такий міський голова і як його обирати [Текст] / В. П. Козоріз, В. П. Третецький. – К. : Інститут громадянського суспільства, 2001. – 54 с.

Кордун, О. О. Особливості виконавчої влади в пострадянській Україні [Текст] / О. О. Кордун [та ін.]. – 2-ге вид., стереотипне. – К. : МАУП, 2002. – 247 с.

Кращий досвід громадських слухань в Україні [Текст]. – К. : Фонд "Європа ХХІ", 2002. – 99 с. – (За прозору владу).

Куйбіда, В. С. Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні [Текст] / В. С. Куйбіда. – Львів : Літопис, 2001. – 375 с.

Куйбіда, В. С. Муніципальне управління [Текст] : аспект інформатизації : [монографія] / В. С. Куйбіда. – К. : Знання, 2004. – 357 с.

Місцеві вибори в Україні: проблеми правового регулювання [Текст] / Лабораторія законодавчих ініціатив ; за ред. Д. С. Ковриженка. – К. : ТОВ "ФАДА, ЛТД", 2006. – 134 с.

Основи демократії [Текст] : посібник / за заг. ред. А. Колодій. – К. : Канадсько-український проект "Демократична освіта", 2002. – 680 с.

Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін [Текст] : навчальний. посібник / О. В. Філонов, В. М. Суботін, В. В. Пашутін та ін. – К. : Знання, 2006. – 215 с.

Партнерство Європейського Союзу та України. Підтримка демократії та розбудова громадянського суспільства в Україні [Текст]. – [К.] : [КПФ "А-Скрін"], [2006]. – 12 с. : іл.

Політична система і громадянське суспільство [Текст] : європейські і українські реалії : монографія / за заг. ред. А. І. Кудряченка. – К. : НІСД, 2007. – 395 с.

Реформа публічного управління в Україні : виклики, стратегії, майбутнє [Текст] : [монографія] / Нац. академія державного управління при Президентові України ; [відп. ред. І. А. Грицяк]. – К. : [К. І. С.], 2009. – 239 с.

Розвиток громадянського суспільства в Україні [Текст]. – К. : Фонд "Європа ХХІ", 2002. – 60 с. – (За прозору владу).

Студентське самоврядування в Україні [Текст]. – К. : Молодіжна Альтернатива, 2004. – 59 с. – (Молоді автори ; вип. 6).

Ажнюк, Б. Український національний кордон у "Європі без кордонів" [Текст]: українська нація і національна ідея / Б. Ажнюк // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 57-61.

Александр, Д. Власть, политика и гражданская сфера [Текст] / Д. Александр // СОЦИС. – 2009. – № 10. – С. 3-17.

Биковець, В. Групи інтересів у політиці: досвід типологізації [Текст] / В. Биковець // Віче. – 2007. – № 1. – С. 34-36.

Бритченко, С. Громадянство України: тенденції та перспективи [Текст] / С. Бритченко // Урядовий кур'єр. – 2004. – 5 серпня. – С. 7.

Веклич, В. М. Форми й методи реалізації функцій держави щодо забезпечення захисту прав та свобод людини і громадянина [Текст] / В. Веклич // Віче. – 2011. – № 4. – С. 10-13.

Грабовська, І. Політичне лідерство в Україні: гендерний аспект [Текст] / І. Грабовська // Сучасність. – 2007. – № 3. – С. 79-96.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Вища школа, 2005. – С. 202-205.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – С. 191-194.

Гусейнов, Г. История помогает человеку стать гражданином [Текст] / Г. Гусейнов // Історія в школі. – 2011. – № 4. – С. 47-48.

Дністрянський, М. Перспективи формування української політичної нації як вузлова проблема регіональної етнополітики [Текст] / М. Дністрянський // Регіональна економіка. – 2000. – № 4. – С. 27-34.

Дух, Л. Громадянське суспільство і громадськість [Текст] / Л. Дух // Завуч. – 2007. – № 9, березень. – С. 9-11.

Жидкова, Н. Особливості здійснення державної влади та місцевого самоврядування. Президент України [Текст] : [розробка уроку] / Н. Жидкова // Історія та правознавство. – 2009. – № 10. – С. 20-22.

Жидкова, Н. М. Демократія [Текст] / Н. М. Жидкова // Історія та правознавство. – 2010. – № 13. – С. 11-15.

Ігнатенко, П. Громадянське виховання учнів в умовах українського державотворення [Текст] / П. Ігнатенко, Н. Косарева, І. Поплужний. // Рідна школа. – 1996. – № 3. – С. 31-51.

Ілляшов, Г. Структурно-функціональний аналіз політичної духовності [Текст] / Г. Ілляшов // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 87-95.

Киященко, Н. І. Культура громадянського общества [Текст] / Н. І. Киященко // Вопросы философии. – 2010. – № 10. – С. 62-66.

Кононенко, П. Народ без пам'яті – що храм без Бога [Текст] : українознавство в розбудові громадянського суспільства / П. Кононенко // Освіта. – 2003. – 19-26 листопада. – С. 2-3.

Костенюк, І. Технологія активізації громадянської соціальної участі у практиках місцевого самоврядування [Текст] / І. Костенюк // Вісник державної служби України. – 2011. – № 2. – С. 55-59.

Костин, А. І. Ресурси и политика в условиях глобализации [Текст] / А. І. Костин // Вестник Московского университета. Серия 12, Политические науки. – 2007. – № 2. – С. 52-63.

Кузнецова, Н. Власність як основа громадянського суспільства [Текст] / Н. Кузнецова // Право України. – 2011. – № 5. – С. 4-13.

Кузьмин, М. Н. Гражданское общество и личность: проблемы образования в этнически гетерогенном российском обществе [Текст] / М. Н. Кузьмин // Вопросы философии. – 2010. – № 10. – С. 159-162.

Лелюк, Ю. М. План-сценарій уроку "Демократична країна: яка вона?" [Текст] / Ю. М. Лелюк, Н. М. Сташкевич // Обдарована дитина. – 2011. – № 5. – С. 45-52.

Медвідь, А. Українська мова в реалізації ідеї громадянського суспільства [Текст] / А. Медвідь // Мандрівець. – 2004. – № 1. – С. 54-57.

Мотрошилова, Н. В. О современном понятии гражданского общества [Текст] / Н. В. Мотрошилова // Вопросы философии. – 2009. – № 6. – С. 12-32.

Оболонский, А. В. Мораль и право в политике и управлении [Текст] / А. В. Оболонский // Общественные науки и современность. – 2007. – № 1. – С. 66-72.

Омельяненко, А. Андрей Шевченко: "Я никогда не буду менять гражданство" [Текст] / А. Омельяненко // Команда. – 2005. – № 163. – С. 4-5.

Палієва, С. Гуманістична мораль людини – фундамент розбудови громадянського суспільства [Текст] / С. Палієва // Сучасна школа України. – 2009. – № 3, березень. – С. 87-96.

Пеша, І. В. Громадяни України про причини соціального сирітства [Текст] / І. В. Пеша // Соціальний працівник. – 2006. – № 12, червень. – С. 2-5.

План развития страны: образование гражданского общества [Текст] : концепция партии "Віче України" по реформированию дошкольного и школьного образования / Е. Медреш // Директор школи. – 2006. – № 6, лютий. – (Вкладка).

Реутов, Е. В. Общество и власть. Кризис легитимности [Текст] / Е. В. Реутов // СОЦИС. – 2006. – № 1. – С. 82-88.

Слюсаренко, І. І. Державні свята в Україні [Текст] : [урок] / І. І. Слюсаренко // Все для вчителя. – 2011. – № 2, січень. – С. 29-31.

Стогова, О. В. Співсуспільна демократія як теоретична модель [Текст] / О. В. Стогова // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр СумДПУ ім. А. С. Макаренка у 2006 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, А. В. Гончаренко та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – С. 74-75.

Струманський, В. Роль і місце ідеї та ідеології українського громадянства [Текст] / В. Струманський // Початкова школа. – 2000. – № 8. – С. 3-54.

Тамбовцев, В. Л. Государство как инициатор развития гражданского общества [Текст] / В. Л. Тамбовцев // Общественные науки и современность. – 2007. – № 2. – С. 69-77.

Тертий, В. Пошуки і шляхи розв'язання політичної безпеки [Текст] / В. Тертий // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 1. – С. 27-29.

Толстоухов, А. В. Демократія: власть, народ, нація [Текст] / А. В. Толстоухов, І. Г. Парапан, Ю. А. Мелков // Практична філософія. – 2008. – № 4. – С. 69-81.

Толстоухов, А. В. Демократія та державність: парадокси протистояння [Текст] / А. В. Толстоухов, І. Г. Парапан, Ю. О. Мелков // Практична філософія. – 2009. – № 4. – С. 57-66.

Толстоухов, А. В. Філософские измышления о демократии [Текст] / А. В. Толстоухов, Ю. А. Мелков // Філософские науки. – 2006. – № 4. – С. 17-34.

Україна. Про ратифікацію Європейської конвенції про громадянство [Текст]: закон від 20.09.06 р., № 163-V / Україна // Голос України. – 2006. – № 215/216, 16 листопада. – С. 19 ; Урядовий кур'єр. – № 191, 12 жовтня. – С. 12 ; Відомості Верховної Ради України. – № 45, 10 листопада. – С. 1490-1491.

Україна. Міністерство юстиції. Цивільний кодекс України [Текст]: прийнятий Верховною Радою України 16.01.03 р., № 435-IV; офіційний текст зі змінами та доповненнями станом на 27.09.10 р. / Україна. Міністерство юстиції // Кодекси України. – 2010. – № 10. – С. 1-318.

Учитель і суспільство [Текст]: [людина і суспільство] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 13-15.

Філіпчук, Н. О. Виховуємо нове покоління для розбудови України [Текст] / Н. О. Філіпчук // Обдарована дитина. – 2006. – № 2. – С. 11-16.

Шокало, О. Культурний імператив в українському націотворенні [Текст] / О. Шокало // Мандрівець. – 2005. – № 2. – С. 3-13.

Шокало, О. Національна ідентичність і громадянська воля українського суспільства [Текст]: українська нація і національна ідея / О. Шокало // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 62-66.

Щербакова, Ю. Політична ідеологія як система цінностей та групових переконань [Текст] / Ю. Щербакова // Віче. – 2009. – № 16. – С. 26-28.

2. Символіка державна і національна

Гаврилюк, Е. Є. Рослинна символіка в контексті українська календарної обрядовості [Текст] : автореферат / Е. Є. Гаврилюк. – К., 1999. – 17 с.

Дітям про державну та народну символіку України [Текст]. – Х. : Основа, 2004. – 95 с. – (Б-ка журналу "Початкове навчання та виховання" ; вип. 10).

Манько, М. О. Програма курсу „Українська національна символіка” [Текст] / М. О. Манько. – Суми : ВВП «Мрія – 1» ЛТД, 2000. – 82 с.

Олійник, О. Б. Україно! Чи ти в лузі не калина... [Текст] : [українські народні свята, символи, звичаї] / О. Б. Олійник. – К. : Червона калина, 2000. – 195 с.

Сергійчук, В. І. Національна символіка України / В. І. Сергійчук. – К., 1992. – 109 с.

Січинський, В. Тризуб і прапор України [Текст] / В. Січинський. – Львів : Місіонер, 1995. – 61 с.

Скуратівський, В. Обереги пам'яті [Текст] : народний агрокалендар / В. Скуратівський. – К. : Скарбниця, 1992. – 107 с. : іл.

Українські символи [Текст] / М. Дмитренко [та ін.]. – К. : Народознавство, 1994. – 140 с.

Бebик, В. Богом обрана Україна [Текст] : [Україна й історія цивілізації: історичні, археологічні та міфологічні, символічні артефакти] / В. Бebик // Голос України. – 2010. – № 94, 26 травня. – С. 16-17.

Васьківська, О. Символіка української писанки [Текст] / О. Васьківська, О. Орлик // Вісник Книжкової палати. – 2002. – № 5. – С. 45-47.

Великоцька, А. Державні символи України [Текст] / А. Великоцька, Н. Іванко // Історія в школі. – 2001. – № 9. – С. 17-20.

Граб, С. Що символізує тризуб? [Текст] / С. Граб // Історія України. – 1999. – № 21/24. – С. 8.

Грабова, Л. І. Рослини в побуті та звичаях українців [Текст] / Л. І. Грабова // Біологія. – 2006. – № 4, лютий. – С. 22-24.

Грицик, І. Символіка образу води в українських народних баладах [Текст] / І. Грицик // Народна творчість та етнографія. – 1999. – № 1. – С. 124-126.

Дмитрієнко, М. Великий державний герб – символ соборності України [Текст] / М. Дмитрієнко, Ю. Савчук // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2000. – № 38, жовтень. – С. 1-2.

Добровольська, Н. В. З Україною в серці [Текст] : [символи рідної землі в народних піснях] / Н. В. Добровольська // Позакласний час. – 2010. – № 3. – С. 3-8.

Зубань, В. Рушники, наче долі сторінки [Текст] / В. Зубань // Берегиня. – 2009. – № 1. – С. 80-82.

Кордонська, А. В. Хатні обереги [Текст] / А. В. Кордонська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 26. – С. 32-35.

Красова, Т. М. Рослини і тварини в народній уяві [Текст] / Т. М. Красова // Позакласний час. – 2004. – № 7/8. – С. 139-140.

Крашеніннікова, Л. Рідкісні рослини – символи України [Текст] / Л. Крашеніннікова // Хімія. Біологія.. – 2012. – № 20, квітень. – С. 12.

Кучерук, О. С. Державна символіка [Текст] / О. С. Кучерук // Рідна школа. – 1993. – № 6. – С. 23-29.

Мазаєва, К. Рослини – символи України [Текст] / К. Мазаєва // Біологія. – 2003. – № 11, квітень. – С. 14-16.

Мамай, О. І. Українські рушники [Текст] : бесіда / О. І. Мамай // Бібліотечка вчителя початкової школи. – 2003. – № 10, жовтень. – С. 39-40.

Міщенко, Н. Рушник у дорогу – на щастя, на долю [Текст] / Н. Міщенко // Науковий світ. – 2005. – № 10. – С. 8.

Міщук, М. Магічне значення рослинної символіки [Текст] / М. Міщук ; науковий керівник П. Оліфер // Українська мова та література. – 2005. – № 47, грудень. – С. 17-18.

Нагребецька, І. Сакральність тризуба [Текст] : геральдика : побачила світ унікальна книжка «Україна. Герби та прапори», в якій зібрано понад 1200 зображень символів / І. Нагребецька // Урядовий кур'єр. – 2011. – 19 лютого. – С. 14.

Непомічена знахідка, або Роздуми над тим, чи потрібні нам наші прадавні символи [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2007. – № 71, 20 квітня. – С. 8.

Підпригора, А. Про авторів гімну України / А. Підпригора // Урядовий кур'єр. – 1994. – 1 вересня.

Рослини – символи України. Червона калиновка [Текст] // Юний натураліст. – 2002. – № 9. – С. 5.

Семиволос, Р. Ф. Трави й легенди [Текст] / Р. Ф. Семиволос // Біологія. – 2004. – № 16, червень. – С. 13-16.

Скрипець, М. Калина – символ і оберіг нашого народу [Текст] / М. Скрипець // Початкова освіта. – 2006. – № 37, жовтень. – С. 8-10.

Скуратівський, В. Древа і рослини [Текст] / В. Скуратівський // Берегиня. – 2007. – № 2. – С. 46-62.

Совінська, Н. Українська національна символіка в контексті історичної правди [Текст] / Н. Совінська // Психологія і суспільство. – 2003. – № 2. – С. 4-11.

Стадній, І. І. Національні символи України [Текст] / І. І. Стадній // Все для вчителя. – 2011. – № 2, січень. – С. 75.

Сторожук, Л. Ю. Квіти українського віночка [Текст] / Л. Ю. Сторожук // Біологія. – 2009. – № 7. – С. 35-37.

Творун, С. Стінянські «калачі» [Текст] : [традиції ставлення українців до хліба в обрядових діях] / С. Творун // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 4. – С. 109-115.

Ткач, М. Різновиди символіки [Текст] / М. Ткач // Українська культура. – 1994. – № 1. – С. 30-32.

Томиліна, Г. Назви одягу в побуті та символіці [Текст] / Г. Томиліна // Урок Української. – 2000. – № 9. – С. 19-21.

Томиліна, Г. Українські назви одягу в символічному вживанні [Текст] / Г. Томиліна // Дивослово. – 2000. – № 1. – С. 22-24.

Тягур, Т. Хліб, сіль і рушник у звичаях та обрядах українського народу [Текст] / Т. Тягур, Є. Мазур // Початкове навчання та виховання. – 2005. – № 14, травень. – С. 14-20.

Шостак, І. В. Скарби родинної скрині. Обрядово-магічні функції родинного оберега [Текст] / І. В. Шостак // Трудове навчання в школі. – 2009. – № 7, липень. – С. 16-20.

Яковлева, О. Рушник як символ у когнітивній моделі світу праукраїнців [Текст] / О. Яковлева // Народна творчість та етнографія. – 2006. – № 3. – С. 30-35.

3. Мова і нація

Іванишин, В. Мова і нація [Текст] : тези про місце і роль мови в національному відродженні України / В. Іванишин, Я. Радевич-Винницький. – 3-е вид., доповн. – Дрогобич : Відродження, 1992. – 144 с.

Божко, Н. М. Національна мова у вимірі української ментальності [Текст] / Н. М. Божко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 22/23, серпень. – С. 32-34.

Витвицький, Б. Самоповага, користування українською мовою та побудова кращого майбутнього [Текст] / Б. Витвицький // Дивослово. – 2001. – № 9. – С. 14-17.

Волошина, Г. Формуємо національно-мовну особистість [Текст] / Г. Волошина // Освіта. – 2006. – № 6, 8 лютого. – С. 2-3.

Воропаєва, Т. Українська мова як смислова засада національної ідентичності та проблема реформування вищої школи України [Текст] / Т. Воропаєва // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 161-168.

Занік, Г. Мова – душа народу [Текст] / Г. Занік // Педагогічна думка. – 2007. – № 1. – С. 15-18.

Коляда, І. Українська інтелігенція і преса у боротьбі за вирішення мовного питання на початку ХХ ст. [Текст] / І. Коляда // Історичний журнал. – 2006. – № 1. – С. 80-85.

Левченко, Т. Мова і духовність нації [Текст] / Т. Левченко // Українська мова і література в школі. – 2003. – № 5. – С. 67-69.

Лопушинський, І. Державна мовна політика в освітянській сфері на етнічних українських землях упродовж XVI – початку ХХ століття [Текст] / І. Лопушинський // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 16/18. – С. 2-7.

Мацкевич, М. Мова як фактор національного відродження [Текст] / М. Мацкевич // Право України. – 2000. – № 5. – С. 79-101.

Панько, Т. Мова в утвердженні України як самостійної держави [Текст] / Т. Панько // Урок української. – 2000. – № 11/12. – С. 10-13.

Полторацький, А. Мова наша – скарб нетлінний [Текст]: вірш / А. Полторацький // Освіта України. – 2005. – № 76. – С. 8.

Русаков, С. Національна мова як етноінтегруючий чинник [Текст] / С. Русаков // Освіта. – 2009. – № 5/6, 4-11 лютого. – С. 4.

Терещенко, В. Мова національних меншин [Текст] / В. Терещенко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 6. – С. 37.

Тищенко, К. М. Мовні контакти українців [Текст] / К. М. Тищенко // Історія та правознавство. – 2008. – № 11. – С. 7-9.

Ткаченко, О. До типології українського мовно-національного розвитку [Текст] / О. Ткаченко // Урок української. – 2001. – № 10. – С. 10-12.

Томілін, О. Мова – голос нації [Текст] / О. Томілін, Т. Федоренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 6. – С. 55-56.

Україна. Про мови в Українській РСР [Текст]: закон / Україна // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 5. – С. 3-10.

Україна. Президент (2005 – ; В. Ющенко). Про Концепцію державної мовної політики [Текст]: указ від 15.02.10 р., № 161 / Україна. Президент (2005 – ; В. Ющенко) // Урядовий кур'єр. – 2010. – № 36, 25 лютого. – С. 12.

Фаріон, І. Мова як духовно-національний феномен [Текст] / І. Фаріон // Урок української. – 2003. – № 5/6. – С. 51-53.

Харахаш, Б. Мова: механізм національної ідентичності в системі етнополітики держав [Текст] / Б. Харахаш // Урок української. – 1999. – № 6. – С. 49-55.

Хома, О. Державна мова і національні спільноти [Текст] / О. Хома // Учитель. – 2000. – № 1/3. – С. 32-33.

Хорошковська, О. Українська мова як державна [Текст] / О. Хорошовська // Початкова школа. – 2001. – № 8. – С. 13-20.

Чередниченко, О. Мова та ідентичність у глобальному світі [Текст] / О. Чередниченко // Вища школа. – 2009. – № 9. – С. 67-72.

Черемська, О. С. Мовна освіта: формування національних пріоритетів [Текст] / О. С. Черемська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 1. – С. 3-4.

Шейнина, О. Значение языка в становлении нации [Текст] / О. Шейнина // Директор школи. Україна. – 2009. – № 4. – С. 11-15.

Чугаєвський, М. Мова та політична культура [Текст] / М. Чугаєвський // Українська мова й література. – 2001. – № 1. – С. 52-56.

Щербань, П. Про статус державної мови [Текст] / П. Щербань // Рідна школа. – 2001. – № 9. – С. 11-12.

Ющук, І. Державна мова і мови національних меншин: суспільний і правовий аспект [Текст] / І. Ющук // Слово просвіти. – 2005. – № 23. – С. 6.

Ющук, І. Українська мова в ХХІ столітті: проблеми стану і статусу [Текст] / І. Ющук // Дивослово. – 2010. – № 8. – С. 2-5.

4. Ментальність українського народу

Абдикерова, Г. О. Евразийская ментальность как основа создания интегральной модели социализации личности [Текст] / Г. О. Абдикерова // СОЦИС. – 2009. – № 9. – С. 42-47.

Артюшенко, О. Виховання як чинник відтворення ментальності підростаючого покоління [Текст] / О. Артюшенко // Вища освіта України. – 2011. – № 1. – С. 120-125.

Божко, Н. М. Національна мова у вимірі української ментальності [Текст] / Н. М. Божко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 22/23, серпень. – С. 32-34.

Виховання національної гідності й менталітету [Текст] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 270-272.

Дяченко-Лисенко, Л. Ментальність сучасного українця у світлі сакральної термінології [Текст] / Л. Дяченко-Лисенко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 3. – С. 146-149.

Журбелюк, Г. Орликова Конституція і вияви ментальності українства [Текст]: до 300-річчя першої української Конституції / Г. Журбелюк // Київська старовина. – 2009. – № 3. – С. 38-49.

Кріль, Н. Література Київської Русі – правдиве дзеркало нашої славної історії та менталітету [Текст] / Н. Кріль // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 2. – С. 26-28.

Лук, М. Феномен ментальності народу в історіософських концепціях українських романтиків [Текст] : [М. Костомаров і П. Куліш] / М. Лук // Освіта і управління. – 2005. – № 3/4. – С. 119-130 ; Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, № 2. – С. 99-120.

Малигіна, Л. Викладати зарубіжну літературу крізь призму української ментальності [Текст] : з досвіду / Л. Малигіна // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 1. – С. 26-27.

Мединська, Ю. Глибинно-психологічні особливості етнічного менталітету в форматі експериментально-психологічного дослідження [Текст] / Ю. Мединська // Психологія і суспільство. – 2007. – № 2. – С. 37-44.

Мирнінко, І. Г. Психологічні чинники і історичні умови формування українського менталітету [Текст] / І. Г. Мирнінко // Соціальний працівник. – 2006. – № 19, жовтень. – С. 24-32.

Моргун, В. Ф. Багатовимірність та цілісність менталітету особистості [Текст] / В. Ф. Моргун // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 5. – С. 1-10.

Осіпова, Т. Етнічна ментальність у мові українських паремій [Текст] : [прислів'я, приказки, побажання, замовляння, голосіння] / Т. Осіпова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2008. – № 33. – С. 21-24.

Попов, Б. Ментальність українського народу в контексті вічності [Текст] / Б. Попов // Освіта. – 1997. – 3 вересня. – С. 6-8.

Ситченко, А. Формування української ментальності в процесі вивчення творів С. Черкасенка [Текст] : на уроках літератури рідного краю / А. Ситченко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 4. – С. 28-33.

Супрун, В. Екзистенціал туги й самотності українського емігранта: національно-ментальні візії щастя у творах Миколи Понеділка [Текст] / В. Супрун // Українська література в загальноосвітній школі. – 2008. – № 7/8. – С. 5-7.

Сухарев, А. В. Этнофункциональный аспект исследования ментальности [Текст] / А. В. Сухарев // Психологический журнал. – 2009. – Т. 30, № 3. – С. 118-127.

Чибісова, Н. Ментальне поле як важливий чинник становлення соціокультурного середовища українського суспільства [Текст] / Н. Чибісова // Вища освіта України. – 2007. – № 2. – С. 49-54.

5. Національний характер українців

Бійчук, Г. Л. Формування українського національного характеру старшокласників у процесі вивчення літератури [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Г. Л. Бійчук. – К., 2003. – 20 с.

Андрущенко, В. Характер особистості: гармонія національних і загальнолюдських цінностей [Текст] / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта. – 2008. – № 53, 24–31 грудня. – С. 10-11 ; Вища освіта України. – 2009. – № 2. – С. 5-12.

Бійчук, Г. Проблеми формування українського національного характеру особистості в педагогічній науці [Текст] / Г. Бійчук // Історія в школі. – 2005. – № 9. – С. 8-11.

Бійчук, Г. Сутність та психологічні особливості формування національного характеру особистості [Текст] / Г. Бійчук // Історія в школі. – 2005. – № 7/8. – С. 1-8.

Вишневський, О. Український виховний ідеал і національний характер [Текст]: (витоки, деформації і сучасні виклики) / О. Вишневський // Педагогічна думка. – 2010. – № 3. – С. 41-54 ; № 4. – С. 3-21.

Галів, М. Трактатування змісту характеру особистості в галицькій педагогіці міжвоєнного періоду [Текст]: [20–30 рр. ХХ століття] / М. Галів // Рідна школа. – 2006. – № 12. – С. 37-39.

Довженко, О. Національний характер у романах Олеся Гончара [Текст] / О. Довженко // Слово і час. – 2005. – № 12. – С. 63-67.

Жаркова, Т. И. Отражение национального характера в пословицах и поговорках [Текст] / Т. И. Жаркова, О. В. Синицких // Иностранные языки в школе. – 2008. – № 1. – С. 75-78.

Кікоть, А. Українка: риси портрета [Текст]: [етнонаціональні особливості української жінки] / А. Кікоть // Пані Вчителька. – 2008. – № 2. – С. 22-24.

Кононенко, П. Українство у світовому часописі [Текст]: українська нація і національна ідея / П. Кононенко // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 30-49.

Кривонос, І. В. Методика реконструювання українського національного характеру за творами художньої літератури [Текст]: [етнопсихологія] / І. В. Кривонос // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 7. – С. 62-67.

Національний характер [Текст]: [представники Росії про характер українців; українці в оцінці представників західно-європейських та інших народів] / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта. – 2011. – № 12/13, 2–9 березня. – С. 10. – (Поч. № 10).

Рыжов, В. Национальные характеры [Текст] / В. Рыжов // География в школе. – 2005. – № 3. – С. 28-33.

Туріщева, Л. Які ми? Етнопсихологічна характеристика українців [Текст] / Л. Туріщева // Історія та правознавство. – 2009. – № 2. – С. 2-4.

6. Ідентифікація. Самоіндифікація

Букатов, В. М. Этническая самоидентификация в образовательном пространстве [Текст]: три подхода к проблеме / В. М. Букатов. – М.: Чистые пруды, 2009. – 31 с. – (Б-ка «Первого сентября»; вып. 29).

Цимбалістий, Б. Проблема ідентичності. Україна чи Америка? [Текст] / Б. Цимбалістий. – Чікаго: [б. в.], 1974. – 56 с.

Воропаєва, Т. Українська мова як смислова засада національної ідентичності та проблема реформування вищої школи України [Текст] / Т. Воропаєва // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 161-168.

Дякова, О. Роль українських освітньо-наукових закладів Австралії у збереженні ідентичності української діаспори [Текст] / О. Дякова // Освіта і управління. – 2011. – Т. 14, № 1. – С. 151-157.

Иванова, Н. Л. Изменения этнической и гражданской идентичности в новых общественных условиях [Текст] / Н. Л. Иванова, Г. Б. Мазилова // Вопросы психологии. – 2008. – № 2. – С. 83-93.

Іванишин, М. Українська ідентичність у тлумаченні Івана Франка [Текст] / М. Іванишин // Слово і час. – 2009. – № 2. – С. 46-51.

Корнаева, З. В. Формирование основ гражданской идентичности в процессе изучения языков народов РФ как государственных [Текст] / О. Д. Гладкова // Иностранные языки в школе. – 2011. – № 7. – С. 68-73.

Кофанова, Е. Гражданские ценности как фактор образования [Текст] : [о задачах гражданского образования] / Е. Кофанова // Новые знания. – 2006. – № 2. – С. 11-13.

Кравченко, О. Стан українського шкільництва за кордоном у контексті етнічної ідентичності [Текст] : [українська діаспора, школи українознавства, освітні проекти] / О. Кравченко // Освіта і управління. – 2011. – Т. 14, № 2/3. – С. 119-125.

Кранц, И. И. Проблема становления личностной идентичности в контексте социального самоопределения [Текст] / И. И. Кранц // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 125-132.

Лебедева, Н. М. Этническая идентичность, статус группы и тип расселения как факторы межгрупповой интолерантности [Текст] / Н. М. Лебедева, А. Н. Татарко // Психологический журнал. – 2005. – Т. 26, № 3. – С. 51-64.

Лисий, І. Національно-культурна ідентичність української філософії у баченні Вілена Горського [Текст] / І. Лисий // Філософська думка. – 2008. – № 5. – С. 135-149.

Лобжанидзе, А. А. Формирование гражданской идентичности – как требование нового Федерального образовательного стандарта и результат географического образования [Текст] / А. А. Лобжанидзе // География в школе. – 2010. – № 2. – С. 41-44.

Мафтин, Н. Імператив національної ідентичності у прозі Галини Журби [Текст] / Н. Мафтин // Слово і час. – 2008. – № 12. – С. 39-36.

Міщенко, М. Самоідентифікація і громадянська позиція [Текст] / М. Міщенко // Сучасність. – 2008. – № 12. – С. 25-31.

Мовчан, П. Камо грядеши, Україна? [Текст] : [парламентські слухання на тему " Національна ідентичність в Україні в добу глобалізаційних викликів: проблеми та шлях збереження" : виступ] / П. Мовчан // Голос України. – 2009. – № 245, 24 грудня. – С. 6-7.

Палюк, С. Особливості та динаміка сучасного процесу етнічної самоідентифікації українців [Текст] : до питання теорії етносу / С. Палюк // Слово і час. – 2002. – № 6. – С. 3-7.

Поліщук, Я. Формули ідентичності Уласа Самчука на тлі доби [Текст] / Я. Поліщук // Слово і час. – 2007. – № 6. – С. 25-31.

Старикова, Н. Н. В поисках идентичности [Текст] : постмодернизм в славянских литературах в эпоху глобализации / Н. Н. Старикова // Славяноведение. – 2006. – № 6. – С. 68-74.

Татарко, А. Н. Сравнительный анализ структуры ценностей и характеристик этнической идентичности в традиционных и современных культурах [Текст] / А. Н. Татарко, М. А. Козлова // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, № 4. – С. 67-76.

Титова, Е. В. Формирование гражданской идентичности студентов вузов физической культуры [Текст] / Е. В. Титова // Теория и практика физической культуры. – 2010. – № 5. – С. 62-65.

Тульчинский, Г. Л. Национальная идентичность и социально-культурные технологии ее формирования [Текст] / Г. Л. Тульчинский // Философские науки. – 2011. – № 7. – С. 23-28.

Чекалюк, В. Українка – взірець для жінок багатих європейських країн [Текст] / В. Чекалюк // Освіта України. – 1999. – 3 березня.

Шелистов, Ю. И. Права человека и сохранение региональной идентичности в условиях глобализации [Текст] / Ю. И. Шелистов // Вестник Московского университета. Серия 12, Политические науки. – 2007. – № 4. – С. 97-103.

Шокало, О. Національна ідентичність і громадянська воля українського суспільства [Текст]: українська нація і національна ідея / О. Шокало // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 62-66.

Шотова, Н. П. О культуре речи, о государственном языке и языковой политике в нашей стране [Текст] / Н. П. Шотова // Русский язык и литература в школах Украины. – 2008. – № 3. – С. 2-4.

Юнусова, К. Этническая идентификация личности как фактор патриотического воспитания [Текст] / К. Юнусова // Педагогика. – 2009. – № 1. – С. 43-47.

7. Основи правового статусу людини і громадянина Участь громадськості у законодавчому та суспільних процесах

Вовк, Л. П. Громадсько-педагогічне сподвижництво в Україні (етапи і особливості) [Текст] / Л. П. Вовк; МОН України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : Видавничий центр "Просвіта", 1998. – 178 с.

Гриценко, О. "Своя мудрість": національні міфології та "громадянська релігія" в Україні [Текст] / О. Гриценко. – К. : УЦКД, 1998. – 184 с. – (Додаток до "Нарисів української популярної культури").

Демянчук, О. Державна політика і державне управління: політологічні аспекти [Текст] / О. Демянчук; Національний університет "Києво-Могилянська академія", Факультет соціальних наук і соціальних технологій. – К. : Факт, 2008. – 269 с.

Законотворчість: участь громадськості у законодавчому процесі [Текст]: інформаційно-аналітичне дослідження / [авт.: А. М. Євгенєва, Ю. Г. Шкарлат]. – К. : Заповіт, 2008. – 96 с.

Конвенція про права дитини (набула чинності для України з 27.09.1991 р). [Текст]. – К. : Столиця, 1997. – 30 с.

Кочубей, Л. О. Виборчі технології [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. О. Кочубей. – К. : Український центр політичного менеджменту, 2008. – 331 с.

Ледюк, Л. Учасницька демократія [Текст]: референдуми у теорії та на практиці: переклад з англ. / Л. Ледюк. – Х. : Центр Освітніх Ініціатив, 2002. – 157 с. – (Демократична освіта).

Лісничий, В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн [Текст]: навчальний посібник / В. В. Лісничий. – Х. : Торнадо, 2001. – 345 с.

Лісничий, В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. В. Лісничий. – 2-ге вид., виправл. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 336 с.

Майбутнє України: думка молоді [Текст]. – К. : Молодіжна Альтернатива, 2006. – 63 с.

Ніжник, А. Загальний військовий обов'язок [Текст]: огляд правових положень / А. Ніжник [та ін.]. – К. : Інститут громадянського суспільства, 2001. – 79 с.

Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін [Текст] : навчальний посібник. / О. В. Філонов, В. М. Суботін, В. В. Пашутін та ін. – К. : Знання, 2006. – 215 с.

Основи держави і права України [Текст] : методичні рекомендації для абітурієнтів. – К. : [б. в], 1993. – 219 с.

Основи держави і права України [Текст] : навчальний посібник для студентів неюридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / за ред. В. В. Сухоноса. – Суми : Університетська книга, 2003. – 387 с.

Основи конституційного права України [Текст] : підручник для вузів. – К. : Юрінком, 1997. – 205 с.

Основи права України [Текст] : навчальний посібник для студентів неюридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / В. Я. Бурак [та ін.] ; за ред. В. Л. Ортинського. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – Львів : Оріяна-Нова, 2005. – 366 с.

Основи права України [Текст] : навчальний посібник для студентів неюридичних спеціальних вузів / Р. Б. Бедрій, Я. О. Береський, В. Я. Буряк та ін. ; за ред. В. Л. Ортинського. – Львів : Світ, 2003. – 367 с.

Основи правознавства України [Текст] : навчальний посібник. – Х. : Одісей, 2002. – 304 с.

Права людини: громадянська освіта [Текст] : навчальна програма / уклад. Н. М. Радько. – Суми : Обласний багатопрофільний ліцей СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2001. – 31 с.

Реформа публічного управління в Україні: виклики, стратегії, майбутнє [Текст] : [монографія] / Національна академія державного управління при Президентові України ; [відп. ред. І. А. Грицяк]. – К. : [К. І. С.], 2009. – 239 с.

Семерак, О. С. Основи правознавства [Текст] : навчальний посібник / О. С. Семерак, І. О. Семерак. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 479 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Серенок, А. О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в системі електронного уряду [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук з державного управління : спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / А. О. Серенок ; Національна академія державного управління при Президентові України ; Харківський регіональний інститут державного управління. – Х., 2011. – 20 с.

Україна. Верховна Рада. Конституція України [Текст] : прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами, внесеними згідно із Законом № 2222-IV від 8 грудня 2004 р. / Україна. Верховна Рада. – К. : Велес, 2008. – 47 с. – (Офіційний документ).

Україна. Верховна Рада. Конституція України [Текст] / Україна. Верховна Рада. – Х : Одісей, 2008. – 48 с. – (Закони України).

Шпиталенко, Г. А. Основи правознавства [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Г. А. Шпиталенко, Р. Б. Шпиталенко. – 5-те вид. – К. : Каравела, 2008. – 375 с.

Штика, Н. О. Організаційно-правові основи діяльності неурядових організацій (НУО) [Текст] : методичний посібник для студентів спеціальності "Соціальна педагогіка" / Н. О. Штика. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – 102 с.

Антонова, О. А. Волонтерская деятельность как основа формирования активной жизненной позиции педагога-психолога в гуманитарном вузе [Текст] / О. А. Антонова // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 5. – С. 85-88.

Бабенко, К. Системні основи закріплення правового статусу людини в Конституції України [Текст] / К. Бабенко // Віче. – 2008. – № 3. – С. 56-59.

Баньковская, С. П. Миграция, свобода и гражданство: парадоксы маргинализации [Текст] / С. П. Баньковская // ПОЛИС. – 2006. – № 4. – С. 120-127.

Баранова, А. Правова культура вчителів – основа громадянського виховання учнів [Текст] / А. Баранова // Педагогічні науки : збірник наукових праць / ред. кол.: М. О. Лазарєв, А. В. Іванченко, В. І. Лозова та ін. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2006. – Ч. 2. – С. 149-155.

Бебик, В. Історико-психологічні аспекти формування політичної і правової культури українського суспільства [Текст] : короткий огляд / В. Бебик // Право України. – 1993. – № 2. – С. 24-28.

Бойко, О. П. Партнерство школи, сім'ї та органів самоорганізації населення у справі соціалізації молоді [Текст] / О. П. Бойко // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 2. – С. 25-33.

Веклич, В. М. Форми й методи реалізації функцій держави щодо забезпечення захисту прав та свобод людини і громадянина [Текст] / В. Веклич // Віче. – 2011. – № 4. – С. 10-13.

Веремей, Л. Ф. Соціально-психологічні українознавчі основи взаємодії школи, сім'ї та органів внутрішніх справ України в профілактиці правопорушень серед учнівської молоді [Текст] / Л. Ф. Веремей // Безпека життєдіяльності. – 2005. – № 10. – С. 68-70.

Взаємодія з органами місцевого самоврядування і громадськістю [Текст] / І. Клещукова // Рідна школа. – 2008. – № 28, липень. – С. 17.

Волонтерство та громадсько-активні школи [Текст] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 10-11.

Волонтерська діяльність [Текст] : [підбір статей] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 44-47.

Волонтерський рух [Текст] // Завуч. – 2008. – № 19/20, липень. – С. 31-36.

Ворон, М. Готовність і здатність служити людям [Текст] : [волонтерство – невід'ємна частина діяльності громадсько-активної школи та соціалізації дитини] / М. Ворон, Ю. Найда // Управління освітою. – 2007. – № 10, травень. – С. 10-11.

Впровадження ювенальної системи в Україні [Текст] : Всеукраїнська фундація "Захист прав дітей" // Психолог. – 2006. – № 20, травень. – С. 6-7.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Вища школа, 2005. – С. 202-205.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – С. 191-194.

Добрянський, І. Громадська та приватна ініціатива в освіті дорослих: історико-педагогічний аспект [Текст] / І. Добрянський // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 2. – С. 95-98.

Жадько, О. Волонтерство – шлях до громадянського суспільства [Текст] / О. Жадько // Директор школи. – 2006. – № 8, лютий. – С. 18-20.

Жидкова, Н. Особливості здійснення державної влади та місцевого самоврядування. Президент України [Текст] : [розробка уроку] / Н. Жидкова // Історія та правознавство. – 2009. – № 10. – С. 20-22.

Жидкова, Н. М. Вміння аналізувати нормативно-правові акти – важливий компонент навчання учнів правознавству [Текст] / Н. М. Жидкова // Історія та правознавство. – 2010. – № 34. – С. 2-10.

Задорожня, Г. Специфіка державного захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні [Текст] / Г. Задорожня // Право України. – 2008. – № 1. – С. 28-30.

Зяблова, В. Поисковое движение как фактор гражданско-патриотического воспитания [Текст] / В. Зяблова // Воспитание школьников. – 2008. – № 8. – С. 3-6.

Ігнатенко, П. Громадянське виховання учнів в умовах українського державотворення [Текст] / П. Ігнатенко, Н. Косарева, І. Поплужний. // Рідна школа. – 1996. – № 3. – С. 31-51.

Кононко, Л. Жінки в політичному житті України [Текст] : [соціологічні дослідження] / Л. Кононко // Освіта. – 1994. – 16 лютого.

Конституція України – гарант захисту прав людини [Текст] // Вища школа. – 2006. – № 3. – С. 86-104.

Косарева, Н. І. Виховання громадськості учнів на ідеях української державності [Текст] / Н. І. Косарева // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 130-136.

Костенюк, І. Технологія активізації громадянської соціальної участі у практиках місцевого самоврядування [Текст] / І. Костенюк // Вісник державної служби України. – 2011. – № 2. – С. 55-59.

Крицька, Л. Громадянське виховання учнів у світлі Конституції України [Текст] / Л. Крицька // Рідна школа. – 1997. – № 3/4. – С. 29-33.

Кулешова, Л. В. Права дитини [Текст] / Л. В. Кулешова // Обдарована дитина. – 2008. – № 1. – С. 31-33.

Ларіонова, Н. Б. Волонтерство в інституційному просторі [Текст] : суспільство й сучасна соціальна парадигма / Н. Б. Ларіонова, В. О. Кратінова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 4-11.

Литвиненко, А. Я. Основи правового статусу людини і громадянина. Громадянські і політичні права [Текст] / А. Я. Литвиненко // Історія та правознавство. – 2005. – № 10, травень. – С. 10-13.

Луковская, Д. И. Классификация прав и свобод человека и гражданина [Текст] / Д. И. Луковская // История государства и права. – 2007. – № 15. – С. 2-3.

Люта, О. Громадський рух за розширення системи початкової освіти в Херсонщині другої половини ХІХ століття [Текст] / О. Люта // Пам'ять століть. – 2005. – № 2. – С. 116-125.

Мараховська, Т. Педколектив + батьківська громада [Текст] : педрада на тему: "Співпраця батьківської громади та педколективу як одна з умов успішної самореалізації особистості учня" / Т. Мараховська // Соціальний педагог. – 2008. – № 8, серпень. – С. 25-27.

Мацькевич, М. Культурні права та свободи людини і громадянина: питання регламенту змісту та реалізації [Текст] / М. Мацькевич // Віче. – 2011. – № 20. – С. 24-26.

Мельник, Т. М. Політико-правові аспекти входження чоловіків і жінок до законодавчої влади в Україні [Текст] / Т. М. Мельник // Проблеми освіти : науково-методичний збірник / [ред. кол.: В. Г. Кремень, М. Ф. Степко, К. М. Левківський та ін.]. – К. : Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 96-133.

"Нема без кореня рослини, а людей без Батьківщини" [Текст] : творчий проект з виховання національної свідомості та громадянської культури школярів / керівник проекту Л. М. Шаповалова, педагог-організатор Часовоярської ЗОШ І–ІІІ ст. № 15, Донецька область // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 3-84.

Органи громадського самоврядування в інституціях вищої освіти [Текст] // Вища освіта в Україні. – К. : Знання, 2005. – С. 235-237.

Пашкова, В. Роль бібліотек у розвитку громадянського суспільства [Текст] / В. Пашкова // Бібліотечний форум України. – 2006. – № 1. – С. 14-16.

Перепелиця, М. Державна молодіжна політика: молодь про її формування та реалізацію [Текст] / М. Перепелиця // Віче. – 2000. – 2000. – № 10. – С. 47-61.

Петруненко, О. В. Мотиви відчуження сучасної молоді України від активної політичної діяльності [Текст] / О. В. Петруненко // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 1. – С. 98-102.

План развития страны: образование гражданского общества [Текст] : концепция партии "Віче України" по реформированию дошкольного и школьного образования / Е. Медреш // Директор школи. – 2006. – № 6, лютий. – (Вкладка).

Роль образования в формировании гражданского общества [Текст] : "круглый стол" // Педагогика. – 2007. – № 3. – С. 42-70.

Саричева, М. Бібліотека і громадські організації: грані співпраці [Текст] / М. Саричева // Бібліотечний форум України. – 2007. – № 2. – С. 24-26.

Сульженко, Ю. Конституційний механізм реалізації економічних прав та свобод людини і громадянина в Україні [Текст] / Ю. Сульженко // Віче. – 2011. – № 14. – С. 16-19.

Сутковий, В. Л. Роль правової освіти та правового виховання в процесі соціалізації школярів [Текст] / В. Л. Сутковий // Історія та правознавство. – 2006. – № 28, жовтень. – С. 2-4.

Тітова, А. Громадянське виховання як метод правової соціалізації учнів [Текст] / А. Тітова // Початкове навчання та виховання. – 2010. – № 2. – С. 46-47 ; № 8. – С. 15-17.

Україна. Про волонтерську діяльність [Текст] : закон від 19.04.11 р., № 3236-VI / Україна // Голос України. – 2011. – № 86, 14 травня. – С. 7.

Україна. Про ратифікацію Європейської конвенції про громадянство [Текст] : закон від 20.09.06 р., № 163-V / Україна // Голос України. – 2006. –

№ 215/216, 16 листопада. – С. 19 ; Урядовий кур'єр. – № 191, 12 жовтня. – С. 12 ; Відомості Верховної Ради України. – № 45, 10 листопада. – С. 1490-1491.

Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля [Текст] : постанова від 20.06.11 р., № 719 / Україна. Кабінет Міністрів // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 142, 5 серпня. – С. 12.

Федоровська, О. Громадський контроль в галузі охорони довкілля: питання правничої лінгвістики [Текст] / О. Федоровська // Право України. – 2006. – № 2. – С. 113-116.

Филонов, Г. Н. Образование – ресурс консолидации гражданского общества [Текст] / Г. Н. Филонов // Педагогика. – 2004. – № 8. – С. 28-34.

Чубар, Л. Права жінок в Україні як об'єкт правового захисту [Текст] / Л. Чубар // Право України. – 2000. – №5. – С. 12-14.

Шульженко, І. Диференціація правового регулювання праці за статевою ознакою [Текст] / І. Шульженко // Право України. – 2007. – № 4. – С. 71-74.

Шаповал, Т. Народний суверенітет та політичні права і свободи [Текст] / Т. Шаповал // Право України. – 2008. – № 2. – С. 9-12.

Шелистов, Ю. И. Права человека и сохранение региональной идентичности в условиях глобализации [Текст] / Ю. И. Шелистов // Вестник Московского университета. Серия 12, Политические науки. – 2007. – № 4. – С. 97-103.

8. Громадські організації як складова громадянського суспільства

Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих: історія створення та діяльність [Текст] / [упоряд.: Є. Пронюк ; ред. кол.: М. Білуха, І. Войцехівська, Б. Когут та ін.]. – К. : Український Центр духовної культури, 2007. – 679 с. : іл.

Гордієнко, Л. О. Соціалізація молоді Великої Британії у діяльності молодіжних організацій [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Л. О. Гордієнко ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2005. – 21 с.

Нариси історії професійних спілок України [Текст] / гол. ред. О. М. Стоян. – К. : Федерація профспілок України, 2002. – 731 с.

Проблеми і перспективи співпраці громадських організацій та політичних партій [Текст] : матеріали конференції, (22 червня 2002 р.) / упоряд.: А. Євгенєва [та ін.]. – К. : Міленіум, 2002. – 102 с.

Україна – 2015: національна стратегія розвитку [Текст] / Громадсько-політичне об'єднання "Український форум". – К. : Український форум, 2008. – 72 с.

Участь профспілок у політичному житті України [Текст]. – К. : УНЦПД, 2002. – 43 с.

Штика, Н. О. Організаційно-правові основи діяльності неурядових організацій (НУО) [Текст] : методичний посібник для студентів спеціальності "Соціальна педагогіка" / Н. О. Штика. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – 102 с.

Клименко, І. Б. Роль політичних партій у впровадженні гендерної рівності на Україні [Текст] / І. Б. Клименко // Проблеми освіти : науково-методичний збірник. – К. : Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 250-262.

Лазоренко, О. Жіночі громадські організації як складова українського громадянського суспільства [Текст] / О. Лазоренко // Сучасність. – 2006. – № 1. – С. 46-53.

Литвин, В. Молодіжні і громадсько-політичні організації [Текст] / В. Литвин // Політика і час. – 1991. – № 3. – С. 53-58.

Люта, О. Громадський рух за розширення системи початкової освіти в Херсонщині другої половини XIX століття [Текст] / О. Люта // Пам'ять століть. – 2005. – № 2. – С. 116-125.

Нагорнюк, О. М. Громадські екологічні організації України та їх роль у формуванні екологічної культури населення [Текст] / О. М. Нагорнюк // Безпека життєдіяльності. – 2008. – № 5/6. – С. 30-31.

Органи громадського самоврядування в інституціях вищої освіти [Текст] // Вища освіта в Україні. – К. : Знання, 2005. – С. 235-237.

Проект програми Міжнародної організації «Об'єднання українців світу» [Текст] // Голос України. – 2004. – 2 липня. – С. 9.

Саричева, М. Бібліотека і громадські організації: грані співпраці [Текст] / М. Саричева // Бібліотечний форум України. – 2007. – № 2. – С. 24-26.

Тимошко, Г. Роль громадських і державних інституцій у вихованні жінки-лідера [Текст] / Г. Тимошко // Шлях освіти. – 2003. – № 3. – С. 36-38.

Україна – Туреччина. Платформа дружби [Текст]: [в 1998 р. з ініціативи видатного письменника і громадського діяча Чингіза Айтматова було створено міжнародну громадську організацію Платформа «Діалог Євразії»] // Освіта України. – 2011. – № 21/22, 21 березня. – С. 9, 13.

Штика, Н. О. Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до діяльності в громадських організаціях [Текст] / Н. О. Штика // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 4. – С. 88-96.

9. Дитячі та молодіжні громадські організації та об'єднання як стратегічно значущий ресурс держави

Анохин, Е. В. "Европа-вектор" [Текст]: [інформація о проекте] / Е. В. Анохин. – Сумы : СумГПУ им. А. С. Макаренко, 2004. – 51 с.

Анохин, Е. В. Летний палаточный лагерь "Европа-вектор" [Текст]: методическое пособие / Е. В. Анохин. – Сумы : СумГПУ им. А. С. Макаренко, 2004. – 58 с.

Анохин, Е. В. Психолого-педагогические особенности деятельности детских разновозрастных объединений [Текст] / Е. В. Анохин ; СГПИ им. А. С. Макаренко. – Сумы, 1998. – 43 с.

Дитячі громадські організації [Текст]. – Х. : Основа, 2004. – 188 с. – (Б-ка журналу "Управління школою" ; вип. 10).

Дитячі об'єднання України [Текст]. – К. : Благодійний фонд "Перше вересня", 2004. – 128 с. – (Шкільний світ).

Летний палаточный лагерь "Европа-вектор" [Текст]: организация, воспитание, оздоровление / авт.-сост.: Е. В. Анохин, Н. К. Маркевич, С. М. Завальная. – Суми : СумДПУ, 2005. – 58 с.

Анохін, Є. В. Виховний потенціал дитячих громадських об'єднань [Текст] / Є. В. Анохін // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка у 2007 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2008. – С. 139.

Анохін, Є. В. Практика діяльності дитячого центру "Сигнал" як громадської структури Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка [Текст] / Є. В. Анохін // Творча спадщина А. С. Макаренка крізь призму сучасності: монографія / наук. ред.: А. А. Сбруєва, О. М. Полякова. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – С. 139-150.

Анохін, Є. В. Досвід та перспективи співробітництва дитячих громадських організацій [Текст] / Є. В. Анохін // А. С. Макаренка і соціальна педагогіка: тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 5-8.

Бабіна, О. Молодіжний рух за поліпшення гімназичної освіти (кінець XIX – початок XX ст.) [Текст] / О. Бабіна // Рідна школа. – 1998. – № 7/8. – С. 74-76.

Говорунова, Н. Республіка «Сонячна» [Текст] : [дитяча громадська організація] / Н. Говорунова // Сучасна школа України. – 2009. – № 3, березень. – С. 81-83.

Горпинюк, В. Соціально-професійне самовизначення молоді як рушійної сили середнього класу в громадянському суспільстві [Текст] / В. Горпинюк // Освіта і управління. – 2011. – Т. 14, № 2/3. – С. 16-29.

Громадські організації, загальна презентація вищої освіти [Текст]: [з'їзди, конференції, асоціації (спілки), регіональні ради керівників...] // Вища освіта в Україні. – К. : Знання, 2005. – С. 238-255.

Гулевська-Черниш, А. Молодіжна організація як суб'єкт соціально-педагогічної діяльності [Текст] / А. Гулевська-Черниш // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 1. – С. 20-26.

Егорова, Т. В. Воспитательно-профилактическая работа с подростками, участвующими в деструктивных неформальных объединениях [Текст] / Т. В. Егорова // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 1. – С. 38-43.

Жданович, Ю. Методи виховання в Пласті [Текст] / Ю. Жданович // Рідна школа. – 2002. – № 4. – С. 21-24.

Жданович, Ю. М. Соціалізація юнаків у пластовому гуртку як референтній групі [Текст] / Ю. М. Жданович // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 2. – С. 41-45.

Завацька, Л. Особливості детермінантного впливу молодіжної субкультури на соціалізацію учнівської молоді [Текст] / Л. Завацька // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 6. – С. 62-64.

Інформаційний портал "Діти України" [Текст]: [концепція порталу "Діти України", структура, дизайн, принципи організації] / В. Ю. Биков [та ін.] // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору. – К.: Атіка, 2004. – С. 5-16.

Корженко, А. Л. Молодёжная субкультура как альтернативная форма социализации личности в юношеском возрасте [Текст] / А. Л. Корженко // Вопросы психологии. – 2010. – № 2. – С. 80-89.

Кравченко, О. Виховуємо соціальну компетентність [Текст]: [на прикладі пластового гуртка] / О. Кравченко // Шкільний світ. – 2006. – № 17, травень. – С. 5-6.

Краснов, Б. В. Добровольческое движение как фактор гражданского воспитания молодежи [Текст] / Б. В. Краснов // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 12. – С. 93-97.

Кульпединова, М. Чего хотят взрослые от детских общественных организаций [Текст]: по итогам социологических исследования / М. Кульпединова, М. Федорова // Воспитание школьников. – 2005. – № 4. – С. 60-65.

Кухар, В. Молодіжні неформальні рухи в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ століття) [Текст] / В. Кухар // Освіта і управління. – 2011. – Т. 14, № 2/3. – С. 173-179.

Литвин, В. Молодіжні і громадсько-політичні організації [Текст] / В. Литвин // Політика і час. – 1991. – № 3. – С. 53-58.

Москаленко, В. Скаутська група і формування моральних якостей підлітка [Текст] / В. Москаленко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 6. – С. 1-6.

Москаленко, В. В. Скаутська група як "серйозна гра" [Текст] / В. В. Москаленко // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 11. – С. 1-5.

Москаленко, В. В. Скаутська група як фактор формування самооцінки [Текст] / В. В. Москаленко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 7-9.

Мохнатий, М. Українські молодіжні організації у діаспорі [Текст] / М. Мохнатий // Освіта. – 1993. – 5 листопада.

Охрімчук, Р. Дитячі громадські об'єднання в Україні: їх виховні можливості та пропозиції школи [Текст] / Р. Охрімчук // Початкова школа. – 2005. – № 7. – С. 47-50.

Панагушина, О. Взаємодія школи з молодіжними організаціями як чинник успішної соціалізації підлітків [Текст] / О. Панагушина // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 3. – С. 29-35.

Пахомова, О. Роль дитячих громадських об'єднань у розвитку соціальності дітей підліткового віку [Текст] / О. Пахомова // Рідна школа. – 2006. – № 12. – С. 21-23.

Полехина, М. Дворовые отряды – путь к социализации трудных подростков [Текст] / М. Полехина // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 183-188.

Програма Всеукраїнської дитячо-юнацької і молодіжної організації «Молода Січ» [Текст] // Освіта. – 1999. – 3 лютого. – С. 12-13 ; 31 березня. – С. 12-13.

Пустовіт, Н. Організація взаємодії школи й громадських організацій у екологічному вихованні учнів [Текст] / Н. Пустовіт // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 3. – С. 36-43.

Роль громадських організацій в естетичному вихованні студентів [Текст] // Естетичне виховання у вищих навчальних закладах. – К. : Вища школа, 1976. – С. 83-101.

Романовська, Л. Соціально-психологічні засади діяльності дитячих громадських об'єднань як інституту соціального виховання [Текст] / Л. Романовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 3. – С. 4-10.

Романовська, Л. І. Проблема ефективності роботи дитячих громадських об'єднань у процесі соціального виховання [Текст] / Л. І. Романовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 2. – С. 19-23.

Романовська, Л. І. Проблема формування активної життєвої й соціальної позиції особистості в процесі суспільно корисної діяльності дитячого громадського об'єднання [Текст] / Л. І. Романовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 2. – С. 31-36.

Рязанова, Г. А. Диагностика воспитательного процесса во временном детском объединении [Текст] / Г. А. Рязанова // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 5. – С. 34-41.

Саричева, М. Бібліотека і громадські організації: грані співпраці [Текст] / М. Саричева // Бібліотечний форум України. – 2007. – № 2. – С. 24-26.

Слуднова, О. Молодежные и детские некоммерческие общественные объединения как фактор гражданского воспитания [Текст] / О. Слуднова // Воспитание школьников. – 2007. – № 10. – С. 39.

Соколов, Р. "Первая опытная станция по внешкольному воспитанию им. С. Т. Шацкого" – центр социализации подростков [Текст] / Р. Соколов // Народное образование. – 2007. – № 6. – С. 195-200.

Україна. Про молодіжні та дитячі громадські організації [Текст] : закон / Україна // Голос України. – 1999. – 12 січня ; Урядовий кур'єр. – 12 січня ; Відомості Верховної Ради України. – № 1. – С. 3-5.

Філіппов, Ю. Молодіжні громадські організації як одні з найважливіших інститутів трудової соціалізації молоді людини [Текст] / Ю. Філіппов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 1. – С. 23-29.

Хмель В. Позакласна виховна робота на основі життєдіяльності об'єднання гри [Текст] : [дитячі об'єднання України] / В. Хмель // Початкова школа. – 2004. – № 11. – С. 58-60.

Шамич, О. Роль педагогічного керівництва в процесі формування громадської активності молодших підлітків у дитячих спортивних об'єднаннях за місцем проживання [Текст] / О. Шамич // Фізичне виховання в школі. – 2011. – № 1. – С. 41-46.

Шашиашвілі, М. В. Основні аспекти соціалізації молодшої людини в трудовому об'єднанні молоді [Текст] / М. В. Шашиашвілі // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 3. – С. 38-42.

Штика, Н. О. До питання розробки критеріїв готовності майбутніх соціальних педагогів до діяльності в громадянських організаціях / Н. О. Штика // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал. № 3 (5) / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка; [ред. кол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – С. 351-367.

Штика, Н. О. Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до діяльності в громадських організаціях [Текст] / Н. О. Штика // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 4. – С. 88-96.

10. Політична та громадянська культура трансформаційного суспільства

Баранова, А. Правова культура вчителів – основа громадянського виховання учнів [Текст] / А. Баранова // Педагогічні науки: збірник наукових праць / ред. кол.: М. О. Лазарєв, А. В. Іванченко, В. І. Лозова та ін. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2006. – Ч. 2. – С. 149-155.

Бебик, В. Історико-психологічні аспекти формування політичної і правової культури українського суспільства [Текст]: короткий огляд / В. Бебик // Право України. – 1993. – № 2. – С. 24-28.

Ворканич, С. Політична культура: націоналізм чи регіоналізм? [Текст] / С. Ворканич // Сучасність. – 2004. – № 6. – С. 105-116.

Вульфів, Б. Политическую культуру – старшекласникам [Текст] / Б. Вульфів, В. Иванов // Воспитание школьнков. – 1989. – № 3. – С. 61-68.

Грабовський, С. Верхи ще можуть, а низи вже хочуть, або Культура політиків і політична культура [Текст] / С. Грабовський // Сучасність. – 2002. – № 5. – С. 68-73.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Вища школа, 2005. – С. 202-205.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – С. 191-194.

Жадан, І. В. Педагогічні засади побудови змісту політичної освіти молоді [Текст] / І. В. Жадан // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 3. – С. 25-33.

Іванчук, В. Формування громадянської культури учнівської та студентської молоді в процесі навчання [Текст] / В. Іванчук // Шлях освіти. – 2000. – № 2. – С. 28-31.

Ілляшов, Г. Структурно-функціональний аналіз політичної духовності [Текст] / Г. Ілляшов // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 87-95.

Киященко, Н. И. Культура гражданского общества [Текст] / Н. И. Киященко // Вопросы философии. – 2010. – № 10. – С. 62-66.

Курняк, О. Демократизм політичної культури трансформаційного суспільства [Текст] / О. Курняк // Вища освіта України. – 2010. – № 1. – С. 67-71.

Литвина, В. Школьный пресс-центр [Текст] / В. Литвина // Воспитание школьников. – 1987. – № 1. – С. 35-40.

Микитенко, М. Д. Шкільний радіовузол [Текст] / М. Д. Микитенко // Радянська школа. – 1987. – № 1. – С. 62-64.

Мостова, Т. І. Політичний диспут у школі [Текст] / Т. І. Мостова // Радянська школа. – 1986. – № 3. – С. 54-59.

"Нема без кореня рослини, а людей без Батьківщини" [Текст] : творчий проект з виховання національної свідомості та громадянської культури школярів / керівник проекту Л. М. Шаповалова, педагог-організатор Часовоярської ЗОШ І–ІІІ ст. № 15, Донецька область // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 3-84.

Рудакевич, О. Політична культура України: руйнація та шляхи відродження [Текст] / О. Рудакевич // Розбудова держави. – 1995. – № 1. – С. 15-20.

Семенов, В. Г. Рольова гра «Прес-конференція» [Текст] : політичне навчання / В. Г. Семенов, О. В. Кравченко // Радянська школа. – 1989. – № 2. – С. 43-45.

Семенов, В. Г. Рольова гра «Телеміст» [Текст] : політичне навчання / В. Г. Семенов // Радянська школа. – 1989. – № 5. – С. 23-53.

Стегній, О. Регіональний чинник розвитку політичної культури населення України [Текст] / О. Стегній // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2005. – № 3. – С. 94-123.

Хорошенюк, А. Політична культура в системі освіти молоді [Текст] / А. Хорошенюк // Шлях освіти. – 2002. – № 3. – С. 34-36.

Цимбалістий, Б. Політична культура українців [Текст] / Б. Цимбалістий // Сучасність. – 1994. – № 3. – С. 94-105.

Чорна, К. І. Щирість дитячої дипломатії [Текст] : нове політичне мислення / К. І. Чорна // Радянська школа. – 1989. – № 8. – С. 23-28.

Что такое политбой и суд-диспут? [Текст] // Лисовский, В. Т. Диспуты на морально-этические темы. – М. : Знание, 1988. – С. 210-217. – (Новое в жизни, науке, технике ; Сер. № 2).

Щегельська, Ю. Основні характеристики політичної культури українського суспільства у контексті просторово-часових змін [Текст] / Ю. Щегельська // Київська старовина. – 2009. – № 1/2. – С. 3-26.

11. Громадянська та національна свідомість

Іщук, В. Україна: проблема престижності та ідентичності [Текст] : масова комунікація і культура як суб'єкти формування громадянської та національної свідомості / В. Іщук. – К. : Смолоскип, 2000. – 89 с.

Ананьян, Е. Загальнолюдська й національна свідомість гуманітарних предметів (література та історія) в навчально-виховному процесі вітчизняної гімназії (друга половина XIX – поч. XX ст.) [Текст] / Е. Ананьян // Рідна школа. – 2006. – № 11. – С. 30-32.

Березін, А. М. Психологічні чинники формування національної самосвідомості [Текст] / А. М. Березін // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – № 10. – С. 54-56.

Благовещенский, Н. Ю. Структура общественно-политического сознания [Текст] / Н. Ю. Благовещенский, О. В. Михайлова, Г. А. Сатаров // Общественные науки и современность. – 2005. – № 2. – С. 40-58.

Братута, О. Шляхи становлення [Текст] : [щодо процесу формування національного світогляду : етнографічний аспект] / О. Брагута // Українське слово. – 2000. – 29 червня – 5 липня. – С. 12.

Виховання моральної свідомості та громадянської відповідальності [Текст] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 269-270.

Виховання національної гідності й менталітету [Текст] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 270-272.

Гриценчук, О. Формування громадянської свідомості [Текст] : [європейський аспект] / О. Гриценчук // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С. 8-9.

Губко, О. Т. Формування національної свідомості юнацтва у світлі ідей Софії Русової [Текст] / О. Т. Губко // Рідна школа. – 1992. – № 1. – С. 13-15.

Ілляшов, Г. Структурно-функціональний аналіз політичної духовності [Текст] / Г. Ілляшов // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 87-95.

Кравченко, Т. Національна свідомість як складова соціалізації підлітків [Текст] / Т. Кравченко // Рідна школа. – 2008. – № 1/2. – С. 21-23.

Кранц, И. И. Проблема становления личностной идентичности в контексте социального самоопределения [Текст] / И. И. Кранц // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 125-132.

Курочкин, О. Образи-маски "інших" як індикатори формування етнічної самосвідомості [Текст] / О. Курочкин // Берегиня. – 2008. – № 4. – С. 5-13.

Ліщинська, О. Суспільна свідомість сучасного українця [Текст] / О. Ліщинська // Психолог. – 2005. – № 44, листопад. – С. 13-14.

Методи формування свідомості й переконань [Текст] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 227-235.

"Нема без кореня рослини, а людей без Батьківщини" [Текст] : творчий проект з виховання національної свідомості та громадянської культури школярів / керівник проекту Л. М. Шаповалова, педагог-організатор Часовоярської ЗОШ І–ІІІ ст. № 15, Донецька область // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 3-84.

Омельяненко, А. Андрей Шевченко: "Я ніколи не буду менять громадянство" [Текст] / А. Омеляненко // Команда. – 2005. – № 163. – С. 4-5.

Опанасенко, Н. Софія Русова про формування національної свідомості дитини у початковій школі [Текст] / Н. Опанасенко // Рідна школа. – 2000. – № 10. – С. 57-59.

Плахута, Л. П. Що означає бути громадянином своєї держави [Текст] / Л. П. Плахута // Все для вчителя. – 2011. – № 22/24, серпень. – С. 31-32.

Ржавський, О. Громадянином бути зобов'язаний! [Текст] / О. Ржавський // Віче. – 2001. – № 4. – С. 89-96.

Семиволос, Р. Без верби й калини немає України [Текст] : [формування національної самосвідомості] / Р. Семиволос // Рідна школа. – 1999. – № 5. – С. 58-60.

Токар, Л. Вивчення іноземної мови у вузі – шлях до успішного формування національної свідомості [Текст] / Л. Токар // Рідна школа. – 2001. – № 9. – С. 58-59.

Чорней, А. Д. Виховання національної свідомості учнів на уроках української словесності [Текст] / А. Д. Чорней // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2010. – № 31. – С. 5-8.

Щербань, П. Формування національної самосвідомості засобами природничо-екологічного виховання [Текст] / П. Щербань // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С. 24-26.

Ямбур, Е. А. Формировать историческое сознание [у школьников] [Текст] / Е. А. Ямбург // Советская педагогика. – 1987. – № 12. – С. 63-69.

Яременко, Н. Народознавчі елементи як засіб формування національної самосвідомості учнів на уроках української літератури [Текст] / Н. Яременко // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 30-32.

12. Громадянська спрямованість особистості

Резник, А. В. Гражданское становление школьников [Текст] : из опыта работы учителя обществоведения Гайворонской СШ № 1, Кировская область / А. В. Резнюк. – М. : Педагогика, 1985. – 80 с.

Розвиток громадянської спрямованості особистості в юнацькому віці [Текст] : монографія / Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України, Лабораторія психології особистості ім. П. Р. Чамати ; за ред. М. Й. Боришевського. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 186 с.

Антюшин, С. С. Влияние гуманитарного знания на гражданское становление личности в процессе обучения в вузе [Текст] / С. С. Антюшин // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 2. – С. 16-21.

Бойко, Г. Д. А. С. Макаренко о формировании сознания общественного долга [Текст] / Г. Д. Бойко // А. С. Макаренко – педагог и писатель : тезисы докладов и сообщений республиканской научной конференции "Педагогическое наследие А. С. Макаренко и современные проблемы коммунистического воспитания", посвященной 90-летию со дня рождения выдающегося педагога и писателя. – Сумы, 1978. – С. 20-21.

Боришевський, М. Громадянська спрямованість особистості [Текст] / М. Боришевський // Педагогічна газета. – 2006. – № 6, червень. – С. 6.

Братута, О. Шляхи становлення [Текст] : [щодо процесу формування національного світогляду : етнографічний аспект] / О. Брагута // Українське слово. – 2000. – 29 червня – 5 липня. – С. 12.

Бритченко, С. Громадянство України: тенденції та перспективи [Текст] / С. Бритченко // Урядовий кур'єр. – 2004. – 5 серпня. – С. 7.

Виховання моральної свідомості та громадянської відповідальності [Текст] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 269-270.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Вища школа, 2005. – С. 202-205.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – С. 191-194.

Демчук, П. З. Формуємо громадянина [Текст] / П. З. Демчук, Й. М. Перкатуєк // Радянська школа. – 1987. – № 6. – С. 64-68.

Єлагіна, Т. Форми та методи формування громадянських якостей особистості [Текст] / Т. Єлагіна // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 34-36.

Завалевський, Ю. Громадянське становлення учнів у процесі виховної діяльності [Текст] / Ю. Завалевський // Рідна школа. – 2003. – № 6. – С. 17-19.

Земченкова, Г. М. Розвивати у підлітків почуття громадського обов'язку громадянина [Текст] / Г. М. Земченкова // Радянська школа. – 1985. – № 4. – С. 21-25.

Ілляшов, Г. Структурно-функціональний аналіз політичної духовності [Текст] / Г. Ілляшов // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 87-95.

Косарева, Н. І. Виховання громадськості учнів на ідеях української державності [Текст] / Н. І. Косарева // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 130-136.

Магарил, С. А. Гражданская ответственность интеллигенции [Текст] / С. А. Магарил // СОЦИС. – 2001. – № 2. – С. 51-57.

Плахута, Л. П. Що означає бути громадянином своєї держави [Текст] / Л. П. Плахута // Все для вчителя. – 2011. – № 22/24, серпень. – С. 31-32.

Семыкина, Е. Н. Гражданско-нравственное становление школьников в процессе воспитания [Текст] / Е. Н. Семыкина // Воспитание школьников. – 2011. – № 5. – С. 21-25.

Струманський, В. Роль і місце ідеї та ідеології у процесах становлення українського громадянства [Текст] / В. Струманський // Початкова школа. – 2000. – № 8. – С. 3-5.

13. Громадянська позиція та активність в умовах українського державотворення

Сікорський, Г. Т. Твоя активна життєва позиція [Текст] / Г. Т. Сікорський. – К. : Радянська школа, 1981. – 104 с.

Алексеева, О. В. Формування громадянської позиції сучасної молоді [Текст] / О. В. Алексеева // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 2. – С. 31-35.

Березкина, Н. Т. Стимулирование социально-политической активности старшеклассников [Текст] / Н. Т. Березкина // Советская педагогика. – 1990. – № 7. – С. 67-73.

Біленька, Н. Проблема розвитку соціальної активності та рання соціалізація учнів [Текст] / Н. Біленька, Н. Щур // Світ виховання. – 2007. – № 4. – С. 21-24.

Бойко, Г. Д. А. С. Макаренко о формировании сознания общественного долга [Текст] / Г. Д. Бойко // А. С. Макаренко – педагог и писатель : тезисы докладов и сообщений республиканской научной конференции "Педагогическое наследие А. С. Макаренко и современные проблемы коммунистического воспитания", посвященной 90-летию со дня рождения выдающегося педагога и писателя. – Сумы, 1978. – С. 20-21.

В чем проявляется общественная школьника [Текст] // Этические беседы с учащимися : 8 кл. : пособие для учителя / научн. ред. И. Ф. Харламов. – Мн., 1987. – С. 137-148.

Ващенко, Т. Г. Формирование общественной активности школьников в свете педагогического опыта А. С. Макаренко [Текст] / Т. Г. Ващенко // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической

конференції, посвященній 100-лєтїю со дня рождення А. С. Макаренко. – Суми, 1988. – С. 88-89.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Вища школа, 2005. – С. 202-205.

Громадська думка [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – С. 191-194.

Дорогокупліна, З. І. Дебати як засіб формування активної життєвої позиції учнів [Текст] / З. І. Дорогокупліна // Виховна робота в школі. – 2007. – № 3. – С. 50-52.

Єлагіна, Т. Форми та методи формування громадянських якостей особистості [Текст] / Т. Єлагіна // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 34-36.

Єрмаков, І. Проектний підхід у школі життєвої компетентності [Текст] / І. Єрмаков // Підручник для директора. – 2005. – № 9/10. – С. 32-49.

Єрмаков, І. Г. Розвивати життєву компетентність [Текст] / І. Г. Єрмаков, Д. О. Пузіков // Шкільний світ. – 2005. – № 37, жовтень. – С. 5-13.

Жидкова, Н. Формування громадянської активності учнів [Текст] / Н. Жидкова // Управління освітою. – 2010. – № 12, червень. – С. 29-31.

Жидкова, Н. Формування громадянської активності учнів шляхом організації діяльності шкільного євроклубу [Текст] / Н. Жидкова // Історія та правознавство. – 2008. – № 28. – С. 2-6.

Жидкова, Н. М. Розвиток громадянської активності старшокласників [Текст] / Н. М. Жидкова // Історія та правознавство. – 2010. – № 31. – С. 4-5.

Івченко, О. Основні напрями прояву громадянської позиції в сучасній Україні [Текст] / О. Івченко // Вища освіта України. – 2010. – № 3. – С. 40-46.

Казарєнкова, В. І. Формирование общественной активности школьников [Текст] / В. И. Казарєнкова // Советская педагогика. – 1985. – № 8. – С. 52-56.

Киричук, О. В. Формування суспільно активної особи: передумови і зміст процесу [Текст / О. В. Киричук, З. С. Карпенко // Радянська школа. – 1986. – № 7. – С. 36-42.

Лобода, Л. Гуртом, родиною – до відродження [Текст] : [формування громадянської позиції учнів / Л. Лобода // Рідна школа. – 1999. – № 11. – С. 5-8.

Міщенко, М. Самоідентифікація і громадянська позиція [Текст] / М. Міщенко // Сучасність. – 2008. – № 12. – С. 25-31.

Молодцова, И. В. Педагогические условия становления гражданской позиции старшего подростка [Текст] / И. В. Молодцова, Г. С. Саволайнен // Преподавание истории в школе. – 2007. – № 1. – С. 26-30.

Омельяненко, А. Андрей Шевченко: "Я никогда не буду менять гражданство" [Текст] / А. Омельяненко // Команда. – 2005. – № 163. – С. 4-5.

Пенішкевич, О. І. Формування громадянсько-політичної активності школярів [Текст] / О. І. Пенішкевич // Радянська школа. – 1985. – № 8. – С. 65-68.

Петруненко, О. В. Мотиви відчуження сучасної молоді України від активної політичної діяльності [Текст] / О. В. Петруненко // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 1. – С. 98-102.

Самі вирішили, самі зробили, самі відповідаємо [Текст] : школа громадського виховання // Освіта. – 2003. – 12 – 19 листопада. – С. 8-9.

Світлична, Н. Громадянська позиція особистості [Текст] / Н. Світлична // Директор школи. – 2009. – № 9/10, березень. – С. 12-15.

Фрейман, Г. Кооперативна технологія навчання як засіб формування громадянської позиції старшокласників на уроках історії [Текст] / Г. Фрейман // Історія в школі. – 2011. – № 5/6. – С. 30-32.

Шамич, О. Критерії, показники та рівні формування громадської активності у молодших підлітків [Текст] / О. Шамич // Фізичне виховання в школі. – 2011. – № 2. – С. 41-42.

Шамич, О. Роль педагогічного керівництва в процесі формування громадської активності молодших підлітків у дитячих спортивних об'єднаннях за місцем проживання [Текст] / О. Шамич // Фізичне виховання в школі. – 2011. – № 1. – С. 41-46.

Яременко, Н. Школа громадської активності [Текст] : [інформація про сценарій та основні етапи роботи] / Н. Яременко // Шкільний світ. – 2008. – № 42, листопад. – С. 7-8. – (Поч. №№ 14, 19, 34, 38, 39).

14. Соціалізація особистості. Соціальне виховання

Алексєєнко, Т. Ф. Соціалізація особистості: можливості й ризики (соціально-педагогічний аспект) [Текст] : [науково-методичний посібник] / Т. Ф. Алексєєнко ; АПН України, Інститут проблем виховання. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 151 с.

Бурим, О. В. Соціальне виховання молодших школярів у приватних загальноосвітніх навчальних закладах [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / О. В. Бурим ; ЛНПУ ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2008. – 20 с.

Гордієнко, Л. О. Соціалізація молоді Великої Британії у діяльності молодіжних організацій [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Л. О. Гордієнко ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2005. – 21 с.

Майбутнє України: думка молоді [Текст]. – К. : Молодіжна Альтернатива, 2006. – 63 с.

Мачуський, В. В. Педагогічні засади політичної соціалізації учнів старших класів середньої загальноосвітньої школи в Російській Федерації [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.05 "Соціальна педагогіка" / В. В. Мачуський ; АПН України, Ін-т проблем виховання. – К., 2009. – 19 с.

Особа і суспільство [Текст] : підручник для 10 кл. – К. : Ірпінь : ВТФ "Перун", 1997. – 352 с.

Фельдштейн, Д. И. Социальное развитие в пространстве – времени детства [Текст] / Д. И. Фельдштейн. – М., 1997. – 160 с.

Формування політичної еліти в Україні [Текст]. – К. : Молодіжна Альтернатива, 2004. – 53 с.

Аніщенко, А. Організація соціального виховання в шведській комуні [Текст] / А. Аніщенко // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 77-80.

Баєва, Т. Ф. Соціальна педагогіка й соціалізація особистості [Текст] : (проблеми, пошуки, перспективи розвитку) / Т. Ф. Баєва // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 2. – С. 10-17.

Баранова, Т. С. Проблемы социализации молодежи в современном российском обществе [Текст] / Т. С. Баранова // Школа здоровья. – 2005. – № 1. – С. 12-21.

Башманова, Е. Л. Социально-стратификационный подход к воспитанию школьников [Текст] / Е. Л. Башманова // Педагогика. – 2007. – № 7. – С. 121-124.

Березкина, Н. Т. Стимулирование социально-политической активности старшеклассников [Текст] / Н. Т. Березкина // Советская педагогика. – 1990. – № 7. – С. 67-73.

Біленька, Н. Проблема розвитку соціальної активності та рання соціалізація учнів [Текст] / Н. Біленька, Н. Щур // Світ виховання. – 2007. – № 4. – С. 21-24.

Біленька, О. Програма соціально-комунікативного розвитку особистості [Текст] : для учнів 5–11 класів / О. Біленька // Світ виховання. – 2007. – № 5. – С. 28-32.

Близнюк, М. І. Соціалізація учнів у процесі вивчення правознавства [Текст] / М. І. Близнюк // Історія та правознавство. – 2011. – № 1. – С. 2-3.

Бойко, О. П. Партнерство школи, сім'ї та органів самоорганізації населення у справі соціалізації молоді [Текст] / О. П. Бойко // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 2. – С. 25-33.

Боса, Л. Соціалізація української молоді в умовах тоталітарної системи ХХ ст. [Текст] / Л. Боса // Народна творчість та етнографія. – 2006. – № 5. – С. 73-79.

Быков, А. К. Социокультурные проблемы воспитания российской гражданственности и патриотизма в системе образования [Текст] / А. К. Быков // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 2. – С. 8-16.

Вовчик-Блакитна, О. Дитина в контексті сучасних соціокультурних тенденцій виховання [Текст] / О. Вовчик-Блакитна // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 9. – С. 1-5.

Воєводіна, Т. Специфіка взаємозв'язку процесів соціалізації та самовизначення [Текст] / Т. Воєводіна // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 4. – С. 36-41.

Волосков, И. В. Особенности социализации учащейся молодежи [Текст] : социализация молодежи / И. В. Волосков // СОЦИС. – 2009. – № 6. – С. 107-110.

Ворон, М. Готовність і здатність служити людям [Текст] : [волонтерство – невід'ємна частина діяльності громадсько активної школи та соціалізації дитини] / М. Ворон, Ю. Найда // Управління освітою. – 2007. – № 10, травень. – С. 10-11.

Воронина, Г. А. Обучение через деятельность для социализации учащихся в зарубежной школе [Текст] / Г. А. Воронина // Биология в школе. – 2010. – № 7. – С. 35-37.

Вульфов, Б. З. Социальный педагог в системе общественного воспитания [Текст] / Б. З. Вульфов // Педагогика. – 1999. – № 4. – С. 98-105.

Выгорбина, А. Е. Культура обсуждения дискуссионных проблем педагогика общественно-политической деятельности [Текст] / А. Е. Выгорбина // Советская педагогика. – 1990. – № 7. – С. 62-67.

Гансин, И. С. Высшая школа и воспитание социальной активности студентов [Текст] / И. С. Гансин // Новая и новейшая история. – 1986. – № 3. – С. 158-164.

Гордон, Л. Ю. Воспитание и социализация [личности] [Текст] / Л. Ю. Гордон // Советская педагогика. – 1991. – № 2. – С. 38-43.

Горпинюк, В. Соціально-професійне самовизначення молоді як рушійної сили середнього класу в громадянському суспільстві [Текст] / В. Горпинюк // Освіта і управління. – 2011. – Т. 14, № 2/3. – С. 16-29.

Грищенко, Н. А. Технологія формування просоціальних особистісних смислів студентської молоді у виховному процесі ВНЗ [Текст] / Н. А. Грищенко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 2. – С. 21-25.

Гулевська-Черниш, А. Молодіжна організація як суб'єкт соціально-педагогічної діяльності [Текст] / А. Гулевська-Черниш // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 1. – С. 20-26.

Данилюк, А. Я. Воспитание и социализация младших школьников [Текст] / А. Я. Данилюк, А. М. Кондаков // Педагогика. – 2009. – № 53. – С. 7-26.

Дерев'янкiна, Н. Вектор руху – жива гуманiстична етика [Текст]: сучасна школа й проблеми освоєння життєвих та соціальних ролей / Н. Дерев'янкiна // Управління освітою. – 2007. – № 21, листопад. – (Вкладка).

Дічек, Н. П. До історії соціального виховання соціального виховання: школа радості Н. Шульмана і С. Ріверса (початок 20-х років ХХ ст.) [Текст] / Н. П. Дічек // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 4. – С. 93-109.

Дюба, І. В. Робота над проектами як засіб соціалізації учнів [Текст]: проектні технології / І. В. Дюба // Виховна робота в школі. – 2008. – № 5. – С. 28-36.

Єрмаков, І. Життєтворчий потенціал соціальної практики [Текст]: [соціалізація учнів] / І. Єрмаков, Д. Пузіков // Завуч. – 2006. – № 22, серпень. – С. 4-10.

Єрмола, А. Проектування соціального розвитку особистості учнів [Текст]: результати Всеукраїнського експерименту / А. Єрмола // Освіта і управління. – 2007. – Т. 10, № 3/4. – С. 75-84.

Жданович, Ю. Організаційно-педагогічні засади соціалізації молодших підлітків в умовах тематичного табору [Текст] / Ю. Жданович // Соціальний педагог. – 2010. – № 4, квітень. – С. 26-33.

Жданович, Ю. М. Соціалізація юнаків у пластовому гуртку як референтній групі [Текст] / Ю. М. Жданович // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 2. – С. 41-45.

Желбанов, Р. И. О видах социальной активности как компонентах системы воспитания [Текст] / Р. И. Желбанов // Новые исследования в педагогических науках. – М., 1989. – Вып. 1 (53). – С. 14-17.

Жолнович, В. С. Виховна робота [Текст]: [проблеми виховання учнівської молоді ПТНЗ в умовах гуртожитку] / В. С. Жолнович // Все для вчителя. – 2009. – № 9/10, травень. – С. 3-5.

Заболота, О. Аспекти соціалізації американських та українських школярів [Текст] / О. Заболота // Рідна школа. – 2004. – № 3. – С. 74-76.

Завацька, Л. Особливості детермінантного впливу молодіжної субкультури на соціалізацію учнівської молоді [Текст] / Л. Завацька // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 6. – С. 62-64.

Завгородня, Н. Виховна робота як ефективна умова розв'язання проблеми соціалізації обдарованих учнів у загальноосвітніх навчальних закладах [Текст] / Н. Завгородня // Обдарована дитина. – 2009. – № 9. – С. 60-65.

Загладина, Х. Т. Социализация подростков и молодежи: роль бизнеса, гражданского общества и государства [Текст] / Е. Ю. Тяжелникова // Воспитание школьников. – 2011. – № 2. – С. 29-32.

Захаренко, О. Соціалізаційна функція навчально-виховного закладу: порівняльний аналіз її реалізації в американській школі "Монте Віста" та українській авторській школі с. Сахнівка [Текст] / О. Захаренко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 3. – С. 65-68.

Зосимовский, А. В. Воспитание в коллективе студенческого отряда [Текст] / А. В. Зосимовский, А. Н. Кузьминов // Советская педагогика. – 1989. – № 5. – С. 60-65.

Івановська, О. П. Фольклорна основа педагогічних норм соціалізації молоді [Текст] / О. П. Івановська // Проблеми освіти : науково-методичний збірник. – К., 2003. – Вип. 30. – С. 179-188.

Іова, В. Про формування правомірної поведінки в контексті правової соціалізації [Текст] / В. Іова // Виховна робота в школі. – 2005. – № 11, листопад. – С. 2-5.

Карпенко, І. М. На шляхах до нового мислення [Текст] : про Концепцію формування творчого соціального мислення школярів / І. М. Карпенко, В. М. Белогоров // Радянська школа. – 1991. – № 3. – С. 44-50.

Ковальчук, Н. П. Історичні аспекти розвитку проблеми соціалізації студентської молоді в зарубіжних дослідженнях [Текст] / Н. П. Ковальчук // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 2. – С. 71-76.

Кольченко, Л. Особливості соціалізації старшокласників в умовах педагогічної системи сучасного ліцею [Текст] / Л. Кольченко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 1. – С. 9-14.

Кончиц, І. Табір – школа соціалізації особистості [Текст] / І. Кончиц // Завуч. – 2008. – № 10, квітень. – С. 19-22.

Корженко, А. Л. Молодёжная субкультура как альтернативная форма социализации личности в юношеском возрасте [Текст] / А. Л. Корженко // Вопросы психологии. – 2010. – № 2. – С. 80-89.

Король, В. М. Дискусія як засіб формування соціальної зрілості особистості [Текст] / В. М. Король // Виховна робота в школі. – 2007. – № 3. – С. 46-49.

Корольчук, О. С. Актуальні аспекти соціалізації гуртківця засобами компетентісно спрямованої позашкільної освіти [Текст] / О. С. Корольчук // Обдарована дитина. – 2010. – № 2. – С. 64-66.

Кравченко, О. Виховуємо соціальну компетентність [Текст]: [на прикладі пластового гуртка] / О. Кравченко // Шкільний світ. – 2006. – № 17, травень. – С. 5-6.

Кравченко, О. О. Погляди Пантелеймона Куліша на соціальне виховання [Текст] / О. О. Кравченко // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 2. – С. 141-149.

Кравченко, Т. Національна свідомість як складова соціалізації підлітків [Текст] / Т. Кравченко // Рідна школа. – 2008. – № 1/2. – С. 21-23.

Кравченко, Т. Українська родина та соціалізація дитини [Текст] / Т. Кравченко // Директор школи. Україна. – 2006. – № 12. – С. 6-33.

Кранц, И. И. Проблема становления личностной идентичности в контексте социального самоопределения [Текст] / И. И. Кранц // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 125-132.

Курбатов, А. Социализация подростков в современном обществе [Текст] / А. Курбатов // Педагогика. – 2009. – № 3. – С. 62-65.

Курило, В. С. Проблеми студентського самоврядування у вимірі соціальної педагогіки [Текст]: [соціальна педагогіка і соціалізація особистості у вимірі Болонського процесу] / В. С. Курило, С. В. Савченко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 4-10.

Лавриченко, Н. Роль учителя в соціалізації учнівської молоді [Текст]: [європейський аспект] / Н. Лавриченко // Педагогіка і психологія. – 1999. – № 3. – С. 101-108.

Лавриченко, Н. Соціалізації молоді як завдання Європейської школи [Текст] / Н. Лавриченко // Шлях освіти. – 2000. – № 1/2. – С. 17-19.

Липова, Л. Профільне навчання і проблеми соціалізації випускників [Текст] / Л. Липова, П. Замаскіна, В. Малишев // Шлях освіти. – 2008. – № 1. – С. 38-41.

Лобанова, С. І. Сучасні підходи до визначення сутності поняття «соціальне виховання» [Текст] / С. І. Лобанова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 3. – С. 19-27.

Лурье, М. Л. Социализация личности в образовательном пространстве Болонского процесса [Текст] / М. Л. Мардахаев // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 1. – С. 31-32.

Максимовська, Н. Актуалізація соціального виховання у навчально-виховному процесі ВНЗ [Текст] / Н. Максимовська // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 93-100.

Мардахаев, Л. В. Социализация человека как социально-педагогический процесс [Текст] / Л. В. Мардахаев // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 4. – С. 20-25.

Мартинюк, О. Урок на тему «Соціалізація особистості» [Текст] : Людина і світ : 11 клас / Ю. Василюк, В. Островський // Історія в школах України. – 2011. – № 9. – С. 15-21.

Молодіжна участь як чинник соціалізації особистості [Текст] // Шкільний світ. – 2005. – № 34, вересень. – С. 9-12.

Москаленко, В. Культурно-діяльнісна концепція соціалізації особистості [Текст] / В. Москаленко // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 3. – С. 136-143.

Мудрик, А. О полоролевом (гендерном) подходе в социальном воспитании [Текст] / А. Мудрик // Народное образование. – 2007. – № 5. – С. 175-181.

Мудрик, А. В. Индивидуальная помощь в социальном воспитании [Текст] / А. В. Мудрик // Классный руководитель. – 2000. – № 3. – С. 34-39.

Назаренко, Л. Психолого-педагогічні особливості соціалізації особистості підлітка [Текст] / Л. Назаренко // Директор школи. – 2006. – № 9, березень. – С. 15-16.

Никитина, Л. Е. Социальное воспитание детей – фактор стабилизации общества [Текст] / Л. Е. Никитина // Педагогика. – 1998. – № 7. – С. 36-41.

Нікітчина, С. О. Формування соціального, фізичного і духовного здоров'я української молоді засобами етновиховання і громадської соціалізації [Текст] / С. О. Нікітчина // Безпека життєдіяльності. – 2011. – № 7. – С. 11-14.

Овчаренко, Г. Особливості соціалізації студентів вищого навчального закладу [Текст] / Г. Овчаренко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 3. – С. 36-42.

Овчарик, А. М. Вплив засобів масової інформації на соціальне виховання [Текст] / А. М. Овчарик // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка : тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 43-45.

Осадчий, І. Структурно-рівнева соціалізація особистості, або Про пісню, яка стала народною [Текст] / І. Осадчий // Освіта. – 2003. – 11 червня. – С. 5

Островерхова, Н. Феномен виховання [Текст] : [орієнтири формування на уроці рис соціально спрямованої особистості] / Н. Островерхова // Управління освітою. – 2007. – № 19, жовтень. – С. 10-14.

Панагушина, О. Взаємодія школи з молодіжними організаціями як чинник успішної соціалізації підлітків [Текст] / О. Панагушина // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 3. – С. 29-35.

Пахомова, О. Роль дитячих громадських об'єднань у розвитку соціальності дітей підліткового віку [Текст] / О. Пахомова // Рідна школа. – 2006. – № 12. – С. 21-23.

Петрова, Е. В. Социальное воспитание ребенка в условиях этнокультурного пространства сельской семьи [Текст] / Е. В. Петрова // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 12. – С. 97-101.

Петрунько, О. Інтернет як технологія соціалізації дітей і молоді [Текст] / О. Петрунько // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 1. – С. 85-95.

Печенко, І. Виховання для життя: соціалізація особистості в дитинстві у педагогіці Монтесорі [Текст] / І. Печенко // Рідна школа. – 2007. – № 9. – С. 78-80.

Печенко, І. П. Окремі концептуальні положення соціалізації особистості в дошкільному дитинстві [Текст] / І. П. Печенко // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3. – С. 19-28.

Печуркіна-Шумейко, Л. Формування громадянськості підлітків засобами соціально-культурної діяльності [Текст] / Л. Печуркіна-Шумейко // Рідна школа. – 2002. – № 4. – С. 27-30.

Плешаков, В. А. Интеграция, киберсоциализация и социальное воспитание: студент и преподаватель в информационном пространстве [Текст] / В. А. Плешаков // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 1. – С. 27-31.

Побоча, Т. Створення та реалізація ситуації успіху як умова соціалізації дитини [Текст] / Т. Побоча // Школа. – 2006. – № 12. – С. 32-35.

Полехина, М. Дворовые отряды – путь к социализации трудных подростков [Текст] / М. Полехина // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 183-188.

Потова, К. Студентське самоврядування як умова соціалізації молоді [Текст] / К. Потова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 2. – С. 42-45.

Приходченко, К. Середовищний підхід до навчання та виховання молоді [Текст] / К. Приходченко // Шлях освіти. – 2010. – № 3. – С. 22-27.

Прищеп, Т. Соціалізація дошкільників [Текст] / Т. Прищеп // Психолог. – 2007. – № 31/32, серпень. – С. 31-46.

Пронікова, В. Д. Вивчення студентами проблем виховання особистості в колективі [Текст] / В. Д. Пронікова // Радянська школа. – 1974. – № 5. – С. 88-100.

Пшенична, С. Школа соціального партнерства [Текст] / С. Пшенична // Директор школи. – 2009. – № 42, листопад. – С. 8-11.

Радина, Н. К. Возрастные и социокультурные аспекты гендерной социализации подростков [Текст] / Н. К. Радина, Е. Ю. Терешенкова // Вопросы психологии. – 2006. – № 5. – С. 49-59.

Радул, В. Соціалізація й розвиток особистості [Текст] / В. Радул // Шлях освіти. – 2006. – № 2. – С. 7-12.

Радул, О. Шляхи залучення дитини в суспільні відносини у давніх слов'ян [Текст]: [VI–XII ст.] / О. Радул // Рідна школа. – 2007. – № 1. – С. 76-78.

Рижанова, А. О. Сучасна соціалізація студентської молоді в позанавчальній діяльності [Текст] / А. О. Рижанова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 4. – С. 27-34.

Розказова, О. Особливості соціалізації студентської молоді на сучасному етапі розвитку суспільства [Текст] / О. Розказова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 2. – С. 23-26.

Романенко, І. В. Соціалізація учнів початкових класів через використання інтерактивних технологій [Текст] / І. В. Романенко // Початкове навчання та виховання. – 2007. – № 11. – С. 2-8.

Романовська, Л. Соціально-психологічні засади діяльності дитячих громадських об'єднань як інституту соціального виховання [Текст] / Л. Романовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 3. – С. 4-10.

Романовська, Л. І. Проблема ефективності роботи дитячих громадських об'єднань у процесі соціального виховання [Текст] / Л. І. Романовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 2. – С. 19-23.

Романовська, Л. І. Проблема формування активної життєвої й соціальної позиції особистості в процесі суспільно корисної діяльності дитячого громадського об'єднання [Текст] / Л. І. Романовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 2. – С. 31-36.

Рубан, Т. В. Соціалізація учнів у системі громадянської освіти [Текст] / Т. В. Рубан // Історія та правознавство. – 2007. – № 31. – С. 6-13.

Савотина, Н. А. Гражданские ценности в контексте проблем социализации студенческой молодежи [Текст] / Н. А. Савотина // Педагогика. – 2010. – № 7. – С. 37-45.

Сатановська, Л. Ідеї соціального виховання у педагогічній спадщині Станіслава Шацького та їхнє застосування у навчально-виховному процесі аграрних закладів освіти [Текст] / Л. Сатановська // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 3. – С. 22-25.

Севастьянова, О. А. Студентська молодь у контексті суб'єк-суб'єктних соціалізаційних виховних впливів у ВНЗ [Текст] / О. А. Севастьянова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 3. – С. 14-20.

Солоднікова, И. В. Социализация личности: сущность и особенности на разных этапах жизни [Текст] / И. В. Солоднікова // СОЦИС. – 2007. – № 2. – С. 32-39.

Соціалізація випускника загальноосвітнього навчального закладу [Текст]: програма інформаційно-практичного курсу для старшокласників // Соціальний педагог. – 2010. – № 6, червень. – С. 1-61. – (Спецвипуск).

Соціально-виховна робота у вищому навчальному закладі, як складова механізму соціалізації студентів [Текст] // Соціальна робота: вища освіта України : методологічні та соціально-виховні проблеми модернізації / авт. кол.: В. П. Андрущенко (керівник) [та ін.] ; ред. кол.: В. П. Андрущенко [та ін.]. – К. ; Запоріжжя : ДЦССМ, 2002. – Кн. 6. – С. 362-382.

Степанов, С. Становление человека [Текст] : [социализация] / С. Степанов // Школьный психолог. – 2002. – № 42. – С. 4.

Столяренко, О. Традиції формування ціннісного ставлення людини у виховних моделях соціуму [Текст] / О. Столяренко // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 25-29.

Стрельцова, В. Ю. Соціально-педагогічний супровід процесу соціальної адаптації студентів творчих спеціальностей до умов культурно-освітнього середовища [Текст] / В. Ю. Стрельцова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 3. – С. 27-32.

Сутковий, В. Л. Роль правової освіти та правового виховання в процесі соціалізації школярів [Текст] / В. Л. Сутковий // Історія та правознавство. – 2006. – № 28, жовтень. – С. 2-4.

Тарасенко, В. І. Учнівська молодь у світі політики [Текст] / В. І. Тарасенко [та ін.] // Радянська школа. – 1991. – № 6. – С. 16-19.

Тартышная, М. "Как стать личностью": технология поддержки социального становления школьников [Текст]: 1. Методические рекомендации к работе по программе "Как стать личностью" 5–6-й классы: "Шаги к познанию мира и себя"; 2. Приложение. Дневник развития учащихся 5–6-х классов / М. Тартышная // Классный руководитель. – 2009. – № 4. – С. 3-116.

Тітова, А. Громадянське виховання як метод правової соціалізації учнів [Текст] / А. Тітова // Початкове навчання та виховання. – 2010. – № 2. – С. 46-47; № 8. – С. 15-17.

Тяжельникова, Е. Ю. "Граждановедение" как средство социализации школьников [Текст] / Е. Ю. Тяжельникова // Воспитание школьников. – 2010. – № 8. – С. 25-27.

Уайт, Дж. Цілі соціального виховання особистості [Текст] / Дж. Уайт // Філософська і соціологічна думка. – 1995. – № 9/10. – С. 179-194.

Удовенко, М. Виховання як основний механізм соціалізації студентства // Управління освітою. – 2004. – № 5, березень. – С. 6-9.

Філіппов, Ю. Молодіжні громадські організації як одні з найважливіших інститутів трудової соціалізації молоді людини [Текст] / Ю. Філіппов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 1. – С. 23-29.

Фомін, О. Технології соціалізації учнів [Текст] / О. Фомін // Директор школи. – 2006. – № 47, грудень. – С. 10-13.

Фролов, А. А. Социальное воспитание и наследие А. С. Макаренко [Текст] / А. А. Фролов // Педагогика. – 2002. – № 6. – С. 71-78.

Чемодурова, Ю. Соціалізація молоді [Текст]: [соціально-психологічний аспект] / Ю. Чемодурова // Директор школи. – 2009. – № 45, грудень. – С. 28-30.

Чулкова, Л. До проблеми соціалізації у школах Німеччини [Текст] / Л. Чулкова // Рідна школа. – 2007. – № 5. – С. 77-78.

Чупров, В. И. Социальный портрет молодёжи [Текст] / В. И. Чупров // Советская педагогика. – 1988. – № 7. – С. 11-16.

Шабанов, В. П. Основні напрями та фактори громадянської соціалізації студентів [Текст] / В. П. Шабанов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 4. – С. 24-26.

Шабанов, В. П. Упровадження форм і методів громадянської соціалізації студентів коледжу в позанавчальній діяльності [Текст] : соціальна педагогіка і соціалізація особистості / В. П. Шабанов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 27-31.

Шашиашвілі, М. В. Основні аспекти соціалізації молоді людини в трудовому об'єднанні молоді [Текст] / М. В. Шашиашвілі // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 3. – С. 38-42.

Шевчук, І. В. Соціалізація студентів вищих навчальних закладів в умовах поліетнічного регіону [Текст] / І. В. Шевчук // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 2. – С. 32-37.

Чулкова, Л. До проблеми соціалізації у школах Німеччини [Текст] / Л. Чулкова // Рідна школа. – 2007. – № 5. – С. 77-78.

Шульга, І. Опыт педагогической анимации в практике социального воспитания за рубежом [Текст] / И. Шульга // Социальная педагогика. – 2008. – № 4. – С. 90-93.

15. Громадські та соціальні компетенції

Воробйова, І. А. Формування соціокультурної компетенції учнів старшої школи засобами іноземної мови [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / І. А. Воробйова. – К., 2003. – 20 с.

Колодько, Т. М. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Т. М. Колодько ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2005. – 20 с.

Герман, Л. Розвиток соціальної компетентності педагога в контексті проектної технології [Текст] / Л. Герман // Географія та основи економіки в школі. – 2009. – № 10. – С. 32-35.

Зданович, В. Формування громадянських компетенцій у школі [Текст]: [ідея формування гуманістичного світогляду громадянина] / В. Зданович // Управління освітою. – 2010. – № 3, лютий. – С. 2-5.

Зубко, А. Компетентність учителя у громадянському суспільстві [Текст] / А. Зубко, О. Стебна // Директор школи. Україна. – 2010. – № 5. – С. 43-47.

Кожевникова, Е. С. "Информационная культура" как фактор повышения социальной компетентности студентов [Текст] / Е. С. Кожевникова // Библиография. – 2006. – № 5. – С. 14-19.

Корольчук, О. С. Актуальні аспекти соціалізації гуртківця засобами компетентісно спрямованої позашкільної освіти [Текст] / О. С. Корольчук // Обдарована дитина. – 2010. – № 2. – С. 64-66.

Кравченко, О. Виховуємо соціальну компетентність [Текст]: [на прикладі пластового гуртка] / О. Кравченко // Шкільний світ. – 2006. – № 17, травень. – С. 5-6.

Кукуева, О. Ф. Развитие социальной компетентности студентов педагогических вузов средствами внеучебной деятельности [Текст] / О. Ф. Кукуева // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 5. – С. 84-87.

Литовченко, О. Виховання соціальної компетентної особистості в позашкільному навчальному закладі [Текст] / О. Литовченко // Шлях освіти. – 2009. – № 4. – С. 28-31.

Мудрик, А. К. Соціальний інтелект та соціальна компетентність [Текст] / А. К. Мудрик // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 3. – С. 4-6.

Недорезова, В. Л. Межкультурное взаимодействие в образовательной среде вуза как фактор формирования социальной компетентности студентов [Текст] / В. Л. Недорезова, Л. В. Блинов // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 12. – С. 56-60.

Пасальская, Т. Формирование социальной компетентности детей старшего дошкольного возраста в группах кратковременного пребывания [Текст] / Т. Пасальская // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 10. – С. 43-45.

Первова, М. Зразок підготовки та проведення педагогічної ради "Громадянська освіта як засіб виховання компетентної особистості" [Текст] / М. Первова // Англійська мова та література. – 2007. – № 2. – С. 6-7.

Перевозчик, В. Технологія формування груп соціальних компетентностей учнів / В. Перевозчик [Текст] // Підручник для директора. – 2010. – № 6. – С. 8-18.

Саричева, О. Громадянська компетентність і сучасна освіта [Текст] / О. Саричева // Директор школи. – 2009. – № 39, жовтень. – С. 24-29.

Україна. Про ратифікацію Європейської конвенції про громадянство [Текст] : закон від 20.09.06 р., № 163-V / Україна // Голос України. – 2006. – № 215/216, 16 листопада. – С. 19 ; Урядовий кур'єр. – № 191, 12 жовтня. – С. 12 ; Відомості Верховної Ради України. – № 45, 10 листопада. – С. 1490-1491.

Фадеева, Н. Текстовый материал как средство формирования социокультурной компетенции при обучении французскому языку [Текст] / Н. Фадеева // Иностранные языки в школе. – 2009. – № 6. – С. 2-7.

Шахрай, В. Потенціал театрального мистецтва у формуванні соціальної компетентності школярів [Текст] / В. Шахрай // Мистецтво та освіта. – 2010. – № 1. – С. 12-15.

Шестопалюк, О. Громадянська освіта як фактор формування громадянських компетентностей сучасної молоді [Текст] / О. Шестопалюк // Рідна школа. – 2010. – № 3. – С. 33-35.

Шиманська, К. М. Формування особистості учнів, їх життєвої та соціальної компетентності шляхом проектної діяльності [Текст] / К. М. Шиманська // Хімія. – 2010. – № 7. – С. 2-7.

Шишова, И. Е. Проблема развития социальной компетенции одаренных детей на уроках иностранного языка [Текст] / И. Е. Шишова // Иностранные языки в школе. – 2007. – № 3. – С. 27-33.

16. Громадянська освіта

Громадянська освіта [Текст] : методичний посібник для вчителя : проект ЄС "Громадянська освіта – Україна" ; авт.-уклад.: С. Позняк, О. Пометун, П. Вербицька та ін. – К. : Європейський Союз : Alex Grov : Етна-1, 2008. – 194 с.

Громадянська освіта: теорія і методика навчання [Текст] : посібник для студентів вищих навчальних закладів : проект ЄС "Громадянська освіта – Україна" ; авт. кол.: Т. Асламова, Т. Бакка, В. Бортніков та ін. – К. : Європейський Союз : Alex Gromov : Етна-1, 2008. – 174 с.

Кимлічка, В. Лібералізм і права меншин [Текст] : перекл. з англ. / В. Кимлічка. – Х. : Центр Освітніх Ініціатив, 2001. – 173 с. – (Демократична освіта).

Леонтьєва, Г. Г. Ми – сумчани! [Текст] : навчальний посібник для 3 класу початкової школи / Г. Г. Леонтьєва, М. О. Манько, Т. О. Пушкарьова. – Суми : Козацький вал, 2001. – 67 с.

Ми – громадяни України [Текст] : навчальний посібник для 9 (10) кл. середніх загальноосвітніх навчальних закладів. – Львів : НВФ "Українські технології", 2002. – 254 с.

Система громадянського виховання в школі [Текст] : збірник рекомендацій / упоряд. Ж. Сташко. – К. : ВД "Шкільний світ", Видавництво Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Бібліотечка "Шкільного світу").

Уроки громадянської освіти [Текст] : 3 клас / упоряд. Л. І. Земба. – Х. : Видавнича група "Основа", 2007. – 144 с. – (Б-ка журналу "Початкове навчання та виховання" ; вип. 7 (43)).

Уроки громадянської освіти [Текст] : 4 клас / упоряд. Р. М. Бедрій. – Х. : Видавнича група "Основа", ПП "Тріада + ", 2007. – 143 с. – (Б-ка журналу "Початкове навчання та виховання" ; вип. 8 (43)).

Шкільний курс "Громадянська освіта: основи демократії" та методи його навчання [Текст] / Т. В. Бакка [та ін.]. – Х. : Видавнича група "Основа", 2009. – 207 с. – (Б-ка журналу "Історія та правознавство" ; вип. 12 (72)).

Цимбал, О. М. Проектна технологія, критичне мислення і громадянська освіта в процесі вивчення англійської мови [Текст] : початкова школа / О. М. Цимбал, О. В. Тягло, П. В. Цимбал. – Х. : Основа, 2008. – 109 с. – (Б-ка журналу "Англійська мова та література" ; вип. 4 (64)).

Чабан, Л. Г. Громадянська освіта [Текст] : 9–11 класи / Л. Г. Чабан, Я. Г. Бондаренко. – Х. : Видавнича група "Основа", 2009. – 176 с. – (Б-ка журналу "Історія та правознавство" ; вип. 8 (68)).

Бегей, Л. Методичні рекомендації щодо застосування на уроках історії базових (опорних) понять громадянської освіти [Текст] / Л. Бегей // Історія та правознавство. – 2009. – № 31. – С. 7-12.

Беззуб, Л. Є. Громадянська освіта [Текст]: природа і причина виникнення конфліктів : 9 клас / Л. Є. Беззуб // Історія та правознавство. – 2006. – № 28, жовтень. – С. 10-12.

Берднікова, С. Створення умов для реалізації системи громадянської освіти та громадянського виховання особистості [Текст] / С. Берднікова // Історія та правознавство. – 2005. – № 16/18, червень. – С. 21-23.

Вишковський, І. В. Мультимедійні технології у викладанні історії та громадянської освіти [Текст] / І. В. Вишковський // Інформатика в школі. – 2009. – № 3. – С. 22-26.

Глазунова, Л. Нова якість освіти – крок до розвитку відповідальних і свідомих громадян єдиної Європи [Текст] / Л. Глазунова, А. Панченко // Управління школою. – 2005. – № 22/24, серпень. – С. 3-7.

Глосарій "Громадянська освіта" [Текст] // Історія та правознавство. – 2005. – № 33, листопад. – С. 12-17.

"Громадянська освіта – Україна" [Текст]: проект // Управління школою. – 2006. – № 4, лютий. – С. 28-30.

Громадянська освіта: проблеми й методичні пошуки [Текст] // Шкільний світ. – 2007. – № 9, березня. – С. 2-24.

Громадянсько-зорієнтована освіта [Текст]: [підбір статей] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 4-13. – (Спецвипуск).

Гуслев, В. А. Програма "Воспитай гражданина" [Текст] / В. А. Гуслев // Классный руководитель. – 2010. – № 8. – С. 10-15.

Демиденко, Т. Підготовка вчителів до здійснення громадянської освіти [Текст] / Т. Демиденко // Історія України. – 2001. – № 46. – С. 1-2.

Дорошко, М. Маркетинг в освіті та громадські зв'язки [Текст] / М. Дорошко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 5. – С. 86-94.

Єрмакова, Л. День Європи в Україні. Євросоюз без таємниць [Текст] : [громадянська освіта в 11 класі] / Л. Єрмакова // Історія України. Правознавство та інші суспільні дисципліни. – 2009. – № 4, квітень. – (Вкладка).

Жадан, І. В. Педагогічні засади побудови змісту політичної освіти молоді [Текст] / І. В. Жадан // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 3. – С. 25-33.

Задорожна, Л. Громадянська освіта у процесі навчання історії: до проблеми інтегрування [Текст] / Л. Задорожна // Історія в школах України. – 2008. – № 5. – С. 12-17.

Измайлова, Д. Нравственные смыслы гражданского образования [Текст] / Д. Измайлова // Народное образование. – 2007. – № 5. – С. 206-209.

Іщенко, Ю. Можливості громадянської освіти в Україні та виховання толерантності [Текст] / Ю. Іщенко, Є. Іщенко // Освіта і управління. – 2002. – Т. 5, № 4. – С. 98-114.

Кірова, О. Урок курсу «Громадянська освіта» у 3 класі [Текст] / О. Кірова // Початкова школа. – 2011. – № 4. – С. 25-26 ; № 5. – С. 25-27.

Кістанчук, Н. М. Людина серед людей [Текст] : інтегрований урок з громадянської освіти та мистецтва // Все для вчителя. – 2011. – № 2, січень. – С. 86-87.

Ковтонюк, А. Про громадянську освіту та місце в ній самоврядування [Текст] / А. Ковтонюк // Директор школи. – 2002. – № 18, травень. – С. 6-7.

Концепція громадянської освіти в Україні // Педагогічна газета. – 2000. – 11 листопада. – С. 4-6 ; Історія в школах України. – 2001. – № 1. – С. 10-18 ; Шлях освіти. – № 1. – С. 26-31.

Кофанова, Е. Гражданские ценности как фактор образования [Текст] : [о задачах гражданского образования] / Е. Кофанова // Новые знания. – 2006. – № 2. – С. 11-13.

Лавриченко, Н. Трансформація моделей громадянської освіти в країнах ЄС [Текст] / Н. Лавриченко // Історія в школі. – 2007. – № 7/8. – С. 17-20.

Ладиченко, Т. Становлення системи громадянської освіти в Україні: досвід та перспективи [Текст] / Т. Ладиченко, Т. Бакка, Я. Камбалова // Історія в школах України. – 2006. – № 9. – С. 2-4.

Лой, О. І. Урок громадянської освіти у 4 класі з елементами інтерактивних технологій [Текст] / О. І. Лой // Початкове навчання та виховання. – 2009. – № 29, жовтень. – С. 9-10.

Лукіна, Т. Моніторинг в освіті [Текст]: [концепція громадянської освіти в школах України] / Т. Лукіна // Управління освітою. – 2005. – № 12, червень. – (Вкладка).

Мальцева, О. Громадянська освіта як шлях до демократичного громадянства [Текст] / О. Мальцева // Історія України. – 2002. – № 9, березень. – С. 14-15.

Мельничук, Т. Біологія і громадянська освіта [Текст] / Т. Мельничук // Біологія. – 2007. – № 22/24, серпень. – С. 49-51.

Митькин, А. С. Профілактика ВІЧ-інфекції на уроках громадянства и обществознания [Текст] / А. С. Митькин // Школа здоров'я. – 2005. – № 2. – С. 54-64.

Міжнародний грант громадянської освіти молоді [Текст] // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2011. – № 2. – С. 108.

Молчанова, А. Громадянську освіту – учням професійно-технічних училищ [Текст] / А. Молчанова, Л. Сергєєва // Освіта України. – 2001. – 9 листопада. – С. 7.

Мурзаков, С. Країна Мрії. Впровадження інноваційних проєктів «Країна Мрії» та «Економічна гра Еврик» як складові реалізації шкільної програми громадянського виховання [Текст] / С. Мурзаков // Директор школи. – 2007. – № 43, листопад. – С. 3-6 ; № 44, листопад. – С. 9-12.

Оржехівський, В. Громадянська освіта в Російській Федерації [Текст] / В. Оржехівський // Шкільний світ. – 2001. – № 33, вересень. – С. 3.

Павлова, Л. Виховуємо у грі [Текст]: [пошук шляхів громадянської освіти та виховання дітей як одна із сучасних, актуальних проблем педагогічної науки і практики] / Л. Павлова // Світ виховання. – 2007. – № 2. – С. 30-32.

Пеняєв, С. Громадянська освіта [Текст] : концепція та проект курсу : 5–9 класи / С. Пеняєв // Завуч. – 2002. – № 31, листопад. – С. 12-15.

Письменний, В. Концепція громадянської освіти: наше бачення проблем і шляхів запровадження [Текст] / В. Письменний, О. Марусов // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 74-76.

Плащова, С. І. Урок-тренінг з громадянської освіти у 4 класі [Текст] / С. І. Плащова // Початкове навчання та виховання. – 2009. – № 29, жовтень. – С. 16-17.

Позняк, С. Громадянська освіта [Текст] : навчально-методичний комплекс до курсу / С. Позняк // Історія України. – 2003. – № 16, квітень. – С. 2-4.

Позднякова, О. Велика місія громадянської освіти [Текст] / О. Позднякова // Освіта України. – 2001. – 30 травня. – С. 1.

Програма навчального курсу "Громадянська освіта: основи демократії" для учнів 11 (12) класу загальноосвітніх навчальних закладів [Текст] / Т. В. Бакка [та ін.] // Історія та правознавство. – 2009. – № 35. – С. 6-9.

Прутченков, А. Парадоксы гражданского образования в современной России [Текст] / А. Прутченков, Т. Новикова // Воспитание школьников. – 2006. – № 10. – С. 2-5.

Рожнятовська, І. Громадянська освіта в дії [Текст] / І. Рожнятовська // Завуч. – 2006. – № 16, червень. – С. 4-5.

Рубан, Т. В. Соціалізація учнів у системі громадянської освіти [Текст] / Т. В. Рубан // Історія та правознавство. – 2007. – № 31. – С. 6-13.

Самдянкина, Л. А. Урок гражданского образования [Текст] : 4 класс / Л. А. Самдянкина // Початкове навчання та виховання. – 2009. – № 29, жовтень. – С. 21-24.

Степаненко, С. Громадянська освіта в середній школі [Текст] : моє бачення розв'язання проблеми / С. Степаненко // Директор школи. – 2002. – № 7, лютий. – С. 10-11.

Сухомлинська, О. Ідеї громадянськості й школа в Україні [Текст] / О. Сухомлинська // Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 20-25.

Таратайцев, З. З. Впроваджуємо громадянську освіту шляхом інтеграції знань [Текст] / З. З. Таратайцев // Педагогіка толерантності. – 2001. – № 3/4, квітень. – С. 217-220.

Тягло, О. Злободенний напрям громадянської освіти [Текст] / О. Тягло // Виховна робота в школі. – 2009. – № 4. – С. 2-8.

Тяжельникова, Е. Ю. "Граждановедение" как средство социализации школьников [Текст] / Е. Ю. Тяжельникова // Воспитание школьников. – 2010. – № 8. – С. 25-27.

Филонов, Г. Н. Образование – ресурс консолидации гражданского общества [Текст] / Г. Н. Филонов // Педагогіка. – 2004. – № 8 – С. 28-34.

Філософія громадянсько-зорієнтованої освіти [Текст] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 7-9.

Фрейман, Г. Кооперативна технологія навчання як засіб формування громадянської позиції старшокласників на уроках історії [Текст] / Г. Фрейман // Історія в школі. – 2011. – № 5/6. – С. 30-32.

Шамес, Л. Основы гражданской образовательной андрагономики в системе дополнительного образования [Текст] / Л. Шамес // Новые знания. – 2003. – № 3. – С. 15-17.

Шиян, О. Проблеми організації громадянської освіти у школах нового типу [Текст] / О. Шиян // Директор школи. – 2005. – № 39. – С. 6-8.

17. Українознавство

Домчук, М. П. Духовні криниці українознавства [Текст] : навчальний посібник для студентів-філологів вищих педагогічних навчальних закладів / М. П. Домчук. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 58 с.

Енциклопедія українознавства для школярів і студентів [Текст]. – Донецьк : Сталкер, 2001. – 495 с.

Кононенко, П. П. Українознавство [Текст] : конспект лекцій / П. П. Кононенко, А. Ю. Пономаренко. – К. : МАУП, 2005. – 392 с. : іл.

Кононенко, П. П. Українознавство [Текст] : навчальний посібник / П. П. Кононенко. – К. : Заповіт, 1994. – 320 с.

Коротєєва-Камінська, В. О. Викладання української мови та українознавства у вищих навчальних закладах (історичний аспект) [Текст] : навчальний посібник для студентів ВНЗ / В. О. Коротєєва-Камінська. – К. : ВД "Професіонал", 2006. – 300 с.

Крисаченко, В. Українознавство [Текст] : хрестоматія. Кн. 2 / В. Крисаченко. – К. : Либідь, 1997. – 464 с.

Крисаченко, В. С. Українознавство [Текст] : хрестоматія-посібник : у 2-х кн. Кн. 1 / В. С. Крисаченко. – К. : Либідь, 1996. – 352 с.

Мокренко, А. Ю. У серці – рідна Україна [Текст] / А. Ю. Мокренко. – К. : Веселка, 1994. – 168 с.

Навчально-виховні програми з українознавства [Текст]. – К. : Знання України, 2001. – 330 с.

Нечуй-Левицький, І. Світогляд українського народу [Текст] : ескіз української міфології / І. Нечуй-Левицький. – К. : АТ „Обереги”, 1992. – 88 с.

Олійник, О. Б. Україно! Чи ти в лузі не калина... [Текст] : [українські народні свята, символи, звичаї] / О. Б. Олійник. – К. : Червона калина, 2000. – 195 с.

Петров, В. Походження українського народу [Текст] / В. Петров. – К. : МП „Фенікс”, 1992. – 192 с.

Сележан, Й. Ю. Основи національного виховання [Текст] : українознавство: історичний, філософсько-релігієзнавчий аспекти : хрестоматія / Й. Ю. Сележан. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – 305 с.

Сележан, Й. Ю. Основи національного виховання [Текст] : українознавство: ритуально-міфологічна культура українців : хрестоматія / Й. Ю. Сележан. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – 271 с.

Супруненко, В. П. [Ми – українці] [Текст] : енциклопедія українознавства : у 2 кн. – Дніпропетровськ : ВАТ „Дніпрокнига”, 1999.

Кн. 2 : Вся Україна в цифрах, фактах, подіях і особах. – 1999. – 141 с.

Українознавство [Текст] : посібник для учнів 1–4 класів. – К. : Генеза, 2002. – 238 с.

Українознавство [Текст] : учбовий посібник / [відп. ред. В. П. Сайко ; уклад.: В. Я. Мацюк, В. Г. Пугач]. – К. : Зодіак-ЕКО, 1994. – 399 с.

Цимбалюк, В. І. Дивограй [Текст]: навчальний посібник з українознавства для 2 класу 4-річної початкової школи / В. І. Цимбалюк [та ін.]. – К. : Пед. думка, 2001. – 159 с.

Цимбалюк, В. І. Світлиця [Текст]: навчальний посібник з українознавства для 1 класу 4-річної початкової школи / В. І. Цимбалюк [та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 206 с.

Балушок, В. Парубочі громади в українському селі [Текст] / В. Балушок // Київська старовина. – 1995. – № 5. – С. 84-88.

Баран, В. Витоки українського народу та походження назви «Україна» [Текст] / В. Баран // Історія України. – 2002. – № 14, квітень. – С. 1-4.

Вербицький, В. Українознавство в навчально-виховних закладах екологічно-натуралістичного спрямування [Текст] / В. Вербицький // Освіта і управління. – 2008. – Т. 11, № 1. – С. 62-66.

Веремей, Л. Ф. Соціально-психологічні українознавчі основи взаємодії школи, сім'ї та органів внутрішніх справ України в профілактиці правопорушень серед учнівської молоді [Текст] / Л. Ф. Веремей // Безпека життєдіяльності. – 2005. – № 10. – С. 68-70.

Гомотюк, О. Злети, падіння й розвій українознавства [Текст]: історичні уроки / О. Гомотюк // Психологія і суспільство. – 2009. – № 4. – С. 11-24.

Гомотюк, О. Українство як духовне осереддя сучасної вищої освіти [Текст]: українська нація і національна ідея / О. Гомотюк // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 50-57.

Громада і громадський побут [Текст] // Українське народознавство. – Львів, 1994. – Глава 9. – С. 241-263.

Денисюк, І. Національна специфіка українського фольклору [Текст] / І. Денисюк // Слово і час. – 2003. – № 9. – С. 16-24 ; № 10. – С. 41-50.

Дністрянський, М. Перспективи формування української політичної нації як вузлова проблема регіональної етнополітики [Текст] / М. Дністрянський // Регіональна економіка. – 2000. – № 4. – С. 27-34.

Етнічна територія України [Текст] // Українське народознавство. – Львів, 1994. – Глава 3. – С. 49-71.

Кікоть, А. Українка: риси портрета [Текст]: [етнонаціональні особливості української жінки] / А. Кікоть // Пані Вчителька. – 2008. – № 2. – С. 22-24.

Кононенко, П. Українознавство в системі освіти й науки. Проблеми управління [Текст] / П. Кононенко, Т. Кононенко // Освіта і управління. – 1997. – № 1. – С. 71-76.

Кононенко, П. Українознавство [Текст]: програма для загальноосвітніх навчальних закладів : [для 1–5 класів : рекомендовано МОН України (лист № 1/ П-3517 від 30.07.08 р.)] / П. Кононенко, Л. Касян, О. Семенюченко // Освіта і управління. – 2008. – Т. 11, № 2/3. – С. 149-179.

Кононенко, П. Народ без пам'яті – що храм без Бога [Текст]: українознавство в розбудові громадянського суспільства / П. Кононенко // Освіта. – 2003. – 19–26 листопада. – С. 2-3.

Мокренко, А. Могутній феномен любові [Текст]: [українознавство: потужна освітньо-виховна традиція, перспективи розвитку] / А. Мокренко, Н. Матвієнко, Ю. Мушкетик // Освіта. – 2002. – № 48, 9–16 жовтня. – С. 6-7.

Наконечний, Р. Родовід українців [Текст] / Р. Наконечний // Голос України. – 2010. – № 38, 3 березня. – С. 12-13. – (Поч. 27 лютого).

Набок, М. Національний характер як форма буття етносу в українських народних думках [Текст] / М. Набок // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 3. – С. 11-15.

Науменко, Г. Українці Канади: з історії формування громадянського побуту [Текст] / Г. Науменко // Народна творчість та етнографія. – 1991. – № 4. – С. 24-31.

Онкович, Г. Фразеологізми як національно-культурний компонент українознавства [Текст] / Г. Онкович // Дивослово. – 1994. – № 9. – С. 12-16.

Усатенко, Т. Становлення семантичного поля терміна „Українознавство” [Текст] / Т. Усатенко // Освіта і управління. – 1999. – № 3. – С. 15-19.

17.1 Я і Україна

Байбара, Т. М. Я і Україна [Текст] : підручник для 3 кл. / Т. М. Байбара, Н. М. Бібік. – К. : Форум, 2003. – 176 с. : іл.

Байбара, Т. М. Я і Україна [Текст] : підручник для 4 кл. / Т. М. Байбара, Н. М. Бібік. – К. : Форум, 2004. – 175 с.

Байбара, Т. М. Природознавство [Текст] : пробний підручний для 3 кл. чотирирічної і 2 кл. трирічної початкової школи / Т. М. Байбара, Н. С. Коваль. – К. : Освіта, 2001. – 191 с.

Байбара, Т. Н. Я и Украина [Текст] : учебник для 3 кл. / Т. Н. Байбара, Н. М. Бибик. – К. : Форум, 2003. – 176 с.

Бібік, Н. М. Я і Україна [Текст] : підручник для 2 кл. / Н. М. Бібік, Н. С. Коваль. – К. : Форум, 2002. – 144 с.

Бібік, Н. М. Я і Україна. Віконечко [Текст] : підручник для 1 кл. загальноосвітньої школи / Н. М. Бібік, Н. С. Коваль. – К. : А. С. К., 2002. – 119 с.

Волошин, О. М. Зошит для письмового тематичного контролю знань. Навколишній світ [Текст] : 2 кл. / О. М. Волошин, Г. М. Петрів. – Тернопіль : Астон, 2003. – 92 с.

Волошин, О. М. Зошит для самостійної роботи з курсу "Я і Україна. Природознавство" [Текст] : 3 кл. / О. М. Волошин, Г. І. Петрів. – 2-ге вид., переробл. – Тернопіль : Астон, 2004. – 72 с.

Волошин, О. М. Зошит з курсу "Я і Україна. Природознавство" [Текст] : 4 кл. / О. М. Волошин, Л. І. Волошин. – Тернопіль : Астон, 2004. – 76 с.

Волошин, О. М. Я і Україна. Громадянська освіта [Текст] : зошит : 3 кл. / О. М. Волошин, Г. І. Петрів. – 2-ге вид., переробл., доповн. – Тернопіль : Астон, 2004. – 60 с.

Волошин, О. М. Я і Україна. Громадянська освіта [Текст] : зошит : 4 кл. / О. М. Волошин, Л. І. Волошин. – Тернопіль : Астон, 2004. – 48 с.

Волошин, О. М. Я і Україна. Навколишній світ [Текст] : зошит для 1 кл. / О. М. Волошин, М. І. Майхрук. – 3-тє вид., переробл., доповн. – Тернопіль : Астон, 2004. – 60 с.

Ми – громадяни України [Текст] : навчальний посібник із громадянської освіти (для апробації) : 9 (10) кл. – К. : Асоціація "Доба", 2001. – 236 с.

Мокренко, А. Ю. У серці – рідна Україна [Текст] / А. Ю. Мокренко. – К : Веселка, 1994. – 168 с.

Супруненко, В. П. [Ми – українці] [Текст]: енциклопедія українознавства : у 2 кн. – Дніпропетровськ : ВАТ „Дніпрокнига”, 1999.

Кн. 2 : Вся Україна в цифрах, фактах, подіях і особах. – 1999. – 141 с.

Галицька, І. Ц. Інноваційні технології громадянського виховання [Текст] : проект "Я" – Ми – Родина – Україна" / І. Ц. Галицька // Виховна робота в школі. – 2005. – № 5, травень. – С. 2-19.

Гламбер, Н. Виховувати повагу до людей праці уроках [Текст] : «Я і Україна» : 3 клас / Н. Гламбер // Початкова школа. – 2011. – № 5. – С. 33-35.

Рукавець, О. Інноваційні підходи на уроках з курсу «Я і Україна» [Текст] : 3 клас / О. Бітюкова // Початкова школа. – 2011. – № 4. – С. 25-26 ; № 5. – С. 27-28.

Стрелец, О. А. Интегрированный урок в 4 классе [Текст] : [внеклассное чтение, изобразительное искусство, музыка, "Я и Украина"] / О. А. Стрелец // Початкове навчання та виховання. – 2007. – № 16/18. – С. 48-49.

Терещенко, Н. О. Я – українець, і цим пишаюсь [Текст] : досвід громадянського виховання / Н. О. Терещенко // Позакласний час. – 2009. – № 1/2. – С. 29-31.

"Нема без кореня рослини, а людей без Батьківщини" [Текст] : творчий проект з виховання національної свідомості та громадянської культури школярів / керівник проекту Л. М. Шаповалова, педагог-організатор Часовоярської ЗОШ І–ІІІ ст. № 15, Донецька область // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 3-84.

Марченко, Л. І. Свою Батьківщину любіть [Текст] : з Україною у серці [Текст] : [сценарій історичної, географічної, літературної музичної та видавничої сторінок] / Л. І. Марченко // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 19-22.

Петрова, В. А. Весняні свята. Великдень [Текст] : інтегрований курс у 2 класі (курс «Я і Україна», трудове навчання) / В. А. Петрова // Початкове навчання та виховання. – 2009. – № 7, березень. – С. 2-6.

Сіденко, Д. В. Класна година "Я – громадянин України" [Текст] / Д. В. Сіденко // Виховна робота в школі. – 2007. – № 3. – С. 53-54.

Шевчук, О. Використання українських міфологічних персонажів на уроках з курсу «Я і Україна» [Текст] : 1 клас / О. Шевчук // Початкова школа. – 2011. – № 5. – С. 36-40.

Я і Україна. Громадянське виховання [Текст] : [підбір статей по темі] // Все для вчителя. – 2011. – № 2, січень. – (Трибуна вчителя).

Яременко, Н. Свою Україну любіть!.. [Текст] : родинне свято / Н. Яременко // Шкільний світ. – 2006. – № 47, грудень. – С. 12-15.

18. Національне та національно-патріотичне виховання

Батухтіна, О. Г. Формування елементів національної культури у дітей 6 року життя засобами української народної іграшки [Текст] : автореферат / О. Г. Батухтіна. – К., 1999. – 21 с.

Бійчук, Г. Л. Формування українського національного характеру старшокласників у процесі вивчення літератури [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Г. Л. Бійчук. – К., 2003. – 20 с.

Бондаренко, Ю. І. Формування в учнів активної настанови на національне відродження України в процесі вивчення творчості поетів-шістдесятників [Текст] : автореферат / Ю. І. Бондаренко. – К., 1996. – 24 с.

Гевко, О. І. Національно-патріотичне виховання студентів вищих педагогічних закладів засобами декоративно-ужиткового мистецтва [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. І. Гевко. – К., 2003. – 20 с.

Жаботинський, В. Вибрані статті з національного питання [Текст] : перекл. І. Клейнера / В. Жаботинський. – К. : Республіканська асоціація українознавців, 1991. – 136 с.

Мартенюк, І. В. Національне виховання [Текст] : теорія і методологія / І. В. Мартенюк. – К. : ІСДО, 1995. – 160 с.

Охріменко, І. В. Виховання учнів старших класів на національно-культурних традиціях українського народу [Текст] : автореферат : спец. 13.00.01 / І. В. Охріменко. – Х : [б. в.], 1999. – 20 с.

Петрук, О. М. Виховання старших дошкільників на ідеях миру в умовах національного дошкільного садка [Текст] : автореферат / О. М. Петрук. – К. : [б. в.], 1996. – 24 с.

Сележан, Й. Ю. Основи національного виховання [Текст] : українознавство: історичний, філософсько-релігійнознавчий аспекти : хрестоматія / Й. Ю. Сележан. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – 305 с.

Сележан, Й. Ю. Основи національного виховання [Текст] : українознавство: ритуально-міфологічна культура українців : хрестоматія / Й. Ю. Сележан. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – 271 с.

Смолінська, О. Є. Лінгводидактичні основи національно-мовного виховання особистості засобами українського фольклору [Текст] : автореферат / О. Є. Смолінська. – К. : [б. в.], 1999. – 19 с.

Андрущенко, В. Характер особистості: гармонія національних і загальнолюдських цінностей [Текст] / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта. – 2008. – № 53, 24–31 грудня. – С. 10-11.

Антонець, М. Національне виховання за П. Лосюком [Текст] / М. Антонець // Директор школи. Україна. – 2009. – № 7/8. – С. 26-31.

Бабич, В. Г. Національна система виховання [Текст] : педагогічна модель / В. Г. Бабич // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка у 2007 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2008. – С. 146.

Бабій, І. Народна педагогіка про виховання підростаючого покоління [Текст] : [історичний аспект] / І. Бабій // Рідна школа. – 2008. – № 11. – С. 74-76.

Баринів, В. Концепція національного виховання [Текст] : к 125-летию со дня рождения И. А. Ильина / В. Баринів, К. Баринова // Воспитание школьников. – 2008. – № 8. – С. 52-58.

Беланова, Р. Українська національна ідея – висока духовність особистості [Текст] / Р. Беланова // Початкова школа. – 2001. – № 5. – С. 5-8.

Бійчук, Г. Проблеми формування українського національного характеру особистості в педагогічній науці [Текст] / Г. Бійчук // Історія в школі. – 2005. – № 9. – С. 8-11.

Білоус, О. О. Упровадження елементів національного виховання на уроках англійської мови [Текст] / О. О. Білоус // Англійська мова та література. – 2006. – № 2, січень. – С. 3-18.

Борисова, З. Подвижниця національного дошкільного виховання [Текст] : до 150-річчя від дня народження С. Русової / З. Борисова, М. Машовець // Дошкільне виховання. – 2006. – № 3. – С. 3-4.

Быков, А. К. Социокультурные проблемы воспитания российской гражданственности и патриотизма в системе образования [Текст] / А. К. Быков // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 2. – С. 8-16.

Быков, А. К. Формирование патриотического сознания молодежи [Текст] / А. К. Быков // Педагогика. – 2010. – № 9. – С. 10-19.

Бик, А. С. Загальні принципи виховання громадянина в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського [Текст] / А. С. Бик // Педагогіка : республіканський науково-методичний збірник. – К., 1985. – Вип. 24. – С. 79-87.

Вишневецький, О. Український виховний ідеал і національний характер [Текст] : витоки, деформація і сучасні виклики / О. Вишневецький // Педагогічна думка. – 2010. – № 4. – С. 3-21.

Вишневський, О. Ще раз про народження громадянина [Текст] національне і громадянське у сучасному українському вихованні / О. Вишневський // Освіта. – 2002. – 6–13 лютого. – С. 6-7.

Гасанов, З. Т. Цель, задачи и принципы патриотического воспитания граждан [Текст] / З. Т. Гасанов // Педагогика. – 2005. – № 6. – С. 59-63.

Гнатюк, В. Козацька доба в системі національного виховання учнів [Текст] / В. Гнатюк // Світ виховання. – 2008. – № 2. – С. 33-36.

Гнатюк, В. Концепція національного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів [Текст] / В. Гнатюк // Світ виховання. – 2007. – № 4. – С. 41-48.

Гнатюк, В. М. Пріоритети козацьких звичаїв і традицій у системі національного виховання [Текст] / В. М. Гнатюк // Освіта. – 2006. – № 31, 9–16 серпня. – С. 6-7.

Голуб, Н. Формування моральних цінностей у процесі роботи над соціокультурною темою "Козацькі ватажки" [Текст] / Н. Голуб // Українська мова і література в школі. – 2008. – № 1. – С. 8-10.

Горбунова, В. Воспитание гражданина-патриота [Текст] : системный подход / В. Горбунова // Воспитание школьников. – 2010. – № 1. – С. 10-20.

Горелова, Е. В. Гражданское и патриотическое воспитание младших школьников в летнем лагере "Агентство добрых дел" [Текст] / Е. В. Горелова // Воспитание школьников. – 2011. – № 3. – С. 54-57.

Дедюхин, А. М. В. А. Сухомлинский о патриотическом воспитании детей [Текст] / А. М. Дедюхин // Начальная школа. – 1976. – № 10. – С. 21-22.

Дністрянський, М. Суспільно-географічні параметри розміщення етнонаціональних меншин в Україні та їхнє геополітичне значення [Текст] / М. Дністрянський // Педагогічна думка. – 2007. – № 2. – С. 15-18.

Дридгер, К. А. Проблема народности воспитания в России первой половины XIX в.: официальная и славянская позиции [Текст] / К. А. Дридгер // Педагогика. – 2008. – № 2. – С. 70-74.

Зяблова, В. Поисковое движение как фактор гражданско-патриотического воспитания [Текст] / В. Зяблова // Воспитание школьников. – 2008. – № 8. – С. 3-6.

Иванченко, И. Национальное воспитание по И. А. Ильину [Текст] / И. Иванченко // Педагогика. – 2008. – № 8. – С. 77-83.

Касимова, Т. А. Воспитание патриотизма и гражданственности молодежи в учреждении дополнительного образования [Текст] : Дворец творчества детей и молодёжи / Т. А. Касимова // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 5. – С. 18-20.

Квасниця, І. Полікультурне виховання майбутнього громадянина як складова національного [Текст] / І. Квасниця // Початкова школа. – 2009. – № 4. – С. 43-46.

Кириченко, О. В. Національно-патріотичне виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки, на традиціях українського козацтва у процесі підготовки до захисту Вітчизни [Текст] / О. В. Кириченко // Управління школою. – 2007. – № 27. – С. 17-21.

Киричок, В. «... І починати з первачків» [Текст] : форми й методи патріотичного виховання молодших школярів у позаурочній діяльності в сучасних умовах / В. Киричок // Освіта. – 2011. – № 33/34, 17–24 серпня. – С. 2.

Клименко, Ж. В. Воспитание культуры межнациональных отношений в процессе преподавания литературы [Текст] / Ж. В. Клименко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2007. – № 5. – С. 9-11.

Козирський, В. Вона несла у світ національну ідею [Текст] : [150 років від дня народження Софії Русової] / В. Козирський, В. Шендеровський // Освіта. – 2006. – № 14/15, 5 квітня. – С. 11.

Кондик, О. Сучасний погляд на національне виховання [Текст] / О. Кондик // Директор школи. Україна. – 2007. – № 12. – С. 30-34.

Концепція національного виховання [Текст] // Освіта. – 1996. – 7 серпня. – С. 2-7.

Концепція національного виховання студентської молоді [Текст] // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 2. – С. 80-82.

Король, В. Проект Концепції національної пам'яті українського народу про Другу світову війну [Текст] / В. Король // Історія в школі. – 2010. – № 4. – С. 1-8. – (Поч. №№ 1–12 за 2009 р. ; № 1 за 2010 р.).

Кострюков, С. Загальнолюдські та національні культурні цінності: проблема єдності [Текст] / С. Кострюков // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 75-83.

Кравченко, Т. Національна свідомість як складова соціалізації підлітків [Текст] / Т. Кравченко // Рідна школа. – 2008. – № 1/2. – С. 21-23.

Ликов, В. Єдність національного та загальнолюдського в спадщині Василя Сухомлинського [Текст] / В. Ликов // Освіта і управління. – 2000 (2001). – Т. 4, № 3/4. – С. 145-152.

Лопушинський, І. Державна мовна політика в освітянській сфері на етнічних українських землях упродовж XVI – початку XX століття [Текст] / І. Лопушинський // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 16/18. – С. 2-7.

Лутовинов, В. И. Гражданско-патриотическое воспитание сегодня [Текст] / В. И. Лутовинов // Педагогика. – 2006. – № 5. – С. 52-59.

Малик, Н. Г. Нові форми та методи проведення уроків патріотичного виховання [Текст] / Н. Г. Малик // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2011. – № 8. – С. 20-22.

Набока, Л. В. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді [Текст] / Л. В. Набока // Виховна робота в школі. – 2007. – № 9. – С. 27-29.

Назаренко, Г. А майстерність теж оновлюється [Текст] : підготовка педагогів у системі післядипломної освіти до патріотичного виховання учнів / Г. Назаренко // Освіта. – 2011. – № 33/34, 17–24 серпня. – С. 3.

Національна програма виховання учнів 1–12-х класів [Текст] : проект // Виховна робота в школі. – 2008. – № 3. – С. 26-45.

Олесеюк, Е. Национальные модели образования [Текст] / Е. Олесеюк, В. Мареев // Педагогика. – 2009. – № 5. – С. 33-35.

Опанасенко, Н. Софія Русова про формування національної свідомості дитини у початковій школі [Текст] / Н. Опанасенко // Рідна школа. – 2000. – № 10. – С. 57-59.

Паламарчук, Л. Василь Сухомлинський про роль етнопедагогіки у вихованні підростаючого покоління [Текст] / Л. Паламарчук // Географія та основи економіки в школі. – 2008. – № 11/12. – С. 38-40.

Патріотичне й інтернаціональне виховання [Текст] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 272-273.

Печерська, Е. Національне виховання школярів засобами українського фольклору [Текст] / Е. Печерська // Рідна школа. – 2009. – № 1. – С. 23-27.

Пожарова, Л. Н. Музей в системе учебно-воспитательной работы по формированию нравственно-патриотических ценностей [Текст] / Л. Н. Пожарова // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 5. – С. 46-49.

Про стан та проблеми національно-громадянського виховання у вищих навчальних закладах України [Текст] : витяг з рішення Колегії МОУ № 14/6-8 від 28.10.98 р. / Л. Яременко // Соловей, М. І. Виховна робота у вищому навчальному закладі / М. І. Соловей, В. С. Демчук. – К., 2003. – С. 171-173.

Путилов, С. В. Идея нации и национальная идея: различие и взаимосвязи [Текст] / С. В. Путилов // Вестник Московского университета. Серия 12, Политические науки. – 2007. – № 4. – С. 63-67.

Радул, О. Шляхи залучення дитини в суспільні відносини у давніх слов'ян [Текст]: [VI–XII ст.] / О. Радул // Рідна школа. – 2007. – № 1. – С. 76-78.

Ревякіна, І. В. Захист проекту "Козацькому роду нема переводу" [Текст]: [національно-патріотичне виховання] / І. В. Ревякіна // Початкове навчання та виховання. – 2008. – № 19/21, липень. – С. 76-80.

Рогова, А. В. Национально-патриотическое воспитание в философско-педагогической мысли Русского Зарубежья (первая половина XX в.) [Текст] / А. В. Рогова // Педагогика. – 2009. – № 9. – С. 75-79.

Руденко, О. Система національного виховання [Текст]: шляхи та засоби реалізації / О. Руденко // Директор школи. – 2005. – № 20, травень. – С. 18-21.

Руденко, Ю. Козацька педагогіка: національні пріоритети українського козацтва [Текст] / Ю. Руденко // Освіта. – 2006. – № 31, 9–16 серпня. – С. 1.

Руденко, Ю. Фундатор теорії національного виховання [Текст]: [К. Д. Ушинський] / Ю. Руденко // Освіта України. – 2004. – 26 березня. – С. 7.

Русских, В. Г. Проблемы воспитания гражданина и патриота в России XIX века [Текст] / В. Г. Русских // Педагогика. – 2011. – № 3. – С. 87-96.

Селігей, П. Як українці говорять про свої думки та емоції [Текст] / П. Селігей // Українська мова та література. – 2005. – № 33, вересень. – С. 7-10.

Ступарик, Б. Національна ідея в працях українських педагогів 20–30-х рр. ХХ ст. [Текст] / Б. Ступарик // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 3. – С. 166-177.

Сутність національного виховання як цілісна система [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – С. 7-22.

Сутність національного виховання як цілісна система [Текст] // Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К. : Вища школа, 2005. – С. 7-22.

Тимошенко, О. Метод проектів як складова частина національно-патріотичного виховання [Текст] / О. Тимошенко // Директор школи. – 2008. – № 8, лютий. – С. 10-11.

Тихолоз, Н. "Хто ми є і яка наша дорога" [Текст] : основи національного виховання в родині Франків / Н. Тихолоз // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 5. – С. 82-91.

Туріщева, Л. Які ми? Етнопсихологічна характеристика українців [Текст] / Л. Туріщева // Історія та правознавство. – 2009. – № 2. – С. 2-4.

Хлистун, І. Національне виховання в родині української еліти [Текст] : [кінець ХІХ – початок ХХ ст.] / І. Хлистун // Рідна школа. – 2008. – № 11. – С. 71-74.

Чепурний, О. В. Не просто дитина, а особистість [Текст] : національно-патріотичне виховання, громадянське виховання, превентивне виховання та ін. / О. В. Чепурний // Позакласний час. – 2007. – № 8. – С. 36-41.

Черньонков, Я. О. Національні цінності в формуванні духовності особистості [Текст] / Я. О. Черньонков // Виховна робота в школі. – 2010. – № 9. – С. 2-4.

Чорна, К. Навчаємо любити Україну [Текст] : концептуально-програмні засади патріотичного виховання зростаючої особистості в умовах модернізаційних суспільних змін / К. Чорна // Освіта. – 2011. – № 33/34, 17–24 серпня. – С. 2-3.

Чорней, А. Д. Виховання національної свідомості учнів на уроках української словесності [Текст] / А. Д. Чорней // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2010. – № 31. – С. 5-8.

Шаварська, Н. Г. Естетичне виховання українською піснею як національна проблема [Текст] / Н. Г. Шаварська // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 2. – С. 66-68.

Шокало, О. Національна ідентичність і громадянська воля українського суспільства [Текст] : українська нація і національна ідея / О. Шокало // Освіта і управління. – 2009. – Т. 12, № 3/4. – С. 62-66.

Шрамко, О. Духовні засади національного виховання [Текст] / О. Шрамко // Рідна школа. – 2005. – № 8. – С. 36-39.

Шукевич, Ю. Виховання підлітків: національні особливості [Текст] / Ю. Шукевич // Завуч. – 2009. – № 26, вересень. – С. 13-14.

Щербань, П. Українська національна ідея і сучасні проблеми виховання учнівської та студентської молоді [Текст] / П. Щербань // Вища освіта України. – 2005. – № 4. – С. 62-67.

Ярема, Г. Боротьба за національне навчання і виховання є боротьбою за державність [Текст] / Г. Ярема, О. Ухач // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2010. – № 4. – С. 88-92.

Яцух, Ю. А. Колективний творчий проект "Тиждень козацької слави" [Текст] : [національно-патріотичне виховання] / Ю. А. Яцух // Початкове навчання та виховання. – 2008. – № 19/21, липень. – С. 81-90.

19. Громадянське виховання: спадщина і сучасність

Виховання громадянина, патріота, гуманіста [Текст] : науково-методичний посібник / упоряд. О. І. Пилипенко ; Інститут проблем виховання. – К. : Видавництво "ХІК", 2004. – 95 с.

Воспитание гражданина [Текст] / сост. О. С. Матвеева ; под ред. О. С. Гаманина, В. Ф. Матвеева. – М. : Просвещение, 1978. – 190 с. – (Б-ка для родителей).

Кобзар, Б. С. Громадськість і виховання [Текст] / Б. С. Кобзар. – К. : Радянська школа, 1973. – 134 с.

Красовицький, М. Ю. Громадськість і виховання [Текст] / М. Ю. Красовицький. – К. : Радянська школа, 1979. – 108 с. – (Педагогічна бібліотека).

Ліхневська, Т. А. Громадянське виховання учнівської молоді у середній школі США [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / Т. А. Ліхневська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2009. – 20 с.

Макаренко, А. С. Воспитание в советской школе [Текст] / А. С. Макаренко. – М. : Просвещение, 1966. – 255 с.

Макаренко, А. С. Воспитание гражданина [Текст] / А. С. Макаренко. – М. : Просвещение, 1968. – 373 с.

Макаренко, А. С. Лекции о воспитании детей [Текст] / А. С. Макаренко. – М. : Учпедгиз, 1947. – 103 с. – (Родителям о воспитании).

Макаренко, А. С. Лекции о воспитании детей [Текст] / А. С. Макаренко. – М. : Учпедгиз, 1952. – 95 с.

Макаренко, А. С. Лекції про виховання дітей [Текст] / А. С. Макаренко. – К. : Радянська школа, 1948. – 89 с.

Макаренко, А. С. Методика виховної роботи [Текст] / А. С. Макаренко. – К. : Рад. шк., 1990. – 366 с.

Макаренко, А. С. Методика організації виховного процесу [Текст] / А. С. Макаренко. – К. : Радянська школа, 1951. – 98 с.

Макаренко, А. С. Мысли о воспитании [Текст] / А. С. Макаренко // Семья и школа. – 1988. – № 2. – С. 16-17.

Макаренко, А. С. О воспитании в семье [Текст] : избранные пед. произведения / А. С. Макаренко. – М. : [Учпедгиз], 1955. – 319 с.

Макаренко, А. С. О воспитании молодёжи [Текст] : сборник избранных педагогических произведений / А. С. Макаренко. – М. : Трудрезервиздат, 1951. – 395 с.

Макаренко, А. С. Проблемы школьного советского воспитания [Текст] / А. С. Макаренко. – М. : Учпедгиз, 1963. – 140 с.

Рехтета, Л. О. Громадянське виховання учнів основної школи в позаурочній діяльності [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Л. О. Рехтета. – К., 2003. – 20 с.

Резник, А. В. Гражданское становление школьников [Текст] : из опыта работы учителя обществоведения Гайворонской СШ № 1, Кировская область / А. В. Резнюк. – М. : Педагогика, 1985. – 80 с.

Сухомлинский, В. А. Как воспитать настоящего человека [Текст] : советы воспитателям / В. А. Сухомлинский. – Мн. : Нар. асвета, 1978. – 288 с.

Сухомлинский, В. А. О воспитании [Текст] / В. А. Сухомлинский. – 3-е изд. – М. : Политиздат, 1975. – 270 с.

Сухомлинский, В. А. Рождение гражданина [Текст] / В. А. Сухомлинский ; пер. с укр. Н. Дангуловой. – 2-е изд. – [М.] : Молодая гвардия, 1971. – 336 с. : ил.

Абрамова, Т. Диалог как метод гражданского воспитания учащихся [Текст] / Т. Абрамова // Воспитание школьников. – 2007. – № 10. – С. 25-30.

Аверьянова, Г. Д. Формирование гражданской направленности личности в педагогическом наследии В. А. Сухомлинского [Текст] / Г. Д. Аверьянова, Д. С. Яковлева // Начальная школа. – 1984. – № 1. – С. 66-69.

Ананьян, Е. Загальнолюдська й національна свідомість гуманітарних предметів (література та історія) в навчально-виховному процесі вітчизняної гімназії (друга половина ХІХ – поч. ХХ ст.) [Текст] / Е. Ананьян // Рідна школа. – 2006. – № 11. – С. 30-32.

Антонець, М. Національне виховання за П. Лосюком [Текст] / М. Антонець // Директор школи. Україна. – 2009. – № 7/8. – С. 26-31.

Баранова, А. Правова культура вчителів – основа громадянського виховання учнів [Текст] / А. Баранова // Педагогічні науки : збірник наукових праць / [ред. кол.: М. О. Лазарев, А. В. Іванченко, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2006. – Ч. 2. – С. 149-155.

Быков, А. К. Социокультурные проблемы воспитания российской гражданственности и патриотизма в системе образования [Текст] / А. К. Быков // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 2. – С. 8-16.

Білозір, В. М. Розвиток ініціатив громадської освіти та соціально-педагогічні концепції [Текст] / В. М. Білозір // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка : тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 8-11.

Богуш, А. Взаємозалежність свободи і відповідальності: погляд В. О. Сухомлинського [Текст] / А. Богуш // Початкова школа. – 2005. – № 9. – С. 7-9.

Бойко, Г. Д. А. С. Макаренко о формировании сознания общественного долга [Текст] / Г. Д. Бойко // А. С. Макаренко – педагог и писатель : тезисы докладов и сообщений республиканской научной конференции "Педагогическое наследие А. С. Макаренко и современные проблемы коммунистического воспитания", посвященной 90-летию со дня рождения выдающегося педагога и писателя. – Сумы, 1978. – С. 20-21.

Бондар, Л. С. Громадянське виховання школярів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського [Текст] / Л. С. Бондар // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 3. – С. 5-10.

Борисова, З. Подвижница національного дошкільного виховання [Текст]: до 150-річчя від дня народження С. Русової / З. Борисова, М. Машовець // Дошкільне виховання. – 2006. – № 3. – С. 3-4.

Боришевський, М. Громадянське виховання як психолого-педагогічна проблема [Текст] / М. Боришевський // Педагогічна газета. – 2006. – № 9, вересень. – С. 6.

Васильківська, Н. Громадянське виховання особистості молодшого школяра засобами матеріалів Букваря [Текст] / Н. Васильківська // Початкова школа. – 2009. – № 1. – С. 13-15.

Ващенко, Т. Г. Формирование общественной активности школьников в свете педагогического опыта А. С. Макаренко [Текст] / Т. Г. Ващенко // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 88-89.

Висоцька, А. Вивчення практики організації громадянського виховання в молодших класах допоміжної школи-інтернату [Текст] / А. Висоцька // Дефектологія. – 2003. – № 3. – С. 28-31.

Вишневський, О. Громадянське виховання: благо чи небезпека? [Текст] // Освіта. – 2000. – 4 жовтня. – С. 3 ; 11 жовтня. – С. 4-5.

Вишневський, О. Ще раз про народження громадянина [Текст] національне і громадянське у сучасному українському вихованні // Освіта. – 2002. – 6–13 лютого. – С. 6-7.

Волченко, О. Реалізація системи громадянського виховання [Текст] / О. Волченко // Директор школи. Україна. – 2010. – № 6. – С. 56-60.

Гаврилычева, Г. Гражданское воспитание [Текст]: опыт и перспективы / Г. Гаврилычева // Воспитание школьников. – 2010. – № 3. – С. 3-11.

Галицька, І. Ц. Інноваційні технології громадянського виховання [Текст]: проект "Я" – Ми – Родина – Україна" / І. Ц. Галицька // Виховна робота в школі. – 2005. – № 5, травень. – С. 2-19.

Гаркуша, О. Учнівський проект як одна з форм реалізації задач громадянського виховання [Текст] / О. Гаркуша // Виховна робота в школі. – 2009. – № 4. – С. 17-20.

Гартман, Э. Личность и общество, инициатива и активность [Текст] : [изучение педагогического наследия В. А. Сухомлинского] / Э. Гартман // Советская педагогика. – 1998. – № 12. – С. 89-91.

Гликман, И. "Национальный проект", воспитание и наследие А. С. Макаренко [Текст] / И. Гликман // Народное образование. – 2006. – № 6. – С. 117-122.

Год Б. Ідеї громадянського гуманізму в педагогічній думці Італії другої половини XIV–XVI століть [Текст] / Б. Год // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка / [ред. кол.: В. К. Сидоренко, А. М. Бойко, М. В. Гриньова та ін.]. – Полтава : Техсервіс, 2007. – Вип. 2 (54). – С. 3-15. – (Педагогічні науки).

Голінченко, Л. Майбутній громадянин України [Текст] / Л. Голінченко // Директор школи. Україна. – 2010. – № 11. – С. 45-60.

Голубченко, В. Е. А. С. Макаренко о роли юнкорской деятельности в патриотическом воспитании молодежи [Текст] / В. Е. Голубченко // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвященной 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 44-45.

Горелова, Е. В. Гражданское и патриотическое воспитание младших школьников в летнем лагере "Агентство добрых дел" [Текст] / Е. В. Горелова // Воспитание школьников. – 2011. – № 3. – С. 54-57.

Гревцева, В. Громадянське виховання – через реалізацію суспільних проєктів [Текст] / В. Гревцева // Директор школи. – 2006. – № 5, лютий. – С. 22-24.

Гречанюк, І. К. Програма громадянського виховання учнів 1–4 класів загальноосвітньої школи [Текст] / І. К. Гречанюк // Бібліотечка вчителя початкової школи. – 2004. – № 6. – С. 1-6.

Громадянське виховання [Текст] : [із досвіду роботи гімназії № 2 м. Хмельницького] // Школа. – 2006. – № 8. – С. 69-74.

Губко, О. Т. Формування національної свідомості юнацтва у світлі ідей Софії Русової [Текст] / О. Т. Губко // Рідна школа. – 1992. – № 1. – С. 13-15.

Гуїн, Ф. С. Філософія у вихованні дітей як громадян світу [Текст] / Ф. С. Гуїн // Рідна школа. – 2001. – № 4. – С. 54-57.

Гуслев, В. А. Програма "Воспитай гражданина" [Текст] / В. А. Гуслев // Классный руководитель. – 2010. – № 8. – С. 10-15.

Дедюхин, А. М. В. А. Сухомлинский о патриотическом воспитании детей [Текст] / Л. Кузнецова // Начальная школа. – 1976. – № 10. – С. 21-22.

Дем'янюк, Т. Інноваційні технології громадянського виховання [Текст] / Т. Дем'янюк, Т. Умурзакова // Директор школи. – 2003. – № 9, березень. – С. 5-6 ; № 10, березень. – С. 10-12 ; № 14, квітень. – С. 15-16 ; № 15, квітень. – С. 14-16.

Дригайло, С. Школа громадського виховання [Текст] / С. Дригайло, В. Ніколаєва, З. Бочина // Освіта. – 2003. – 15–22 січня. – С. 4-5.

Єлагіна, Т. Форми та методи формування громадянських якостей особистості [Текст] / Т. Єлагіна // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 34-36.

Єфремова, Г. Л. Волонтерська діяльність як компонент професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів [Текст] / Г. Л. Єфремова // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка : тези доповідей педагогічних читань до 115-річчя з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 16-18.

Завалевський, Ю. Зміст, форми та методи громадянського виховання старшокласників у позаурочній діяльності [Текст] / Ю. Завалевський // Директор школи. Україна. – 2007. – № 9. – С. 23-30.

Іванченко, И. Национальное воспитание по И. А. Ильину [Текст] / И. Иванченко // Педагогика. – 2008. – № 8. – С. 77-83.

Іванчук, В. Формування громадянської культури учнівської та студентської молоді в процесі навчання [Текст] / В. Іванчук // Шлях освіти. – 2000. – № 2. – С. 28-31.

Івашковський, В. Створення належних педагогічних умов – визнана складова процесу виховання громадянина [Текст] / В. Івашковський // Рідна школа. – 2008. – № 9. – С. 36-39.

Ігнатенко, П. Громадянське виховання учнів в умовах українського державотворення [Текст] / П. Ігнатенко, Н. Косарева, І. Поплужний // Рідна школа. – 1996. – № 3. – С. 31-51.

Ігнатенко, П. Громадянське виховання: історичний аспект [Текст] / П. Ігнатенко, А. Крицька // Шлях освіти. – 1997. – № 1. – С. 38-43.

Інноваційні технології громадянського виховання учнівської молоді [Текст] // Позакласний час. – 2009. – № 1/2. – С. 15-17.

Кожуховська, А. Проблема формування національної свідомості в педагогічних поглядах Олександра Довженка [Текст] / А. Кожуховська // Освіта і управління. – 2006. – № 3/4. – С. 193-196.

Кожуховська, А. І. Від національного до загальнолюдського: національна гідність у педагогічних поглядах О. П. Довженка [Текст] / А. І. Кожуховська // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 130-140.

Козирський, В. Вона несла у світ національну ідею [Текст] : [150 років від дня народження Софії Русової] / В. Козирський, В. Шендеровський // Освіта. – 2006. – № 14/15, 5 квітня. – С. 11.

Комишанченко, В. Громадянське виховання [Текст] / В. Комишанченко // Директор школи. – 2008. – № 28, липень. – С. 15-18.

Концептуальні засади виховання громадянина [Текст] : витяг // Позакласний час. – 2009. – № 1/2. – С. 12-15.

Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Освіта України. – 2000. – 9 серпня. – С. 6 ; Шлях освіти. – № 3. – С. 7-12 ; Інформаційний збірник МОН України. – № 22. – С. 7-21.

Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності [Текст] // Дошкільне виховання. – 2003. – № 2. – С. 3-8.

Коробко, Г. І. Теоретичне обґрунтування важливості екологічного аспекту громадянського виховання школярів [Текст] / Г. І. Коробко // Хімія. – 2009. – № 23. – С. 8-14.

Коротаева, Е. Г. Воспитание гражданственности у школьников в условиях социального партнерства с муниципальной библиотекой [Текст] / Е. Г. Коротаева // Библиотековедение. – 2010. – № 2. – С. 16-20.

Косарева, Н. І. Виховання громадськості учнів на ідеях української державності [Текст] / Н. І. Косарева // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 130-136.

Кравченко, О. О. Погляди Пантелеймона Куліша на соціальне виховання [Текст] / О. О. Кравченко // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 2. – С. 141-149.

Крицька, Л. Громадянське виховання учнів у світлі Конституції України [Текст] / Л. Крицька // Рідна школа. – 1997. – № 3/4. – С. 29-33.

Кузнецова, Л. Проблема виховання громадянина в трудах В. А. Сухомлинського [Текст] / Л. Кузнецова // Начальная школа. – 1978. – № 11. – С. 71-77.

Кузнецова, Л. Проблема громадянського виховання в наслідки А. С. Макаренка [Текст] / Л. Кузнецова // Народное образование. – 1982. – № 4. – С. 81-84.

Кузь, В. Свобода і відповідальність учня у виховній системі В. О. Сухомлинського [Текст] / В. Кузь // Початкова школа. – 2005. – № 9. – С. 4-6.

Курбакова, Н. В. Використання педагогічного досвіду А. С. Макаренка щодо усунення негативного впливу громадської думки на формування освітніх компетентностей учнів сільської місцевості [Текст] / Н. В. Курбакова // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка : тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 23-25.

Кучинська, І. Виховні ідеї громадянськості в Україні у 1958–1985 рр. [Текст] / І. Кучинська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 1. – С. 51-54.

Кучинська, І. Громадянське виховання: минулий досвід і сучасні вимоги [Текст] / І. Кучинська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 5. – С. 40-41.

Кучинська, І. Громадянське виховання та його значення у сучасному виховному процесі [Текст] / І. Кучинська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 3, березень. – С. 26-27 ; Історія в середніх і вищих навчальних закладах України. – № 7/8. – С. 8-10.

Кучинська, І. Значення громадянського виховання у становленні особистості [Текст] / І. Кучинська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 6. – С. 27-29.

Кучинська, І. Основні шляхи розвитку громадянського виховання у 1905–1920 рр. [Текст] / І. Кучинська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 11. – С. 45-48.

Кучинська, І. О. Громадянське виховання в Україні в другій половині XIX–XX ст. [Текст] / І. О. Кучинська // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 1. – С. 128-132.

Кучинська, І. О. Мотиви розвитку громадянського виховання в Україні [Текст]: друга половина XIX–XX ст. / І. О. Кучинська // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 2. – С. 115-119.

Лазарев, Н. Е. А. С. Макаренко и проблемы формирования социальной активности будущего учителя [Текст] / Н. Е. Лазарев, Н. В. Палёха // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа: тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 231-232.

Ликов, В. Єдність національного та загальнолюдського в спадщині Василя Сухомлинського [Текст] / В. Ликов // Освіта і управління. – 2000 (2001). – Т. 4, № 3/4. – С. 145-152.

Лутовинов, В. И. Гражданско-патриотическое воспитание сегодня [Текст] / В. И. Лутовинов // Педагогика. – 2006. – № 5. – С. 52-59.

Макаренко, А. С. Мысли о воспитании [Текст] / А. С. Макаренко; [публ. подгот. Л. Легков] // Семья и школа. – 1988. – № 2. – С. 16-17.

Малько, А. Соціальне виховання Я. А. Коменського [Текст] / А. Малько // Рідна школа. – 2002. – № 8/9. – С. 70-73.

Мартинчук, Н. Щоб зродитися зерням України [Текст]: робота з громадянського виховання / Н. Мартинчук // Шкільний світ. – 2005. – № 12, березень. – С. 4-5.

Мельник, С. В. Громадянське виховання гімназистів [Текст] / С. В. Мельник, І. В. Голуб // Виховна робота в школі. – 2005. – № 11, листопад. – С. 37-38.

Метлик, И. В. Ценностное ядро гражданского воспитания школьников [Текст] / И. В. Метлик // Воспитание школьников. – 2011. – № 8. – С. 3-10.

Мунтян, О. І. Виховувати учнів як громадян [Текст] / О. І. Мунтян, О. О. Павелко // Радянська школа. – 1986. – № 11. – С. 40-44.

Мурзаков, С. Країна Мрії. Впровадження інноваційних проектів «Країна Мрії» та «Економічна гра Еврик» як складові реалізації шкільної програми громадянського виховання [Текст] / С. Мурзаков // Директор школи. – 2007. – № 43, листопад. – С. 3-6 ; № 44, листопад. – С. 9-12.

Невская, С. Взаимодействие гражданского и трудового воспитания в педагогике А. С. Макаренко [Текст] / С. Невская // Народное образование. – 2006. – № 6. – С. 172-178.

"Нема без кореня рослини, а людей без Батьківщини" [Текст] : творчий проект з виховання національної свідомості та громадянської культури школярів / керівник проекту Л. М. Шаповалова, педагог-організатор Часовоярської ЗОШ І–ІІІ ст. № 15, Донецька область // Позакласний час. – 2011. – № 3. – С. 3-84.

Новиков, А. Возможности сетевой технологии в гражданском воспитании школьников [Текст] / А. Новиков, А. Прутченков // Воспитание школьников. – 2008. – № 7. – С. 13-16.

Обухова, Г. Социальное воспитание в наследии В. Н. Шульгина [Текст] / Г. Обухова // Педагогика. – 1993. – № 3. – С. 72-78.

Омельченко, Ж. О. Формування загальнолюдських цінностей як метод виховання в працях видатних мислителів [Текст] / Ж. О. Омельченко // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 188-194.

Опанасенко, Н. Софія Русова про формування національної свідомості дитини у початковій школі [Текст] / Н. Опанасенко // Рідна школа. – 2000. – № 10. – С. 57-59.

Орлова, В. Громадянське виховання учнів в російській школі м. Києва [Текст] / В. Орлова // Обдарована дитина. – 2005. – № 4. – С. 22-24.

Павлова, Л. Виховуємо у грі [Текст] : [пошук шляхів громадянської освіти та виховання дітей як одна із сучасних, актуальних проблем педагогічної науки і практики] / Л. Павлова // Світ виховання. – 2007. – № 2. – С. 30-32.

Паламарчук, Л. Василь Сухомлинський про роль етнопедагогіки у вихованні підростаючого покоління [Текст] / Л. Паламарчук // Географія та основи економіки в школі. – 2008. – № 11/12. – С. 38-40.

Панок, В. Г. Классный коллектив как средство формирования социальной активности личности старшеклассника [Текст] / В. Г. Панок // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 90-91.

Пархоменко, Л. П. Громадянське виховання: теорія та досвід [Текст] / Л. П. Пархоменко // Виховна робота в школі. – 2008. – № 4. – С. 2-22.

Першукова, О. Громадянське виховання на уроках іноземної мови в школах європейських країн [Текст] / О. Першукова // Історія в школі. – 2005. – № 7/8. – С. 53-54.

Петрова, О. Форми громадянського виховання у школі [Текст] / О Петрова., Т Чистякова // Відкритий урок. – 2011. – № 10. – С. 26-28.

І

Печенко, І. Виховання для життя: соціалізація особистості в дитинстві у педагогіці Монтесорі [Текст] / І. Печенко // Рідна школа. – 2007. – № 9. – С. 78-80.

Пічуркіна-Шумейкіна, Л. Виховання громадянськості підростаючого покоління як умова формування громадянського суспільства [Текст] / Л. Пічуркіна-Шумейкіна // Рідна школа. – 2001. – № 4. – С. 6-10.

Пічуркіна-Шумейкіна, Л. Громадянське виховання підлітків як соціально-педагогічна проблема [Текст] / Л. Пічуркіна-Шумейкіна // Рідна школа. – 2000. – № 7. – С. 33-37.

Полищук, В. А. А. С. Макаренко о формировании общественно-политической активности школьников [Текст] / В. А. Полищук, Т. В. Тарасова // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 42-43.

Пономаренко, Л. Виховання громадянськості у молодших школярів [Текст] / Л. Пономаренко // Початкова школа. – 2001. – № 3. – С. 17-20.

Проект "Громадянин" – важлива форма громадянського виховання молоді [Текст] // Завуч. – 2009. – № 3, січень. – С. 5-11.

Радько, Н. М. А. С. Макаренко і виховання громадянина [Текст] / Н. М. Радько // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка : тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 55-57.

Радько, Н. М. Полікультурність як один із напрямків громадянського виховання [Текст] / Н. М. Радько // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр СумДПУ ім. А. С. Макаренка у 2006 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, А. В. Гончаренко та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – С. 211.

Радько, Н. М. Проблеми громадянськості в умовах вищої школи [Текст] / Н. М. Радько // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка у 2007 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2008. – С. 200.

Ржавський, О. Громадянином бути зобов'язаний! [Текст] / О. Ржавський // Віче. – 2001. – № 4. – С. 89-96.

Розенберг, А. Біля джерел громадянського виховання [Текст] / А. Розенберг // Рідна школа. – 2001. – № 4. – С. 52-54.

Романова, Л. М. Роль шкільного самоврядування у громадському вихованні учнів [Текст] / Л. М. Романова, Ю. А. Посмітна // Історія та правознавство. – 2005. – № 29, жовтень. – С. 11-13 ; № 11, листопад. – С. 30-33.

Руденко, Ю. Фундатор теорії національного виховання [Текст] : [К. Д. Ушинський] / Ю. Руденко // Освіта України. – 2004. – 26 березня. – С. 7.

Савотина, Н. Образование – ресурс консолидации гражданского общества [Текст] / Н. Савотина // Воспитание школьников. – 2003. – № 5. – С. 2-7.

Савотина, Н. А. Гражданское воспитание: традиции и современные требования [Текст] / Н. А. Савотина // Педагогика. – 2002. – № 4. – С. 39-44.

Сатановська, Л. Ідеї соціального виховання у педагогічній спадщині Станіслава Шацького та їхнє застосування у навчально-виховному процесі

аграрних закладів освіти [Текст] / Л. Сатановська // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 3. – С. 22-25.

Свереда, Б. Виховання громадянина засобами етнопедагогіки [Текст] / Б. Свереда // Директор школи. – 2007. – № 25/26, липень. – С. 39-51.

Селихова, Р. Воспитание гражданина [Текст] / Р. Селихова, Г. Ахметжанова // Воспитание школьников. – 2003. – № 1. – С. 2-9.

Семыкина, Е. Н. Гражданско-нравственное становление школьников в процессе воспитания [Текст] / Е. Н. Семыкина // Воспитание школьников. – 2011. – № 5. – С. 21-25.

Сигова, А. Гражданское воспитание студентов: проблемы и поиски [Текст]: [программа гражданского воспитания для высших учебных заведений] / А. Сигова // Післядипломна освіта в Україні. – 2008. – № 1. – С. 95-103.

Скоробагатська, О. І. Виховні цінності у педагогічній спадщині А. С. Макаренка [Текст] / О. І. Скоробагатська // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка: тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 63-66.

Слуднова, О. Молодежные и детские некоммерческие общественные объединения как фактор гражданского воспитания [Текст] / О. Слуднова // Воспитание школьников. – 2007. – № 10. – С. 39.

Ставицький, С. Професійна орієнтація учнів у контексті громадянського виховання [Текст] / С. Ставицький // Директор школи. – 2006. – № 43, листопад. – С. 22-25.

Ступарик, Б. Національна ідея в працях українських педагогів 20–30-х рр. ХХ ст. [Текст] / Б. Ступарик // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 3. – С. 166-177.

Ступарик, Б. Становлення ідеї національного виховання в українській педагогіці ХХ ст. [Текст] : Олександр Барвінський про мову викладання в освітніх закладах / Б. Ступарик, Б. Гречин // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 1. – С. 20-26.

Стурова, М. Макаренко и Франкл о ценностных ориентациях личности / М. Стурова // Педагогика. – 1993. – № 1. – С. 99-104.

Суховій, М. А. Кобзарське мистецтво як один з провідних факторів виховання національних цінностей у студентської молоді [Текст] / М. А. Суховій // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / [ред. кол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – № 3 (5). – С. 315-327.

.Сухомлинська, О. Громадянське виховання: спадщина і сучасність [Текст] / О. Сухомлинська // Управління освітою. – 2005. – № 24, грудень. – С. 3.

Тараненко, І. Г. Демократичні цінності у процесі становлення громадянина [Текст] / І. Г. Тараненко // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 150-155.

Тарелкин, Ю. П. Разработка А. С. Макаренко методологических проблем формирования социально активной личности [Текст] / Ю. П. Тарелкин // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 21-22.

Терещенко, Н. О. Я – українець, і цим пишаюсь [Текст] : досвід громадянського виховання / Н. О. Терещенко // Позакласний час. – 2009. – № 1/2. – С. 29-31.

Терещенко, О. Управління системою громадянського виховання [Текст] / О. Терещенко // Директор школи. Україна. – 2010. – № 5. – С. 44-57 ; № 7/8. – С. 23-32.

Терещенко, О. Л. Системний підхід до управління громадянським вихованням у загальноосвітньому навчальному закладі [Текст] / О. Л. Терещенко // Управління школою. – 2008. – № 22/24. – С. 50-54.

Тітова, А. Громадянське виховання як метод правової соціалізації учнів [Текст] / А. Тітова // Вісник Книжкової палати. – 2010. – № 2. – С. 46-47 ; № 8. – С. 15-17.

Трофимов, Г. Г. Военно-патриотическое воспитание в педагогической теории и практике А. С. Макаренко [Текст] / Г. Г. Трофимов // А. С. Макаренко – педагог и писатель : тезисы докладов и сообщений республиканской научной конференции "Педагогическое наследие А. С. Макаренко и современные проблемы коммунистического воспитания", посвященной 90-летию со дня рождения выдающегося педагога и писателя. – Сумы, 1978. – С. 73-75.

Филонов, Г. Н. Образование – ресурс консолидации гражданского общества [Текст] / Г. Н. Филонов // Педагогика. – 2004. – № 8. – С. 28-34.

Філіпчук, Н. О. Виховуємо нове покоління для розбудови України [Текст] / Н. О. Філіпчук // Обдарована дитина. – 2006. – № 2. – С. 11-16.

Фролов, А. А. Социальное воспитание и наследие А. С. Макаренко / А. А. Фролов // Педагогика. – 2002. – № 6. – С. 71-78.

Ходакова, Т. М. Єдність вимог школи й сім'ї у вихованні громадянина України ХХІ століття [Текст] / Т. М. Ходакова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2009. – № 6, червень. – С. 2-9.

Чепурний, О. В. Не просто дитина, а особистість [Текст] : національно-патріотичне виховання, громадянське виховання, превентивне виховання та ін. / О. В. Чепурний // Позакласний час. – 2007. – № 8. – С. 36-41.

Черкашенко, В. Громадянське виховання: проблеми, досвід [Текст] / В. Черкашенко // Завуч. – 2009. – № 34, грудень. – С. 27-29.

Чернышев, А. И. Использование идей А. С. Макаренко при разработке системы патриотического воспитания подростков-правонарушителей в условиях специальной школы [Текст] / А. И. Чернышев // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа : тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 68-69.

Чорна, К. І. Особистісно-орієнтовна система громадянського виховання учнів гімназії [Текст] / К. І. Чорна // Світ виховання. – 2006. – № 2. – С. 6-10 ; № 3. – С. 11-14.

Шабанов, В. П. Гражданская идентичность студенческой молодёжи как критерий её социализации [Текст] / В. П. Шабанов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 2. – С. 50-54.

Шкільні проекти – школа громадянського виховання [Текст] : [підбір статей] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 24-43.

Юзюк, В. Громадянське виховання на уроках рідної мови у 9 класі [Текст] / В. Юзюк // Дивослово. – 2007. – № 6. – С. 5-7.

20. Громадське виховання та управління у школах різного типу: системний підхід

Березина, В. Класний керівник – ключова фігура виховання юного громадянина [Текст] / В. Березина // Народне образование. – 2006. – № 4. – С. 221-226.

Васильківська, Н. Громадянське виховання особистості молодшого школяра засобами матеріалів Букваря [Текст] / Н. Васильківська // Початкова школа. – 2009. – № 1. – С. 13-15.

Висоцька, А. Вивчення практики організації громадянського виховання в молодших класах допоміжної школи-інтернату [Текст] / А. Висоцька // Дефектологія. – 2003. – № 3. – С. 28-31.

Гришина, И. В. Государственно-общественное управление образованием [Текст]: зарубежный опыт / И. В. Гришина, В. Н. Волков, Н. Ю. Коносова // Управління школою. – 2010. – № 27. – С. 26-30.

Єльнікова, Г. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління [Текст]: [в закладах системи середньої освіти] / Г. Єльнікова // Директор школи. – 2003. – № 40, жовтень. – С. 10-11.

Задніпряний, Г. Системний підхід до моделювання державно-громадського управління в загальноосвітніх школах [Текст] / Г. Задніпряний // Сучасна школа України. – 2009. – № 8, серпень. – С. 12-16.

Кірова, О. Урок курсу «Громадянська освіта» у 3 класі [Текст] / О. Кірова // Початкова школа. – 2011. – № 4. – С. 25-26; № 5. – С. 25-27.

Клокун, О. Школа – осередок розвитку громади [Текст] / О. Клокун, Л. Корякіна // Директор школи. – 2009. – № 27, липень. – С. 17-24.

Кривенко, В. Державно-громадянське управління закладом освіти [Текст] / В. Кривенко // Сучасна школа України. – 2009. – № 5, травень. – С. 40-42.

Мельник, С. В. Громадянське виховання гімназистів [Текст] / С. В. Мельник, І. В. Голуб // Виховна робота в школі. – 2005. – № 11, листопад. – С. 37-38.

Меморандум Всеукраїнського форуму «Приватна школа як засіб розвитку громадянського суспільства» [Текст] // Завуч. – 2008. – № 13, травень. – С. 5-8.

Молчанова, А. Громадянську освіту – учням професійно-технічних училищ [Текст] / А. Молчанова, Л. Сергєєва // Освіта України. – 2001. – 9 листопада. – С. 7.

Оржехівський, В. Громадянська освіта в Російській Федерації [Текст] / В. Оржехівський // Шкільний світ. – 2001. – № 33, вересень. – С. 3.

Первова, М. Зразок підготовки та проведення педагогічної ради "Громадянська освіта як засіб виховання компетентної особистості" [Текст] / М. Первова // Англійська мова та література. – 2007. – № 2. – С. 6-7.

Петрова, О. Форми громадянського виховання у школі [Текст] / О Петрова, Т. Чистякова // Відкритий урок. – 2011. – № 10. – С. 26-28.

План развития страны: образование гражданского общества [Текст] : концепция партии "Віче України" по реформированию дошкольного и школьного образования / Е. Медреш // Директор школи. – 2006. – № 6, лютий. – (Вкладка).

Пономаренко, Л. Виховання громадянськості у молодших школярів [Текст] / Л. Пономаренко // Початкова школа. – 2001. – № 3. – С. 17-20.

Пшенична, С. Школа соціального партнерства [Текст] / С. Пшенична // Директор школи. – 2009. – № 41, листопад. – С. 22-25 ; № 42, листопад. – С. 8-11.

Роль образования в формировании гражданского общества [Текст] : "Круглый стол" // Педагогика. – 2007. – № 3. – С. 42-70.

Савельева, М. Современная гражданская школа: зарубежный опыт [Текст] / М. Савельева // Народное образование. – 2008. – № 5. – С. 150-156.

Сікорський, П. Шляхи переходу від державної до державно-громадської і громадсько-державної форм управління освітою [Текст] / П. Сікорський // Освіта. – 2003. – 10 грудня. – С. 4.

Спецкурс "Громадське управління школою" [Текст] : [ряд статей] // Підручник для директора. – 2010. – № 7/8. – С. 2-15.

Степаненко, С. Громадянська освіта в середній школі [Текст] : моє бачення розв'язання проблеми / С. Степаненко // Директор школи. – 2002. – № 7, лютий. – С. 10-11.

Сухомлинська, О. Ідеї громадянськості й школа в Україні [Текст] / О. Сухомлинська // Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 20-25.

Терещенко, О. Управління системою громадянського виховання [Текст] / О. Терещенко // Директор школи. Україна. – 2010. – № 7/8. – С. 23-32.

Терещенко, О. Л. Системний підхід до управління громадянським вихованням у загальноосвітньому навчальному закладі [Текст] / О. Л. Терещенко // Управління школою. – 2008. – № 22/24. – С. 50-54.

Українець, Н. Школа – соціально-культурний центр громади [Текст] / Н. Українець // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 19-23.

Учитель і суспільство [Текст]: [людина і суспільство] // Кузьмінський, А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – С. 13-15.

Ходакова, Т. М. Єдність вимог школи й сім'ї у вихованні громадянина України ХХІ століття [Текст] / Т. М. Ходакова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2009. – № 6, червень. – С. 2-9.

Чорна, К. І. Особистісно-орієнтовна система громадянського виховання учнів гімназії [Текст] / К. І. Чорна // Світ виховання. – 2006. – № 2. – С. 6-10 ; № 3. – С. 11-14.

Шабанов, В. П. Упровадження форм і методів громадянської соціалізації студентів коледжу в позанавчальній діяльності [Текст] : соціальна педагогіка і соціалізація особистості / В. П. Шабанов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 27-31.

Шамич, О. Роль педагогічного керівництва в процесі формування громадської активності молодших підлітків у дитячих спортивних об'єднаннях за місцем проживання [Текст] / О. Шамич // Фізичне виховання в школі. – 2011. – № 1. – С. 41-46.

Школа як осередок розвитку громади [Текст] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – (Спецвипуск).

Шкільні проекти – школа громадянського виховання [Текст] : [підбір статей] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 24-43.

Юзюк, В. Громадянське виховання на уроках рідної мови у 9 класі [Текст] / В. Юзюк // Дивослово. – 2007. – № 6. – С. 5-7.

Яременко, М. Державно-громадське управління навчальним закладом [Текст] / М. Яременко // Директор школи. Україна. – 2006. – № 11. – С. 40-45.

Яременко, М. Державно-громадське управління навчальним закладом як засіб демократизації навчально-виховного процесу [Текст] / М. Яременко // Післядипломна освіта в Україні. – 2005. – № 2. – С. 79-82.

Ястребова, В. Я. Школа майбутнього – школа громадсько-орієнтованої освіти [Текст] / В. Я. Ястребова, Л. К. Овдієнко // Світ виховання. – 2011. – № 1. – С. 43-50.

20.1 Школи громадянської активності (ГАН)

Волонтерство та громадсько-активні школи [Текст] // Завуч. – 2008. – № 21. – С. 10-11.

Ворон, М. Готовність і здатність служити людям [Текст] : [волонтерство – невід'ємна частина діяльності громадсько-активної школи та соціалізації дитини] / М. Ворон, Ю. Найда // Управління освітою. – 2007. – № 10, травень. – С. 10-11.

Добриднева, О. Організаційно-методичні засади створення ГАН [Текст] / О. Добриднева // Завуч. – 2009. – № 13, травень. – С. 18-25.

Дригайло, С. Школа громадського виховання [Текст] / С. Дригайло, В. Ніколаєва, З. Бочина // Освіта. – 2003. – 15–22 січня. – С. 4-5.

Зоц, В. ГАН – оптимістична перспектива для громади [Текст] / В. Зоц // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 3.

Із досвіду роботи громадсько-активних шкіл ГАН [Текст] : [підбір статей] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 13-23.

Клокун, О. Школа – осередок розвитку громади [Текст] : [ГАН] / О. Клокун, Л. Корякіна // Директор школи. – 2009. – № 27, липень. – С. 17-24.

Міжнародні стандарти якості ГАН [Текст] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 12-13.

Перуш, Н. Супровід та підтримка обдарованих школярів у громадсько-активній школі [Текст] : [ГАН] / Н. Перуш // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – № 3. – С. 66-77.

Присяжнюк, Н. Бродівська гімназія ім. І. Труша як громадсько-активна школа [Текст] / Н. Присяжнюк // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 13-18.

Самі вирішили, самі зробили, самі відповідаємо [Текст] : школа громадського виховання // Освіта. – 2003. – 12–19 листопада. – С. 8-9.

Сприяння реалізації програм та ініціатив ГАН [Текст] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 12.

Школа громадянського становлення [Текст] : Олександрівська СЗШ І–ІІІ ст., Тростянецький район, Вінницька область // Директор школи. – 2007. – № 41, листопад. – (Спецвипуск).

Яременко, Н. Школа громадської активності [Текст] : [інформація про сценарій та основні етапи роботи] / Н. Яременко // Шкільний світ. – 2008. – № 42, листопад. – С. 7-8. – (Поч. №№ 14, 19, 34, 38, 39).

21. Організаційно-педагогічний супровід управління процесом громадянського виховання студентів вищого навчального закладу

Козлова, О. Г. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді [Текст] : навчально-методичний посібник / О. Г. Козлова, Т. В. Гребеник ; МОН України, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, Політехнічний технікум Конотопського інституту СумДУ. – Суми : Університетська книга, 2010. – 190 с.

Антонова, Е. С. Особенности терминологического употребления российскими и французскими учеными понятий, связанных с "гражданским воспитанием" [Текст] / Е. С. Антонова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 1. – С. 88-92.

Антюшин, С. С. Влияние гуманитарного знания на гражданское становление личности в процессе обучения в вузе [Текст] / С. С. Антюшин // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 2. – С. 16-21.

Грищенко, Н. А. Технологія формування просоціальних особистісних смислів студентської молоді у виховному процесі ВНЗ [Текст] / Н. А. Грищенко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – № 2. – С. 21-25.

Іванчук, В. Формування громадянської культури учнівської та студентської молоді в процесі навчання [Текст] / В. Іванчук // Шлях освіти. – 2000. – № 2. – С. 28-31.

Ілляшов, Г. Структурно-функціональний аналіз політичної духовності [Текст] / Г. Ілляшов // Вища освіта України. – 2010. – № 4. – С. 87-95.

Киричук, О. І. Роль громадсько-політичної практики студентів у професійному ставленні майбутнього вчителя [Текст] / О. І. Киричук, Л. О. Чулкова // Радянська школа. – 1982. – № 7. – С. 85-88.

Органи громадського самоврядування в інституціях вищої освіти [Текст] // Вища освіта в Україні. – К. : Знання, 2005. – С. 235-237.

Організаційно-педагогічний супровід керівництва громадянським вихованням студентів вищого навчального закладу [Текст] // Козлова, О. Г. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді : навчально-методичний посібник / О. Г. Козлова, Т. В. Гребеник ; МОН України, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, Політехнічний технікум Конотопського інституту СумДУ. – Суми : Університетська книга, 2010. – Розділ 2. – С. 82-186.

Про стан та проблеми національно-громадянського виховання у вищих навчальних закладах України [Текст] : витяг з рішення Колегії МОУ № 14/6-8 від 28.10.98 р. / Л. Яременко // Соловей, М. І. Виховна робота у вищому навчальному закладі / М. І. Соловей, В. С. Демчук. – К., 2003. – С. 171-173.

Прокоф'єва, Л. Б. Деякі аспекти громадянського виховання студентської молоді у вітчизняних університетах ХІХ – поч. ХХ століття / Л. Б. Прокоф'єва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка ; [ред. кол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – № 3 (5). – С. 48-60.

Радько, Н. М. Проблеми громадянськості в умовах вищої школи [Текст] / Н. М. Радько // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка у 2007 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, В. С. Бугрій та ін.]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2008. – С. 200.

Сигова, А. Гражданское воспитание студентов: проблемы и поиски [Текст]: [программа гражданского воспитания для высших учебных заведений] / А. Сигова // Післядипломна освіта в Україні. – 2008. – № 1. – С. 95-103.

Суховій, М. А. Кобзарське мистецтво як один з провідних факторів виховання національних цінностей у студентській молоді [Текст] / М. А. Суховій // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / [ред. кол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – № 3 (5). – С. 315-327.

Теоретичні основи процесу формування громадянської вихованості студентів вищої школи [Текст] // Козлова, О. Г. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді : навчально-методичний посібник / О. Г. Козлова, Т. В. Гребеник ; МОН України, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, Політехнічний технікум Конотопського інституту СумДУ. – Суми : Університетська книга, 2010. – Розділ 1. – С. 9-81.

Шабанов, В. П. Гражданская идентичность студенческой молодёжи как критерий её социализации [Текст] / В. П. Шабанов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 2. – С. 50-54.

Шамес, Л. Основы гражданской образовательной андрагонии в системе дополнительного образования [Текст] / Л. Шамес // Новые знания. – 2003. – № 3. – С. 15-17.

Штика, Н. О. До питання розробки критеріїв готовності майбутніх соціальних педагогів до діяльності в громадянських організаціях / Н. О. Штика // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка ; [ред. кол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – № 3 (5). – С. 351-367.

Яременко, Л. Фінансування як функція управління вищою освітою [Текст] / Л. Яременко // Рідна школа. – 2010. – № 12. – С. 33-36.

22. Самоврядування у громадянському вихованні молоді

Базидевич, В. Студентське самоврядування – ознака демократії [Текст] / В. Базидевич, М. Поночовний // Освіта. – 1996. – 31 січня. – С. 3.

Взаємодія з органами місцевого самоврядування і громадськістю [Текст] / І. Клещукова // Рідна школа. – 2008. – № 28, липень. – С. 17.

Ізбедська, В. Студентське самоврядування як чинник формування самосвідомості молоді [Текст] / В. Ізбедська // Рідна школа. – 2000. – № 11. – С. 26-29.

Князева, Т. С. Новое о деятельности органов самоуправления в практике А. С. Макаренко [Текст] / Т. С. Князева // Советская педагогика. – 1981. – № 3. – С. 102-106.

Ковтенюк, А. Про громадянську освіту та місце в ній самоврядування [Текст] / А. Ковтенюк // Директор школи. – 2002. – № 18, травень. – С. 6-7.

Курзанова, Н. И. Источник творчества [Текст] : [о творческом использовании идей А. С. Макаренко в развитии школьного самоуправления] [Текст] / Н. И. Курзанова // Советская педагогика. – 1988. – № 8. – С. 51-55.

Курило, В. С. Проблеми студентського самоврядування у вимірі соціальної педагогіки [Текст] : [соціальна педагогіка і соціалізація особистості у вимірі Болонського процесу] / В. С. Курило, С. В. Савченко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 4-10.

Лебединцев, Б. В. Самоуправление в учебно-воспитательном процессе: идеи А. Макаренко в XXI веке [Текст] / Б. В. Лебединцев // Воспитание школьников. – 2011. – № 3. – С. 20-29.

Мосияшенко, В. А. Вопросы самоуправления в опыте и педагогическом наследии А. С. Макаренко [Текст] / В. А. Мосияшенко // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа: тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 94-95.

Общественные организации и студенческое самоуправление [Текст] / Т. И. Беленко [et al.] // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа: тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 100-101.

Органи громадського самоврядування в інституціях вищої освіти [Текст] // Вища освіта в Україні. – К. : Знання, 2005. – С. 235-237.

Органи студентського самоврядування у вищому закладі освіти // Виховна робота зі студентською молоддю [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. Т. Ю. Осипової. – Одеса : Фенікс, 2006. – § 30. – С. 246-252.

Потова, К. Студентське самоврядування як умова соціалізації молоді [Текст] / К. Потова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 2. – С. 42-45.

Прутченков, А. Деловая игра "ТОС, или Территориальное общественное самоуправление" в летнем лагере [Текст] / А. Прутченков // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 142-147.

Романова, Л. М. Роль шкільного самоврядування у громадському вихованні учнів [Текст] / Л. М. Романова, Ю. А. Посмітна // Історія та правознавство. – 2005. – № 29, жовтень. – С. 11-13 ; Виховна робота в школі. – № 11, листопад. – С. 30-33.

Сбруева, А. А. Развитие макаренковских идей самоуправления детского коллектива в современной школе ГДР [Текст] / А. А. Сбруева // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа: тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 96-97.

Сбруева, А. А. Самосвідомість та самоуправління як фактори світоглядного становлення особистості [Текст] / А. А. Сбруева // Теоретичні та методичні засади соціально-педагогічної підготовки вчителя : збірник наукових праць / А. А. Сбруева. – Київ ; Житомир, 1999. – С. 73-78.

Україна. Про асоціації органів місцевого самоуправління [Текст] : закон від 16.04.09 р., № 1275-VI / Україна // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – С. 1444-1453.

Україна. Про студентське самоврядування в Україні [Текст] : закон / Україна // Позакласний час. – 2007. – № 10. – С. 67-74.

Українська Студентська Спілка: нова тактика [Текст] : програма // Освіта. – 1993. – 5 листопада.

Фиофанова, О. Школьное самоуправление и социальное взросление подростков [Текст] / О. Фиофанова // Воспитание школьников. – 2008. – № 7. – С. 9-12.

Хекало, М. А. Педагогические идеи А. С. Макаренко и вопросы студенческого самоуправления [Текст] / М. А. Хекало, Р. И. Цыба // Творческое наследие А. С. Макаренко и современная школа: тезисы докладов и сообщений на Республиканской научно-практической конференции, посвящённой 100-летию со дня рождения А. С. Макаренко. – Сумы, 1988. – С. 98-99.

Шаповалова, Н. Деятельность актива ученического самоуправления как управленческой команды [Текст] / Н. Шаповалова // Воспитание школьников. – 2007. – № 8. – С. 9-11.

Шаповалова, Н. Обучение команды актива ученического самоуправления [Текст] / Н. Шаповалова // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 148-156.

Шаповалова, Н. Педагогическое сопровождение деятельности команды актива ученического самоуправления [Текст] / Н. Шаповалова // Народное образование. – 2008. – № 5. – С. 225-230.

23. Екологічний аспект громадянського виховання

Іващенко, С. Екологічна культура в контексті національного виховання [Текст] / С. Іващенко // Освіта і управління. – 1999 (2001). – Т. 3, № 4. – С. 107-115.

Коробко, Г. І. Теоретичне обґрунтування важливості екологічного аспекту громадянського виховання школярів [Текст] / Г. І. Коробко // Хімія. – 2009. – № 23. – С. 8-14.

Крамаренко, Л. Формування національної самосвідомості засобами природничо-натуралістичного виховання [Текст] / Л. Крамаренко // Рідна школа. – 2000. – № 6. – С. 48-51.

Мирна, Л. Екологічна освіта як перший крок на шляху до збалансованого розвитку природи та суспільства [Текст] / Л. Мирна // Хімія. Біологія. – 2001. – № 40/42. – С. 1-4.

Рябчук, Т. Виховання екологічно свідомої особистості [Текст] / Т. Рябчук, Н. Івченко // Директор школи. – 2006. – № 9, березень. – С. 17-19.

Терещенко, Н. О. Україна – наш дім. Хай чисто буде в нім [Текст]: досвід громадянського [та екологічного] виховання / Н. О. Терещенко // Позакласний час. – 2009. – № 1/2. – С. 32-33.

Ульянец, Н. Екологічна освіта як перший крок на шляху до збалансованого розвитку природи та суспільства [Текст] / Н. Ульянец // Хімія. Біологія. – 2001. – № 17, березень. – С. 8.

Федоровська, О. Громадський контроль в галузі охорони довкілля: питання правничої лінгвістики [Текст] / О. Федоровська // Право України. – 2006. – № 2. – С. 113-116.

Щербань, П. Формування національної самосвідомості засобами природничо-екологічного виховання [Текст] / П. Щербань // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С. 24-26.

24. Громадянське становлення у процесі виховної діяльності та позанавчальній роботі

Горелова, Е. В. Гражданское и патриотическое воспитание младших школьников в летнем лагере "Агентство добрых дел" [Текст] / Е. В. Горелова // Воспитание школьников. – 2011. – № 3. – С. 54-57.

Завалевський, Ю. Громадянське становлення учнів у процесі виховної діяльності [Текст] / Ю. Завалевський // Рідна школа. – 2003. – № 6. – С. 17-19.

Завалевський, Ю. Зміст, форми та методи громадянського виховання старшокласників у позаурочній діяльності [Текст] / Ю. Завалевський // Директор школи. Україна. – 2007. – № 9. – С. 23-30.

Касимова, Т. А. Воспитание патриотизма и гражданственности молодежи в учреждении дополнительного образования [Текст]: Дворец творчества детей и молодёжи / Т. А. Касимова // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 5. – С. 18-20.

Кончиц, І. Табір – школа соціалізації особистості [Текст] / І. Кончиц // Завуч. – 2008. – № 10, квітень. – С. 19-22.

Кравченко, О. Виховуємо соціальну компетентність [Текст]: [на прикладі пластового гуртка] / О. Кравченко // Шкільний світ. – 2006. – № 17, травень. – С. 5-6.

Печуркіна-Шумейко, Л. Формування громадянськості підлітків засобами соціально-культурної діяльності [Текст] / Л. Печуркіна-Шумейко // Рідна школа. – 2002. – № 4. – С. 27-30.

Полехина, М. Дворовые отряды – путь к социализации трудных подростков [Текст] / М. Полехина // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 183-188.

Рижанова, А. О. Сучасна соціалізація студентської молоді в позанавчальній діяльності [Текст] / А. О. Рижанова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 4. – С. 27-34.

Семыкина, Е. Н. Гражданско-нравственное становление школьников в процессе воспитания [Текст] / Е. Н. Семыкина // Воспитание школьников. – 2011. – № 5. – С. 21-25.

Филонов, Г. Н. Образование – ресурс консолидации гражданского общества [Текст] / Г. Н. Филонов // Педагогика. – 2004. – № 8. – С. 28-34.

Шабанов, В. П. Упровадження форм і методів громадянської соціалізації студентів коледжу в позанавчальній діяльності [Текст] / В. П. Шабанов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 27-31.

Шамич, О. Роль педагогічного керівництва в процесі формування громадської активності молодших підлітків у дитячих спортивних об'єднаннях за місцем проживання [Текст] / О. Шамич // Фізичне виховання в школі. – 2011. – № 1. – С. 41-46.

25. Музейна педагогіка як засіб громадянського виховання

Ванслова, Е. Музей как открытая педагогическая система [Текст] / Е. Ванслова // Воспитание школьников. – 2000. – № 5. – С. 4-7.

Гогиберидзе, Г. М. Формирование музейной педагогики [Текст] / Г. М. Гогиберидзе, М. Г. Чесняк // Преподавание истории в школе. – 2007. – № 8. – С. 3-5.

Ласкій, І. Курс "Музейна педагогіка": особливості взаємодії школи й музею [Текст] / І. Ласкій // Мистецтво та освіта. – 2009. – № 3. – С. 27-30.

Ласкій, І. Особливості взаємодії школи і музею у процесі впровадження курсу "Музейна педагогіка" [Текст] / І. Ласкій // Педагогічна думка. – 2007. – № 3. – С. 54-57.

Любарова, В. Музейна педагогіка: можливості і перспектива [Текст] / В. Любарова // Дошкільне виховання. – 2009. – № 5. – С. 2-4.

Макеева, И. А. Музей как средство гражданского воспитания детей-сирот [Текст] : из опыта работы / И. А. Макеева // Воспитание школьников. – 2011. – № 5. – С. 38-40.

Морозова, И. А. Музейная педагогика в Сети [Текст] / И. А. Морозова // Преподавание истории в школе. – 2007. – № 8. – С. 22-25.

Нагорский, Н. В. Музей как открытая педагогическая система [Текст] / Н. В. Нагорский // Педагогика. – 2005. – № 4. – С. 27-34.

Нагорский, Н. В. Музейная педагогика и музейно-педагогическое пространство [Текст] / Н. В. Нагорский // Педагогика. – 2005. – № 5. – С. 3-12.

Овдієнко, Л. Музейна педагогіка як засіб громадянського виховання учнів [Текст] / Л. Овдієнко // Завуч. – 2009. – № 14, травень. – С. 12-13.

Пожарова, Л. Н. Музей в системе учебно-воспитательной работы по формированию нравственно-патриотических ценностей [Текст] / Л. Н. Пожарова // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 5. – С. 46-49.

Снагощенко, В. В. Використання культурно-просвітнього потенціалу музею педагогічного вищого навчального закладу у підготовці майбутніх фахівців [Текст] / В. В. Снагощенко // Педагогічні науки : збірник наукових праць / [ред. кол.: М. О. Лазарев, А. В. Іванченко, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2006. – Ч. 2. – С. 288-295.

Снагощенко, В. В. Розвиток музейно-педагогічних компетентностей студентів педагогічних ВНЗ [Текст] / В. В. Снагощенко // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр СумДПУ ім. А. С. Макаренка у 2006 р. / [ред. кол.: Н. І. Кириленко, О. В. Багацька, А. В. Гончаренко та ін.]. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – С. 67-68.

Черниш, П. Курс "Музейна педагогіка": особливості взаємодії школи й музею [Текст] / П. Черниш // Рідна школа. – 1996. – № 10. – С. 37-41.

26. Бібліотека та її роль у розвитку громадянського суспільства

Бабій, Л. Наукова бібліотека в сучасному суспільстві [Текст]: [про Івано-Франківську ОУНБ ім. І. Франка] / Л. Бабій // Бібліотечна планета. – 2009. – № 3. – С. 21-22.

Бейліс, Л. Бібліотека як середовище соціально-комунікативної системи [Текст] / Л. Бейліс // Бібліотечна планета. – 2008. – № 2. – С. 6-8.

Давидова, І. Бібліотека як складова інформаційної інфраструктури держави [Текст] / І. Давидова // Вісник Книжкової палати. – 2005. – № 6. – С. 19-22.

Каспарова, Н. Н. Международная каталогизация в XXI веке: стартуют [Текст] / Н. Н. Каспарова // Библиотекосведение. – 2004. – № 1. – С. 46-49.

Коротаева, Е. Г. Воспитание гражданственности у школьников в условиях социального партнерства с муниципальной библиотекой [Текст] / Е. Г. Коротаева // Библиотекосведение. – 2010. – № 2. – С. 16-20.

Пашкова, В. Роль бібліотек у розвитку громадянського суспільства [Текст] / В. Пашкова // Бібліотечний форум України. – 2006. – № 1. – С. 14-16.

Рибачук, Н. Інформування громадян регіону про Європейський Союз та європейську інтеграцію як аспект інформаційної діяльності публічної бібліотеки [Текст] / Н. Рибачук // Бібліотечний форум України. – 2007. – № 3. – С. 31-34.

Розколупа, Н. Окремі питання організації роботи бібліотеки-клубу і бібліотеки-музею [Текст] / Н. Розколупа // Бібліотечна планета. – 2009. – № 3. – С. 23-25.

Саричева, М. Бібліотека і громадські організації: грані співпраці [Текст] / М. Саричева // Бібліотечний форум України. – 2007. – № 2. – С. 24-26.

27. Громадянські та сімейні цінності: орієнтація у становленні особистості громадянина української держави

Андрущенко, В. Характер особистості: гармонія національних і загальнолюдських цінностей [Текст] / В. Андрущенко, Ю. Руденко // Освіта. – 2008. – № 53, 24–31 грудня. – С. 10-11 ; Вища освіта України. – 2009. – № 2. – С. 5-12.

Ашибекова, З. Н. Цінності сімейного виховання народів Дагестана [Текст] / З. Н. Ашибекова, Б. Ш. Алиева // Педагогіка. – 2009. – № 6. – С. 49-52.

Беглова, Т. Цінності людей и закони общества [Текст] : (урок-тренінг для восьмикласників) / Т. Беглова // Школьный психолог. – 2002. – № 32, август. – С. 8-9.

Бех, І. Формування у дитини почуття цінності іншої людини в країнах Європи [Текст] / І. Бех // Педагогіка толерантності. – 2001. – № 2. – С. 16-23.

Бех, І. Ціннісна сфера сучасної людини в контексті пріоритетів виховного процесу [Текст] / І. Бех // Шлях освіти. – 2010. – № 4. – С. 8-9.

Бех, І. Ціннісні наголоси у сучасному вихованні [Текст] / І. Бех // Світ виховання. – 2007. – № 5. – С. 9-12.

Борищевський, М. Й. Духовні цінності в становленні особистості – громадянина [Текст] / М. Й. Борищевський // Педагогіка ці психологія. – 1997. – № 1. – С. 144-150.

Дьяур, Г. Духовні цінності як характерні індикатори особистості [Текст] / Г. Дьяур // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 24-26.

Измайлова, Д. Нравственные смыслы гражданского образования [Текст] / Д. Измайлова // Народное образование. – 2007. – № 5. – С. 206-209.

Ізбедська, В. Ціннісні орієнтації особистості в контексті духовного світу студентства [Текст] / В. Ізбедська // Рідна школа. – 2002. – № 4. – С. 17-19.

Караковский, В. Общечеловеческие ценности – основа целостного учебно-воспитательного процесса [Текст] / В. Караковский // Воспитание школьников. – 1993. – № 3. – С. 2-6.

Кодекс цінностей сучасного виховання за (О. Вишневським) [Текст] / О. Т. Губко // Соловей, М. І. Виховна робота у вищому навчальному закладі / М. І. Соловей, В. С. Домчук. – К., 2003. – С. 224-227.

Корецька, А. Духовність особи в умовах трансформації українського суспільства [Текст] : історико-теоретичний аспект / А. Корецька // Вища освіта України. – 2002. – № 4. – С. 108-114.

Кострюков, С. Загальнолюдські та національні культурні цінності: проблеми єдності [Текст] / С. Кострюков // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 75-83.

Кофанова, Е. Гражданские ценности как фактор образования [Текст] : [о задачах гражданского образования] / Е. Кофанова // Новые знания. – 2006. – № 2. – С. 11-13.

Крицька, Л. В. Громадянські ціннісні орієнтації учнівської молоді [Текст] / Л. В. Крицька // Педагогіка та психологія. – 1997. – № 1. – С. 155-160.

Матвієнко, І. Формування ціннісних орієнтацій учнів на уроках правознавства [Текст] / І. Матвієнко // Історія в школах України. – 2009. – № 3. – С. 17-21.

Михайлова, С. Духовні виміри людини [Текст]: [11 клас] / С. Михайлова, Р. Волошена // Зарубіжна література. – 2008. – № 14/15, квітень. – С. 6-10.

Низовских, Н. А. Жизненные принципы и ценностные ориентации студенческих групп [Текст] / Н. А. Низовских // Вопросы психологии. – 2008. – № 5. – С. 73-82.

Омельченко, Ж. О. Формування загальнолюдських цінностей як метод виховання в працях видатних мислителів [Текст] / Ж. О. Омельченко // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3. – С. 188-194.

Павліченко, А. Ціннісні орієнтації у системі становлення особистості [Текст] / А. Павліченко // Психологія і суспільство. – 2005. – № 4. – С. 98-120.

Пенькова, О. Роль сімейних ціннісних орієнтацій у становленні громадянина [Текст] / О. Пенькова // Психолог. – 2006. – № 37, жовтень. – С. 22-24.

Плахотнік, О. Виховання ціннісних орієнтацій на природно-охоронних традиціях українського народу [Текст] / О. Плахотнік // Географія та основи економіки в школі. – 2007. – № 2. – С. 47-49.

Постовий, В. Г. Ціннісні орієнтації української сім'ї [Текст] : історико-педагогічний аспект / В. Г. Постовий // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 185-191.

Праздникова, Г. Педагогические идеи Д. С. Лихачёва и формирование ценностных ориентаций подростков [Текст] / Г. Праздникова // Воспитание школьников. – 2010. – № 3. – С. 28-34.

Прудникова, Т. Семья как общечеловеческая ценность в педагогическом наследии М. К. Цебриковой [Текст] / Т. Прудникова // Воспитание школьников. – 2007. – № 8. – С. 55-68.

Редлих, С. М. Исследование гражданских ценностных ориентаций студентов педагогических вузов [Текст] / С. М. Редлих, И. Д. Лаптева // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 10. – С. 8-14.

Савотина, Н. А. Гражданские ценности в контексте проблем социализации студенческой молодежи [Текст] / Н. А. Савотина // Педагогіка. – 2011. – № 3. – С. 87-96.

Симонова, А. К. Формирование общечеловеческих ценностей и воспитательная роль рекламы в молодежной среде [Текст] / А. К. Симонова // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 2. – С. 33-38.

Скоробагатська, О. І. Виховні цінності у педагогічній спадщині А. С. Макаренка [Текст] / О. І. Скоробагатська // А. С. Макаренко і соціальна педагогіка : тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А. С. Макаренка. – Суми, 2003. – С. 63-66.

Сліпченко, С. Діагностування громадянських ціннісних орієнтацій як передумова компетентного моделювання процесу їх формування [Текст] / С. Сліпченко // Рідна школа. – 2009. – № 1. – С. 28-31.

Столяренко, О. Традиції формування ціннісного ставлення людини у виховних моделях соціуму [Текст] / О. Столяренко // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 25-29.

Стурова, М. Макаренко и Франкл о ценностных ориентациях личности / М. Стурова // Педагогика. – 1993. – № 1. – С. 99-104.

Суховій, М. А. Кобзарське мистецтво як один з провідних факторів виховання національних цінностей у студентській молоді [Текст] / М. А. Суховій // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал / [ред. кол.: А. А. Сбруєва, М. О. Лазарєв, В. І. Лозова та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – № 3 (5). – С. 315-327.

Тараненко, І. Г. Демократичні цінності у процесі становлення громадянина [Текст] / І. Г. Тараненко // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 150-155.

Ходакова, Т. М. Єдність вимог школи й сім'ї у вихованні громадянина України ХХІ століття [Текст] / Т. М. Ходакова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2009. – № 6, червень. – С. 2-9.

Черньонков, Я. О. Національні цінності в формуванні духовності особистості [Текст] / Я. О. Черньонков // Виховна робота в школі. – 2010. – № 9. – С. 2-4.

28. Сучасні технології виховання громадянина. Новації

Володарська, М. О. Інноваційні технології на уроках громадянської освіти [Текст] / М. О. Володарська. – Х. : Основа, 2008. – 123 с. – (Б-ка журналу "Початкове навчання та виховання" ; вип. 4 (52)).

Цимбал, О. М. Проектна технологія в основній та старшій школі в процесі викладання англійської мови [Текст] : критичне мислення, громадська освіта / О. М. Цимбал. – Х. : Вид. група "Основа", 2008. – 173 с. – (Б-ка журналу "Англійська мова та література" ; вип. 5 (65)).

Галицька, І. Ц. Інноваційні технології громадянського виховання [Текст] : проект "Я – Ми – Родина – Україна" / І. Ц. Галицька // Виховна робота в школі. – 2005. – № 5, травень. – С. 2-19.

Герасимова, Г. Е. Роль творческих проектов по информатике в воспитании гражданственности школьников [Текст] / Г. Е. Герасимова // Информатика и образование. – 2008. – № 8. – С. 30-33.

Дем'янюк, Т. Інноваційні технології громадянського виховання [Текст] / Т. Дем'янюк, Т. Умурзакова // Директор школи. – 2003. – № 9, березень. – С. 5-6 ; № 10, березень. – С. 10-12 ; № 14, квітень. – С. 15-16 ; № 15, квітень. – С. 14-16.

Дюба, І. В. Робота над проектами як засіб соціалізації учнів [Текст] : проектні технології / І. В. Дюба // Виховна робота в школі. – 2008. – № 5. – С. 28-36.

Інноваційні технології громадянського виховання учнівської молоді [Текст] // Позакласний час. – 2009. – № 1/2. – С. 15-17.

Лой, О. І. Урок громадянської освіти у 4 класі з елементами інтерактивних технологій [Текст] / О. І. Лой // Початкове навчання та виховання. – 2009. – № 29, жовтень. – С. 9-10.

Мурзаков, С. Країна Мрії. Впровадження інноваційних проектів «Країна Мрії» та «Економічна гра Еврика» як складові реалізації шкільної програми громадянського виховання [Текст] / С. Мурзаков // Директор школи. – 2007. – № 43, листопад. – С. 3-6 ; № 44, листопад. – С. 9-12.

Новиков, А. Возможности сетевой технологии в гражданском воспитании школьников [Текст] / А. Новиков, А. Прутченков // Воспитание школьников. – 2008. – № 7. – С. 13-16.

Плащова, С. І. Урок-тренінг з громадянської освіти у 4 класі [Текст] / С. І. Плащова // Початкове навчання та виховання. – 2009. – № 29, жовтень. – С. 16-17.

Романенко, І. В. Соціалізація учнів початкових класів через використання інтерактивних технологій [Текст] / І. В. Романенко // Початкове навчання та виховання. – 2007. – № 11. – С. 2-8.

Фомін, О. Технології соціалізації учнів [Текст] / О. Фомін // Директор школи. – 2006. – № 47, грудень. – С. 10-13.

Фрейман, Г. Кооперативна технологія навчання як засіб формування громадянської позиції старшокласників на уроках історії [Текст] / Г. Фрейман // Історія в школі. – 2011. – № 5/6. – С. 30-32.

Чернишова, Є. Сучасні технології виховання громадянина [Текст] / Є. Чернишова // Директор школи. – 2003. – № 8, лютий. – С. 5.

Шкільні проекти – школа громадянського виховання [Текст] : [підбір статей] // Завуч. – 2008. – № 21, липень. – С. 24-43.

29. Громадянське виховання в зарубіжних країнах

Гордієнко, Л. О. Соціалізація молоді Великої Британії у діяльності молодіжних організацій [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Л. О. Гордієнко ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2005. – 21 с.

Мачуський, В. В. Педагогічні засади політичної соціалізації учнів старших класів середньої загальноосвітньої школи в Російській Федерації [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.05 "Соціальна педагогіка" / В. В. Мачуський ; АПН України, Інститут проблем виховання. – К., 2009. – 19 с.

Абдикерова, Г. О. Евразийская ментальность как основа создания интегральной модели социализации личности [Текст] / Г. О. Абдикерова // СОЦИС. – 2009. – № 9. – С. 42-47.

Аніщенко, А. Організація соціального виховання в шведській комуні [Текст] / А. Аніщенко // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 77-80.

Антонова, Е. С. Особенности терминологического употребления российскими и французскими учеными понятий, связанных с "гражданским воспитанием" [Текст] / Е. С. Антонова // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 1. – С. 88-92.

Ахтамзян, Н. А. Система государственно-общественного образования в Германии [Текст] / Н. А. Ахтамзян // Педагогіка. – 2004. – № 6. – С. 85-93.

Баранова, Т. С. Проблемы социализации молодежи в современном российском обществе [Текст] / Т. С. Баранова // Школа здоров'я. – 2005. – № 1. – С. 12-21.

Бех, І. Формування у дитини почуття цінності іншої людини в країнах Європи [Текст] / І. Бех // Педагогіка толерантності. – 2001. – № 2. – С. 16-23.

Быков, А. К. Социокультурные проблемы воспитания российской гражданственности и патриотизма в системе образования [Текст] / А. К. Быков // Педагогическое образование и наука. – 2011. – № 2. – С. 8-16.

Воронина, Г. А. Обучение через деятельность для социализации учащихся в зарубежной школе [Текст] / Г. А. Воронина // Биология в школе. – 2010. – № 7. – С. 35-37.

Год Б. Ідеї громадянського гуманізму в педагогічній думці Італії другої половини XIV–XVI століть [Текст] / Б. Год // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка / [гол. ред. кол.: В. К. Сидоренко, А. М. Бойко, М. В. Гриньова та ін.]. – Полтава : Техсервіс, 2007. – Вип. 2 (54). – С. 3-15. – (Педагогічні науки).

Гриценчук, О. Формування громадянської свідомості [Текст] : [європейський аспект] / О. Гриценчук // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С. 8-9.

Гришина, И. В. Государственно-общественное управление образованием [Текст] : зарубежный опыт / И. В. Гришина, В. Н. Волков, Н. Ю. Конасова // Управління школою. – 2010. – № 27. – С. 26-30.

Джуринский, А. Н. История патриотического и гражданского образования в России и США [Текст] : сравнительный контекст / А. Н. Джуринский, Е. Н. Харитоновна // Педагогическое образование и наука. – 2010. – № 3. – С. 40-51.

Домбровский, А. К 300-летию русского гражданского шрифта [Текст] / А. Домбровский // Наука и жизнь. – 2009. – № 11. – С. 64-72.

Дридгер, К. А. Проблема народности воспитания в России первой половины XIX в.: официальная и славянская позиции [Текст] / К. А. Дридгер // Педагогика. – 2008. – № 2. – С. 70-74.

Єгоров, Г. До питання змісту громадянської освіти в зарубіжній школі [Текст] / Г. Єгоров // Історія в школі. – 1999. – № 10. – С. 17-20.

Жилкина, Е. А. "Русский гражданский шрифт как основа культурного своеобразия российской цивилизации" [Текст] / Е. А. Жилкина // Библиотекосведение. – 2008. – № 4. – С. 12-14.

Журавльова, С. Соціоорієнтована модель виховання особистості Георга Кершенштейнера в освітніх реформах Німеччини: початок XX ст. [Текст] / С. Журавльова // Рідна школа. – 2006. – № 3. – С. 77-80.

Заболота, О. Аспекти соціалізації американських та українських школярів [Текст] / О. Заболота // Рідна школа. – 2004. – № 3. – С. 74-76.

Задорожнюк, И. Е. Гражданская религия в Америке: настоятельность новых интерпретаций [Текст] / И. Е. Задорожнюк // Вопросы философии. – 2008. – № 3. – С. 62-73.

Захаренко, О. Соціалізаційна функція навчально-виховного закладу: порівняльний аналіз її реалізації в американській школі "Монте Віста" та українській авторській школі с. Сахнівка [Текст] / О. Захаренко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 3. – С. 65-68.

Ковальчук, Н. П. Історичні аспекти розвитку проблеми соціалізації студентської молоді в зарубіжних дослідженнях [Текст] / Н. П. Ковальчук // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 2. – С. 71-76.

Козлова, Г. Н. Социально-воспитательные традиции русской гимназии XIX – начала XX в. [Текст] / Г. Н. Козлова // Педагогика. – 2009. – № 10. – С. 69-74.

Кошолоп, О. Громадянське виховання учнівської молоді в США [Текст] / О. Кошолоп // Шлях освіти. – 2004. – № 2. – С. 22-27.

Кузьменко, О. Формування громадянознавчих знань в американській школі [Текст] / О. Кузьменко, І. Цяцька // Історія в школах України. – 2008. – № 5. – С. 18-24. – (Поч. №№ 3, 4).

Кузьменко, О. Формування громадянських умінь у школах США [Текст] / О. Кузьменко // Історія в школах України. – 2002. – № 4. – С. 27-32.

Кузьмин, М. Н. Гражданское общество и личность: проблемы образования в этнически гетерогенном российском обществе [Текст] / М. Н. Кузьмин // Вопросы философии. – 2010. – № 10. – С. 159-162.

Курілова, В. І. Громадське виховання особистості як передумова функціонування демократичного суспільства [Текст] : [канадське суспільство та умови громадянського виховання] / В. І. Курілова // Історія та правознавство. – 2011. – № 4. – С. 2-3.

Лавриченко, Н. Соціалізації молоді як завдання Європейської школи [Текст] / Н. Лавриченко // Шлях освіти. – 2000. – № 1/2. – С. 17-19.

Лавриченко, Н. Трансформація моделей громадянської освіти в країнах ЄС [Текст] / Н. Лавриченко // Історія в школі. – 2007. – № 7/8. – С. 17-20.

Лобжанидзе, А. А. Формирование гражданской идентичности – как требование нового Федерального образовательного стандарта и результат географического образования [Текст] / А. А. Лобжанидзе // География в школе. – 2010. – № 2. – С. 41-44.

Мицик, Л. Формування громадянських умінь у школах США [Текст] / Л. Мицик // Історія в школах України. – 2002. – № 2. – С. 46-48.

Оржехівський, В. Громадянська освіта в Російській Федерації [Текст] / В. Оржехівський // Шкільний світ. – 2001. – № 33, вересень. – С. 3.

Першукова, О. Громадянське виховання на уроках іноземної мови в школах європейських країн [Текст] / О. Першукова // Історія в школі. – 2005. – № 7/8. – С. 53-54.

Плахотнюк, О. Концепція громадянського виховання у шкільній практиці США [Текст] / О. Плахотнюк // Рідна школа. – 2010. – № 1/2. – С. 72-77.

Прутченков, А. Парадоксы гражданского образования в современной России [Текст] / А. Прутченков, Т. Новикова // Воспитание школьников. – 2006. – № 10. – С. 2-5.

Рацул, О. Особливості громадянського виховання у східнослов'янських народів [Текст] / О. Рацул // Рідна школа. – 2007. – № 4. – С. 71-73.

Ржешевская, М. Гражданское воспитание в школах Великобритании [Текст] / М. Ржешевская // Воспитание школьников. – 2008. – № 7. – С. 13-16.

Рогова, А. В. Национально-патриотическое воспитание в философско-педагогической мысли Русского Зарубежья (первая половина XX в.) [Текст] / А. В. Рогова // Педагогика. – 2009. – № 9. – С. 75-79.

Русских, В. Г. Проблемы воспитания гражданина и патриота в России XIX века [Текст] / В. Г. Русских // Педагогика. – 2011. – № 3. – С. 87-96.

Савельева, М. Современная гражданская школа: зарубежный опыт [Текст] / М. Савельева // Народное образование. – 2008. – № 5. – С. 150-156.

Чулкова, Л. До проблеми соціалізації у школах Німеччини [Текст] / Л. Чулкова // Рідна школа. – 2007. – № 5. – С. 77-78.

Шульга, И. Опыт педагогической анимации в практике социального воспитания за рубежом [Текст] / И. Шульга // Социальная педагогика. – 2008. – № 4. – С. 90-93.

Зміст

Передмова	3
1. Політична система і розбудова громадянського суспільства в Україні.....	7
2. Символіка державна і національна.....	13
3. Мова і нація.....	16
4. Ментальність українського народу.....	19
5. Національний характер українців.....	20
6. Ідентифікація. Самоідентифікація.....	22
7. Основи правового статусу людини і громадянина. Участь громадян у законотворчому та суспільних процесах.....	25
8. Громадські організації як складова громадянського суспільства.....	32
9. Дитячі та молодіжні громадські організації та об'єднання – стратегічно значущий ресурс держави.....	34
10. Політична та громадянська культура трансформаційного суспільства.....	39
11. Громадянська та національна свідомість.....	41
12. Громадянська спрямованість особистості.....	44
13. Громадянська позиція та активність в умовах українського державотворення.....	46
14. Соціалізація особистості. Соціальне виховання.....	49
15. Громадські та соціальні компетенції.....	61
16. Громадянська освіта.....	63
17. Українознавство.....	69
17.1 Я і Україна.....	73
18. Національне та національно-патріотичне виховання.....	75
19. Громадянське виховання: спадщина і сучасність.....	83

20.	Громадське виховання та управління у школах різного типу: системний підхід.....	99
	20.1 Школи громадянської активності (ГАШ).....	102
21.	Організаційно-педагогічний супровід управління процесом громадянського виховання студентів ВНЗ.....	103
22.	Самоврядування у громадянському вихованні молоді.....	106
23.	Екологічний аспект громадянського виховання.....	108
24.	Громадське становлення у процесі виховної діяльності та позанавчальній роботі.....	109
25.	Музейна педагогіка як засіб громадянського виховання.....	110
26.	Бібліотека та її роль у розвитку громадянського суспільства...	112
27.	Громадянські та сімейні цінності: орієнтація у становленні громадянина.....	113
28.	Сучасні технології виховання громадянина. Новації.....	116
29.	Громадянське виховання в зарубіжних країнах.....	118

Інформаційне видання

**Громадянське виховання: нові виклики сучасних реалій
в умовах трансформації суспільства**

Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик

**Укладачі: Горова Зоя Михайлівна,
Косенко Валентина Василівна**

Відповідальний за випуск проректор з наукової роботи,
доктор педагогічних наук, професор А. А. Сбруєва

Редактор В. В. Косенко
Комп'ютерний набір В. В. Косенко
Комп'ютерна верстка І. В. Сенча

